

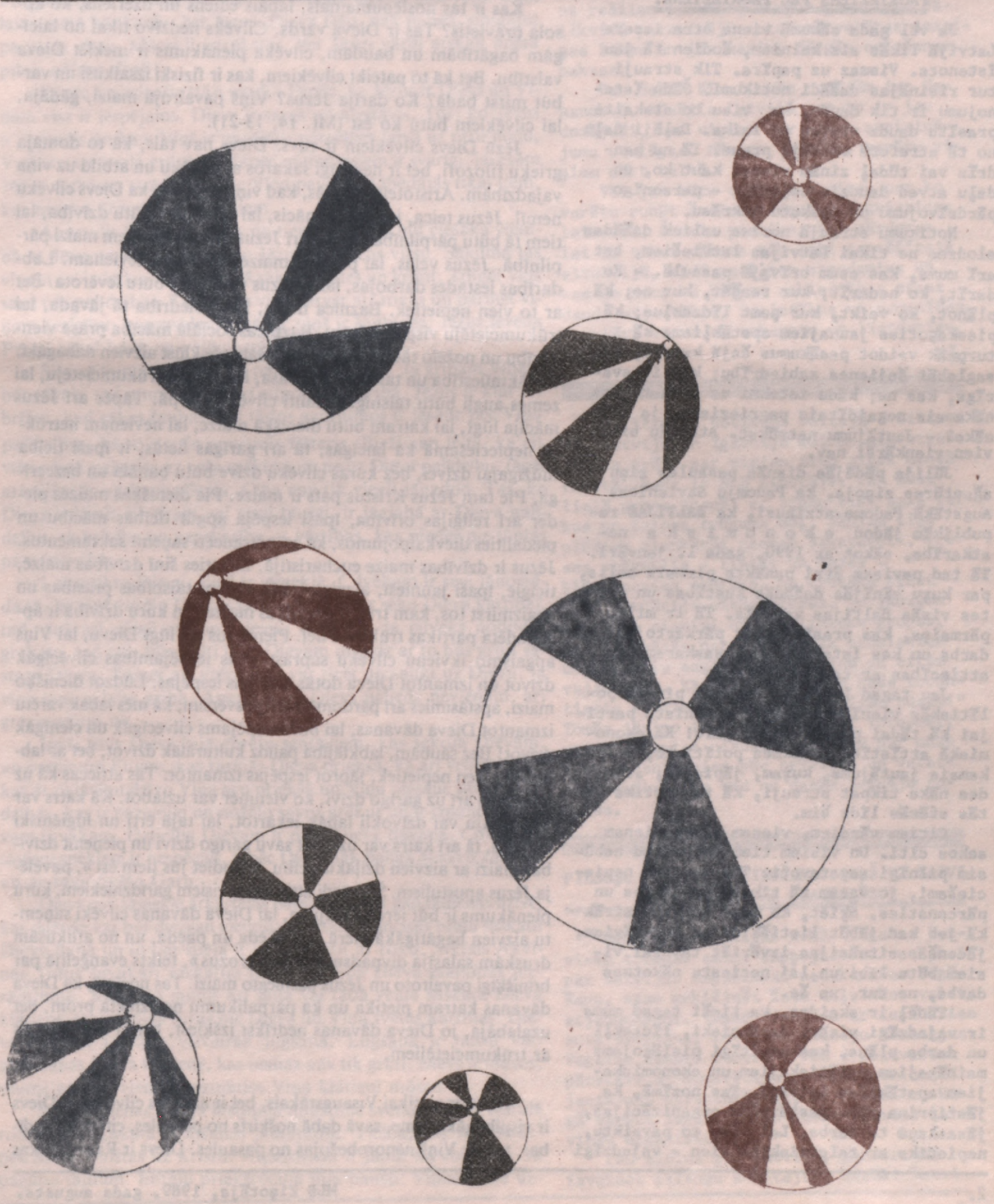
Montreālas Latviešu
Biedrības
ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1989. GADA AUGUSTS

MONTREALA, KVEBEKĀ

41. GADA GĀJUMS Nr. 8. (485.)

CERĪBAS.

Dienas Isākas dilst acīm redzot,
Rītos zāle mirkst jau smagā rasā.
Saulē bāla, pamazām zūd spožums -
Vai jau rudens? Sirds vēl šaubās, prasa.

Naktis nomet krūtīs skumjas, ilgas.
Gaisā redz jau dažu dzērvju kāsi -
Ziedi bālāki plaukst katru dienu,
Bites viršos meklē medus lāsi.

Koki zeltā lāso, sadeg liesmās,
Drīzi klāt būs ziema bargā.
- Tā reiz sirdīs naidā sasalst mīla -
Dzīvību tik zemes sirds vien sargā.

Un ja zemes sirds vēl dzīva
Vienmēr cerēt drīkst uz citu
pavasari.

ELLA ANDERSONE.

PAGRIEZIENS PĒC PAGRIEZIENA.

Ja vēl gada sākumā viena otra iecere
Latvijā likās aiz kalniem, šodien tā jau
Istenota. Vismaz uz papīra. Tik strauji
tur risinājas dažādi notikumi. Šādu Iste-
nojumu ir tik daudz, ka visu to atskaite
prasītu daudz vietas un laika. Daļēji daļu
no tā atreferē vietējā prese. Tā nu gan-
drīz vai tūdaļ zinām vismaz kaut ko, un
daļu atved daudzie ceļotāji - personīgo
pārdzīvojumu un ieskatu iekrāsū.

Notikumu straujā norise uzliek dažādas
slodzes ne tikai Latvijas latviešiem, bet
arī mums, kas esam brīvvaldīgas pasaulē. - Ko
darīt, ko nedarīt; kur reaģēt, kur ne; kā
plānot, ko veikt, kur ņemt līdzekļus; kā
pieskaņoties jaunajiem apstākļiem; kā
turpmāk veidot pasākumus šajā krastā, kā
saglabāt šejienes sabiedrību; kas ir sva-
rīgs, kas ne; kādu ietekmi uz visu to dos
nākamais negaidītais pagrieziens, ja tāds
nāks? - Jautājumu netrūkst. Atbilžu bieži
vien vienkārši nav.

Jūlija pēdējās dienās pasaules ziņu
aģentūras ziņoja, ka Padomju Savienības
Augstākā Padome atzinusi, ka **BALTĪJAS re-**
publikām jādod ekonomiska ne-
atkarība, sākot ar 1990. gada 1. janvāri.
Tā tad pavisam ātri panākta pirmais solis,
par kuŗu cīnījās dažādās kustības un fron-
tes visās Baltijas valstīs. Tā ir milzu
pārmaiņa, kas prasīs daudz pārkārtojumu un
darba un kas ietekmēs mūsu saskarsmi un
attiecības ar tautu dzimtenē.

Jau tagad Latvijā veidojās pirmās po-
lītiskās vienības. Polijā komunistu parti-
jai kā tādai paredz drīzu galu! Kā ekono-
miskā attīstība ietekmēs politisko, ir nā-
kamais jautājums, kuŗam, jāpieņem, atbil-
des nāks tikpat strauji, kā tas notika ci-
tās sfērās līdz šim.

Citiem vārdiem, vienam pagriezienam
sekos citi. Un visiem tiem mēs nekad nebū-
sim pilnīgi sagatavoti. Tas nav arī nepie-
ciešami, jo varam tā tikai pārrauties un
pārceņties. Šķiet, ka mums šobrīd vairāk
kā jeb kad jābūt lietīšķiem un elastīgiem;
jācenšas situācijas izvērtēt tā, lai vi-
siem būtu labi un lai neciestu nākotnes
darbs, ne tur, ne še.

Tādēļ ir skaidrs, ka tieši tagad mums
ir vajadzīgi visādi darbinieki, līdzekļi
un darba plāns, kas nemitīgi pielāgojams
mainīgajiem politiskajiem un ekonomiska-
jiem apstākļiem Latvijā. Tas nozīmē, ka
jāstiprina mūsu pastāvošās organizācijas,
jāsaskaņo to darbs. Lai visu to paveiktu,
nepietiks ar talciniekiem vien - vajadzīgi

RELIGISKAS PĀRDOMAS AUGUSTA MĒNESIM.

Dievs cilvēkam dāvā savu derību, tas ir, pastāvīgu vienību ar
Viņu. Dievs dod atjaunotnes iespēju un baro izsalkušos. Isaja grā-
matā (55, 1-3) lasām:

«Visi izslāpušie, nāciet pie ūdens!

Arī kam nav naudas, steidzieties, pērciet un ēdiet;
nāciet, pērciet bez naudas un bez kādas maksas
vīnu un pienu.

Kāpēc jūs izdodat naudu par to,
kas nav maize,

un darbā nopelnīto par to,
kas nav sāļš?

Klausieties, jūs, kas uzklausāt mani,
un ēdiet labumus,

lai jūsu dvēsele priecātos par treknajiem ēdieniem.

Pievērsiet savu ausi un nāciet pie manis;
klausieties, lai jūsu dvēsele dzīvotu».

Kas ir tas noslēpumainais, labais ēdiens un dzēriens, ko ap-
sola praviets? Tas ir Dieva vārds. Cilvēks nedzīvo tikai no laici-
gām bagātībām un baudām, cilvēka pienākums ir meklēt Dieva
valstību. Bet kā to pateikt cilvēkiem, kas ir fiziski izsalkuši un var-
būt mirst badā? Ko darija Jēzus? Viņš pavairoja maizi, gādāja,
lai cilvēkiem būtu ko ēst (Mt. 14, 13-21).

Jēzū Dievs cilvēkiem ir tuvs. Dievs nav tāls, kā to domāja
grieķu filozofi, bet ir nemītīgi sakaros ar cilvēku un atbild uz viņa
vajadzībām. Aristotelis maldās, kad viņš apgalvo, ka Dievs cilvēku
nemil. Jēzus teica, ka Viņš ir nācis, lai cilvēkiem būtu dzīvība, lai
tiem tā būtu pārpilnībā. Tāpēc arī Jēzus dod izsalkušiem maizi pār-
pilnībā. Jēzus vēlas, lai pasaulē maizes netrūktu nevienam. Lab-
darības iestādes darbojas, lai šī Jēzus vēlēšanās būtu ievērota. Bet
ar to vien nepietiek. Baznīca māca, ka sabiedrība tā jāveda, lai
trūkcietēju vispār nebūtu. Baznīcas sociālā mācība prasa vien-
līdzību un nožēlo tādu stāvokli, kur nabagie kļūst aizvien nabagāki.
Tuvākmīlestība un taisnība pieprasa, lai nebūtu trūkcietēju, lai
zemes augļi būtu taisnīgi sadalīti cilvēku starpā. Tāpēc arī Jēzus
mācīja lūgt, lai katram būtu dienīšķā maize, lai nevienam netrūktu
nepieciešamā kā laicīgās, tā arī garīgās lietās, it īpaši ticība
mūžīgajai dzīvei, bez kuras cilvēku dzīve būtu banāla un bezcerī-
ga. Pie tam Jēzus Kristus pats ir maize. Pie dienīšķās maizes pie-
der arī reliģijas brīvība, īpaši iespēja apgūt ticības mācību un
pedalīties dievkalpojums, kā arī netraucēti saņemt sakramentus.
Jēzus ir dzīvības maize eucharistijā. Daloties šinī dzīvības maizē,
ticīgie, īpaši jaunieši, aizvien labāk saprot taisnības prasības un
neaizmirst tos, kam trūkst dienīšķās maizes un kuru dzīvība ir ap-
draudēta pārtikas trūkuma dēļ. Pienāktos arī lūgt Dievu, lai Viņš
apgaismo ikvienu cilvēku saprast visas iespējamības cilvēcīgāk
dzīvot un izmantot Dieva dotās dzīvības iespējas. Lūdzot dienīšķo
maizi, apstāsimies arī pārdomām un apsvērsim, kā mēs labāk varētu
izmantot Dieva dāvanas, lai būtu iespējams cilvēcīgāk un cienīgāk
dzīvot! Bez šaubām, labklājība palīdz kulturālāk dzīvot, bet ar lab-
klājību vien nepietiek, jāprot iespējas izmantot. Tas attiecas kā uz
laicīgo tā arī uz garīgo dzīvi, ko vienmēr var uzlabot. Kā katrs var
savu māju vai dzīvokli labāk iekārtot, lai tajā ērti un higiēniski
dzīvotu, tā arī katrs var uzlabot savu garīgo dzīvi un pieņemt dzīvī-
bas maizi ar aizvien dziļāku ticību. «Dodiet jūs tiem ēst», pavēlē-
ja Jēzus apustuļiem. Šie vārdi attiecas uz visiem garīdzniekiem, kuru
pienākums ir būt ierosinātājiem, lai Dieva dāvanas cilvēki saņem-
tu aizvien bagātīgākā mērā. «Visi ēda un paēda, un no atlikušām
druskām salasīja divpadsmit pilnus grozus», teikts evaņģēlijā par
brīnišķīgi pavairoto un Jēzus pasniegto maizi. Tas nozīmē, ka Dieva
dāvanas katram pietika un ka pārpalikumu neaizmeta prom, bet
uzglabāja, jo Dieva dāvanas nedrīkst izšķiest, bet ar tām jādalās
ar trūkcietējiem.

Dievs ir ne tikai Visaugstākais, bet ir arī tuvs cilvēkiem. Dievs
ir vispilnīgākā esme, savā dabā nošķirts no pasaules, citāds kā radi-
bas, tomēr Viņš nenorobežojas no pasaules. Dievs ir Radītājs, kas

darbojas pasaulē. Dievs ir Pestītājs, kas atpestī savu tautu, un Tēvs, kas mīl savu vienpiedzimušo Dēlu Jēzu Kristu un Viņā mīl visus cilvēkus, ko iedzīvina Svētais Gars. Dieva klātie ir reāla, lai gan tā ir garīga rakstura. Ka Dievs tikai kādreiz parādās jūtami, tad tomēr Viņa darbošanās ir nemitīga, garīga, mīlot savas radības un tām dodot dzīvību.

Jau Vecās derības sākumā rādīts, ka Dievs grib būt tuvs cilvēkam. Kad Ādams izdarīja grēku un bēga no Dieva, Dievs viņam sauca: «Ādam, kur tu esi!» Tā bībele cilvēciskā veidā attēlo Dieva ilgas būt saskarē ar cilvēkiem. Dievs Vecajā derībā galvenokārt parādījās saviem izvēlētajiem — Ābraāmam un citiem sentēviem, Mozum un praviešiem.

Dieva klātie var būt dažāda un var izpausties pat cilvēkiem šķietami savādos veidos. Tā Elijam Dievs slēpās aiz lēnas vēsmiņas — maigi, laipni, mīlīgi (Pirmā Karaļa, 19, 9-13), bet ne aiz varenas vētras, zemestrīcē vai ugunī. Apustulim Pēterim atkal nācās staigāt pār ūdens virsu trakojošā jūrā, kā aprakstīts svētdienas evaņģelijā (Mt. 14, 22-33). Cilvēki līdzinās Jēzus mācekļiem, ko pārsteigusi vētra jūras vidū. Tie mocās, airējot pret vēju. Viņi laivu mētā kā skaidu, bet Jēzus, Dieva Dēls, nāk palīgā, staigājot pa jūras virsu. Mācekļi iztrūkstas, bet Jēzus vārdi atskan miera pilni: «Esiat droši!»

Kāpēc šie iedrošinātāji vārdi? Tāpēc, ka Jēzus ir Dievs un Viņam viss ir iespējams. Dievs ir sargs un aizstāvis. Tos, ko Jēzus ir aicinājis un kam Viņš ir pavēlējis pārcelties laivā uz otru malu, Viņš aizsargā ceļa grūtībās. Tāpēc mums visiem ir svarīgi, lai esam Jēzus rīcībā un strādājam pēc Viņa pavēles. Jābēdājas tikai tiem, kas neseko Jēzus norādījumiem.

Apustulis Pēteris ir viens no tiem, kas grib būt ciešākā vienībā ar Jēzu un ir gatavs iet pie Jēzus pa ūdens virsu. Sākumā tas viņam arī izdodas, bet tad viņš sāk šaubīties un grimt. Tomēr viņš sauc pēc palīdzības. Tad Jēzus viņu satver aiz rokas un pārmet viņam neticību, noprasīdams, kāpēc viņš ir šaubījies. Jēzus ievada Pēteri atkal laivā un vējš nostājās.

Šis notikums mums māca pašāvēību uz Jēzu. Ja gribam Viņam būt tuvāk, tad mums jābūt arī stiprākiem ticībā. Jēzus ir klāt arī brīžos, kad sākas šaubas, bet tādos gadījumos ir jāsauc pēc Viņa palīdzības, kā to darīja apustulis Pēteris. Bieži gan ir tā, ka cilvēki pārāk paļaujas uz paša spēkiem un ne uz Dieva palīdzību, tāpēc arī vilšanās un kapitulācija. Cīņa nav tik viegli jāuzdod. Tas, ko Dievs ir lēmis cilvēkam vai visai tautai, ir jāglabā ar Dieva palīdzību, tā brīvība un neatkarība — vērtības, kas pieder pie tautas pamattiesībām.

Lai satiktu Dievu, Viņš ir jāmeklē. Cilvēkam ir sevi jānostāda tā, lai viņš varētu Dievu sastapt. Ja cilvēks seko Dieva kārtībai, tad viņš arī viegli sastop Dievu. Turpretī, ja cilvēks nododas grēkam, tad tam būs grūti ticēt Dievam un līdz ar to būs grūti sastapt Dievu. Tomēr arī grēcinieks var ticēt un saukt uz Dievu, ja vien tam ir laba griba. Apgaismību Dievs neliedz nevienam, arī grēciniekam ne.

Īpaši tuvs Dievs bija ebreju sentēviem, kas sekoja Dievam, un pravietim Elijam, kas turējās Dieva priekšā, kā arī visiem tiem, kas ar pašāvēību dzīvo Viņa acu priekšā un Viņu piesauc savās vajadzībās, kas ir pazemīgi un nožēlo savus grēkus un ir izpalīdzīgi savam tuvākam. Uzticība Dievam ir paša Dieva dāvana. Cilvēks ar saviem spēkiem ir nespējīgs, tāpēc Dievs nāk palīgā ar savu gudrību un ar savu Svēto Garu.

Dievs nav jāmeklē ārkārtējās parādībās, bet gan ikdienas dzīvē, kas dažreiz var būt diezgan vienkārša. Svētais Francisks prata saskatīt Dievu dabā un to pat spēja it kā sataustīt ar roku. Svētais Akvīnas Toms savukārt saskatīja prāta darbībā Dieva esamības pierādījumu. Katrs no mums arī šādā vai tādā veidā saskata Dieva klātie, ja vien viņš turas pie Dieva un Viņa svētās kārtības. Dieva klātie izjūtam visvairāk lūgšanā. Lūgšana ir taisni viņgrīnāšanās Dieva klātie, kas nemaz nav tik grūti. Dievs ir mūsos, mums pietiek vienīgi apzināties Viņa klātie mūsos.

Šis svētdienas otrajā lasījumā apustulis svētais Pāvils vēstulē romiešiem apskata pestīšanas jautājumu. Ticība, kas sagādā atpestīšanu, balstās uz Kristu. Atpestītiem ir jābūt kā ebrejiem, tā pagānu tautām. Ebreju priekšrocība bija baušļi. Viņiem bija uz-

patstāvīgi darbinieki, par kādiem var kļūt jeb kurš mūsu sabiedrības loceklis. Un iespējams, ka pavērsies viena otra darbošanās viņā krastā, par konferenču un sanāksmju apmeklēšanu nemaz nerunājot. Tā ir viena no šī brīža prasībām, ko nedrīkstam ignorēt.

Ko mēs varētu sagaidīt no gaidāmās ekonomiskās neatkarības?

Vispirms, mēs varētu prasīt un sagaidīt, lai Rīgā tiktu iekārtots internacionāls lidlauks, lai pašāzīeju satiksmē nebūtu jāplūst caur Maskavu un citiem Eiropas centriem un lai mūsu ārzemju valūta neaizietu Maskavas koferos.

Otrkārt, būtu jāpanāk, ka tiek atvieglināti muitas noteikumi un ka notiek brīva informācijas izmaiņa, ka netiek aizturēti preses izdevumi un ekonomijas uzlabošanai un vides aizsardzībai nepieciešamie materiāli un instrumenti.

Treškārt, jāpārveido valūtas izmaiņa uz reāliem pasaules tirgus pamatiem. Jālikvidē patreizējā netaisnā valūtas izmaiņas likme un jāsamazina dārgās ceļošanas maksas.

Par dažām šīm lietām runājām jau Gananokvē. Mēsējie Latvijā par to ir jau domājuši, bet viņiem nav visas atrisinājumu atslēgas. Mēs te, varbūt, varētu viņiem nākt talkā.

Vēl jau būtu daudz kas cits, par ko varētu runāt šodienas daudzo pagriezīenu laikmetā. Šoreiz pietiks. Šis pārdoms lai ir tikai sākums tik ļoti sarežģītajā situācijā, kādā patlaban atrodamies un kas no mums kā brīvas sabiedrības prasa daudz atjautības, iecietības un uzmanības.

Pāri visam - saskāpotu un lietderīgu darbu.

Š.

Polītiskie notikumi Baltijā - Lietuvā, Latvijā un Igaunijā mainās tik strauji, ka grūti par visiem tiem ziņot mēnešrakstā, kads ir MLB Ziņotājs. Pat mūsu lielā prese nespēj ar ziņām tikt galā laikus un telpas trūkuma dēļ. Šādiem ziņu plūdiem vienkārši neesam sagatavoti. Preses stāvoklis - lielās un mazās - kļūst arvien grūtāks. Un grūtāka kļūst mūsu situācija citās sfērās, jo jāuzņem ne tikai ciemiņi un mākslinieku grupas, bet jārupējās par cita veida atbalstiem un līdzekļu sagādi slimniekiem un citām vajadzībām. Kā nesen izteicās kāds torontietis - "Tiekam slaukti no visām pusēm!" Tomēr jāziņo ir, ja gribam būt informēti un ja vēlamies piedalīties cīņā par mūsu tautas centieniem pēc brīvības un valsts neatkarības. To tad nu darām iespēju robežās.

Red.

PILSONU KOMITEJU VEIDOŠANA: CEĻŠ UZ LATVIJAS REPUBLIKAS NEATKARĪBU?

MINCHENE. - Vairāki nekā 40 gadus latviešu trīmdas saime sapņojusi un runājusi par Latvijas Republikas neatkarības atgūšanu, esam meklējuši īsto ceļu mūsu valsts atjaunošanai. Tagad rietumos ir ieradusies Anta Bergmane, Latvijas Pilsoņu Komitejas Pagaidu Sakaru Centra (PSC) pilnvarota pārstāve ar konkrētiem priekšlikumiem šī jautājuma atrisināšanai, ar projektu, kurā varētu iesaistīties visas trīmdas latviešu organizācijas.

PSC aicina gan Latvijā, gan trīmdā izveidot pilsoņu komitejas, uzsākt Latvi-

ticēti Dieva apsolījumi. Baušļu pildīšana nodrošināja ebreju tautā zināmu Dieva taisnības īstenošanos, bet pašu ticības pamatu — Kristu viņi bija atmetuši, un atpestīšana nāca pār pagānu tautām. Saņemot Svēto Garu, kristieši saņēma Dieva likumu savās sirdīs, kamēr ebrejiem Dieva likums palika ierakstīts tikai akmens plāksnēs. Kristieši kļuva labāki Dieva likuma pildītāji nekā tie ebreji, kas nav kristīti un kas ir Kristu atmetuši. Tāpēc arī pēc svētā Pāvila domām ebreji ir atpestīti no Dieva, bet ne galīgā veidā. Pēc pagānu atgiešanās Dievs būs žēlsirdīgs arī ebrejiem un tie atgriezīsies pie Kristus.

Pēckoncila gaisotnē kristiešu sakari ar ebrejiem ir stipri uzlabojušies. No koncila dokumenta «Nostra aetate» izriet, ka Baznīca atzīst, ka ne tikai kristīgās ticības un aicinājuma sākumi ir saskatāmi jau ebreju sentēvu, Mozus un praviešu vēsturē, un ka visu tautu pestīšana ir noslēpumainā veidā pravietota ebreju tautas iziešanā no verdzības zemes, bet ar ebreju tautas starpniecību Baznīca ir saņēmusi arī visu Vecās derības atklāsmi.

Kristiānisms ir ebreju ticības turpinājumā un kristietības pamati meklējami Vecās derības ticībā. Tas viss norāda uz labiem sakariem, kādiem jāvalda starp ebreju Mozus ticības un kristīgās ticības piederīgajiem. Kristus ir nācis atpestīt cilvēkus, nešķirojot reliģijas un ideoloģijas. Viņš ir miera nesējs visiem.

Otrais Vatikāna koncils ir nesis Baznīcai atjaunotni. Diemžēl ne visi kristieši pietiekoši uzmanīgi uzņēma laika zīmes, ko katrs varēja saskatīt. Tomēr nevar noliegt, ka atjaunotne tiešām ir nākusi, lai gan daži pat apgalvo, ka maiņa it kā būtu bijusi kaitīga. Viens no jaunumiem ir draudzīgāki sakari ar tiem cilvēkiem, kas pieder kādai citai konfesijai vai reliģijai. Pirms koncila dažādu ticību nogrupējumi dažkārt izturējās pat naidīgi un pagānus uzskatīja par elku kalpiem, kuru dzīvē nekā laba nav. Koncils attālināja šos aizspriedumus un Baznīcai atvēra plašākus apvēršņus. Šodien ar gandarījumu varam atzīt, ka oikumēnisma gars nostiprinās un jau parādās reliģiskās iecietības pirmie augļi, kas ir vispirms tolerance, tad vienība.

Pravieša Isaja grāmata (56, 6-7) liecina, ka jau sirmā senatnē tautas ilgojās pēc vienības ticībā. Ja Vecajā derībā vēl maz vērības piegriezta ticības universālismam, tad ar Jēzus Kristus mācību un Svētā Gara atnākšanu visas tautas atrada kopēju valodu apvienotai ticībai. Ebreji un pagāni kļuva par kristiešiem. Kā no ebrejiem, tā no pagāniem nāca cilvēki, kas brīnišķīgi izteica ticību Jēzum. Par kādu romiešu virsnieku Jēzus teica, ka Viņš nav atradis tik daudz ticības pie ebrejiem kā pie šī pagānu virsnieka. Tas pats sakāms par pagānu sievieti, par ko runa šīs svētdienas evaņģelijā (Mt. 15, 21-28).

Tas nozīmē, ka pareizai ticībai jāizplatās visā pasaulē. Ebreji bija izvēlēta tauta kā pareizās ticības paudēja. Ebrejiem bija jāklūst par citu tautu audzinātājiem un tam bija jānotiek caur Mesiju, kas bija dzimis ebreju tautā. Jēzū Kristū arī jāstopas visām tautām. II Vatikāna koncils dod Kristum iespēju pulcināt visus cilvēkus ap Viņu kā Pestītāju un vienotāju. Jēzus vēlēšanās ir, lai cilvēki nāktu no visām zemes pusēm un sētos pie pirmā ticētāja Ābraāma galda. Visi ir aicināti ņemt dalību Dieva valstībā. To liecina arī apustulis svētais Pāvils savā vēstulē romiešiem (11, 13-15. 29-32).

Izglītība palīdz cilvēkiem pārliecināties par pareizās ticības noteikumiem. Sabiedriskās saziņas līdzekļi iepazīstina publiku ar dažādu konfesiju un reliģiju problēmām. Tā arī cilvēki nāk pie atziņas, ka materiālisms, laicīgums, ateisms apdraud ikvienu reliģiju un ticību. Ticīgiem ir jāapvieno spēki, lai cīnītos pret kopējo ienaidnieku, kas ir bezdievība. Kristieši apzinās, ka Dieva tauta nepastāv tikai sevī labad, bet tās uzdevums ir gādāt par visu pasauli. Kristiešu pienākums ir solidarizēties un pielāgoties aktuālām vajadzībām. Kristiešu pienākums nav veidot geto, slēgtu sabiedrību, kā daži to, diemžēl, piekopj, bet ir vajadzīgs dialogs, un šim dialogam ir jābūt nopietnam un brīvam. Baznīca ir katoliska, tas ir, universāla, bet ne kāda šaura apgabala sekta. Dievs vēlas, lai visas tautas būtu atpestītas ar Baznīcas starpniecību. Baznīcas pienākums ir pulcināt tautas ap Kristu. Svarīgi ir atzīt kopējās ticības lietas dažādās kristīgās konfesijās. To mēdza atgādināt arī nelaiķis bīskaps Boļeslavs Slokāns, mudinādams pasvītrot visas tās ti-

jas Republikas pilsoņu reģistrāciju un izvirzīt delegātus uz Latvijas Republikas pilsoņu kongresu. Kongress būtu tautu forums ar tiesībām lemt Latvijas tālāko nākotni. PSC ierosinājumu atbalsta Latvijas Tautas Fronte, Latvijas Nacionālās Neatkarības kustība, Latvijas Vides Aizsardzības klubs, abas "Helsinki 86" grupas un LTF Radikālā apvienība. Latvijā pilsoņu reģistrācija uzsākta aprīlī un notiek gandrīz visā Latvijas teritorijā.

A. Bergmane uzsver, ka šajā darbā "trīmdas un Latvijas latvieši nes vienādu atbildību. Mēs visi esam tiesīgi lemt par savu dzimteni." Viņa ieradās Minchenē jūnija vidū un ir uzņēmusi sakarus ar Pasaules Brīvo Latviešu Apvienību, tiekoties ar tās vicepriekšēdi Gunāru Meierovicu. PBLA vadībai ir nodoti PSC dokumenti, un PBLA pašlaik pēta pilsoņu reģistrācijas ideju.

Viēšpa no Latvijas cer pilsoņu projektu popularizēt latviešu trīmdas saimē, un, starp citu, viņa piedalīsies 3x3 nometnē, kas notiek Latviešu Tautas Augstskolā ABRENĒ. A. Bergmane, pēc izglītības ekonomiste, ir arī "Helsinki 86" Rīgas nodaļas pārstāve un Latvijas Vides Aizsardzības kluba biedre, kuja pilnu laiku nodarbojas sabiedriskā laukā.

Ņemot vērā, ka trīmdas latviešiem šis pasākums mazāk pazīstams, A. Bergmane vēlējas par to sniegt tuvākus paskaidrojumus. 7. jūlijā, Minchenē, viņa sniedza sekojošo interviju Radio BRĪVĀ EIROPĀ līdzstrādniecei Ērikai Vētrai (turpmāk EV).

EV: Kā jūs definējat "Latvijas Republikas pilsoni"?

AB: Par Latvijas Republikas pilsoņiem uzskatāmi visi tie, kuji 1940. gada 17. jūnijā bija Latvijas Republikas pilsoņi, un viņu tiešie pēcnācēji. Šeit ir runa arī par tiem Latvijas Republikas pilsoņiem, kuji bija spiesti emigrēt no Latvijas. Pamatojumā par pilsonību izmantojam 1918. g. (ar labojumiem 1920tajos gados) sastādīto pilsonības likumu.

EV: Pesimisti varētu jautāt, ko mums šāds pilsoņu kongress dotu? Viņi teiktu: mēs varam lemt, cik gribam, par Latvijas nākotni, bet vara ir Padomju Savienības rokās.

AB. Latvijas pilsoņu kongress, tas jau būtu tautas forums. Kongresā ievēlētā Latvijas pagaidu valdība varētu cīnīties vispirms par Latvijas okupācijas statusa atzīšanu. Tālāk jāvienojas par pakāpenisku un plānveidīgu okupācijas režīma demontāžu saskaņā ar 1949. g. Ženēvas konvenciju (kuju parakstīja arī PSRS) un citām starptautiskām tiesībām. Šai brīdī, kad Latvijas pilsoņi prasītu savu tiesu pēc visiem starptautiskiem likumiem, PSRS nonāktu zem internacionāla spiediena.

Vai brīvā pasaule varētu būt vienaldzīga, ka kāda valsts 20. gadu simtenī dzīvo verdzībā? Vai mēs, latviešu tauta, esam mazāk pelnījuši brīvību, kā Tobago, Gambija un citas bijušās kolonijas? Visā pasaulē jūtams atbalsts, kad, piemēram, afgāņi cīnās par savām tiesībām. Ja mēs šajā cīņā par brīvību iesim kopā, arī mūsu cīņa noslēgsies ar uzvaru.

EV: Pilsoņu komitejas darbs guvis plašu atbalstu no visām galvenajām demokrātiskajām organizācijām Latvijā. Kā veicas ar pilsoņu reģistrāciju?

AB: Darbu uzsākām aprīlī, un nu jau gandrīz visā Latvijā ir izveidotas vietējās pilsoņu komitejas atbilstoši Latvijas administratīvi teritoriālajam iedalījumam.

cības lietas, kas konfesijas vieno un kas ir visām konfesijām kopējas. Varam priecāties par kopējām lūgšanām un dievkalpojumiem, kas ticīgos vieno. Baznīcas vadība piegriež lielu vērību oikumēnismam. Arī visas konfesijas lūdz un strādā, lai panāktu apvienošanu. Jauktās teologu komisijas darbojas un daudzos jautājumos ir sasniegta vienošanās. Paša Jēzus Kristus vēlēšanās ir vienība, «lai visi būtu viens». Vienība valda Dievā un pēc šīs vienības parauga jāatrod vispirms vienība visu kristiešu starpā, tad varēs meklēt vienību tālāk visu cilvēku starpā.

Universālisms ir kristīgās Baznīcas būtiskā iezīme. Pamatā ir Dieva žēlsirdība, kas atpestī visus cilvēkus Jēzū Kristū. Tas pats Svētais Gars veido līdzību kristiešos un Baznīca ir Kristus miesa, Viņa ķermenis.

Kristiešu liturģiskās sanāksmēs — dievkalpojumos katram ir jāizjūt, ka viņš nav lieks vai svešinieks, bet ir brālis vai māsa Kristū. Ja šī ticība Baznīcas universālismam būtu dzīvāka, tad arī šī pasaule būtu priecīgāka, jo sirsnība, labvēlība, mīlestība vislabāk izpaužas ģimenes lokā. Ja saskatām savā līdzcilvēkā brāli un māsu Kristū, tad tam ir jāizpaužas arī mūsu izturēšanās veidā. Labestība darbojas klusībā un nes miera augļus.

Tehnikas uzplaukums ir sagādājis lielāku labklājību plašākām cilvēku masām. Diemžēl tanī pat laikā egoisms ir pieaudzis. Cilvēki ir kļuvuši cietsirdīgi. Darba steigā tie ir nopūlējušies un noguruši. Pat vaļas brīžos nav miera, jo izklaidēšanās līdzekļi pievelk, kamēr nepaliek vairs laika pāri, lai domātu par Dievu, par iekšējo dvēseles dzīvi un par tuvākmīlestību — rūpēm par tiem, kas trūkmā. Katrs cenšas iet savu ceļu un par otru neliekas zinis. Tādā veidā vājie ir apdraudēti, kamēr tie, kam ir labas vietas, kļūst aizvien bagātāki un nedomā, ka Dievs ir radījis visus cilvēkus ar tiesībām uz iztiku. Bagātie kļūst aizvien bagātāki un cietsirdīgāki, kamēr nabagie nokļūst bezcerīgā stāvoklī, jo nav neviena, kas par viņiem gādātu un kas mudinātu bagātos būt līdzjūtīgiem, labdarīgiem un taisnīgiem Dieva priekšā.

Šodien Svēto rakstu lasījumos ir pacelts vadības jautājums Baznīcā. Pravieša Isaja grāmatā ir teikts, ka Dievs atmet tādu svētnīcas kalpotāju, kas nespēj gādāt par tautu, un viņa vietā ieceļ tādu, kas ir kā tēvs visai tautai (22, 19-23).

Par tautu ir jāgādā. «Iedzīts kā vadzīs stiprā vietā» ir tas vadītājs, kas saprātīgi gādā par tautu. Ja tauta turpretī vēlusies viņā, tā kļūst kā zarains stabs, kurā naglu nevar iedzīt. Tauta vadītāju nepieņem un rodas plaisa starp vadītāju un tautu. Katra vadība ir domāta, lai kalpotu tautai un tās labumam, bet ne vadītāja varaskāres apmierināšanai. Ja vadītājs ir Dieva varas atspulgs, tad viņš tāds ir tikai par tik, par cik viņš izpilda savu pienākumu. Necienīgs vadītājs nevar būt nekāds Dieva labestības un taisnības atspulgs. Arī Jēzus savā dibinātajā Baznīcā ir gribējis vadību. Pētera iecelšana par virsganu rāda, ka Dievs ieceļ to, kam ir pareiza izpratne par Dieva lietām (Mt. 16, 13-20).

Apustulis Pēteris atzīst Jēzu kā Mesiju un dzīvā Dieva Dēlu. Viņš atzīst, ka Jēzus ir debesu Tēva sūtītais Pestītājs, tātad īstais tautas labdaris. Pētera izpratne ir pareiza. Jēzus redz, ka Pēterim var uzticēt Baznīcas vadību, jo Pēteris saprot, ka Jēzus darbs ir atpestīt, glābt, labu darīt. Jēzus atgādina savu ceļu nodomu dibināt Baznīcu un dod varu šo Baznīcu vadīt tādā garā, kā Jēzus to ir paredzējis. Baznīca ir celta uz klints, ja tai ir pamatā atpestīšanas griba, rūpes par visiem, īpaši par grēciniekiem un trūkcūcietējiem. Dievs neatstāj savu tautu nelaimē, bet ar iestādījumu palīdzību gādā, lai nāktu pestīšana un glābiņš visiem, kam vien tas ir vajadzīgs.

Uz apustuļa Pētera stingrās ticības pamata Kristus varēja celt savu Baznīcu. Cēlējs ir pats Kristus, bet ne Pēteris, kurš ir tikai Kristus rīks šinī Baznīcas celšanā. Kristus dod īpašu varu Pēterim un līdz ar to šim apustulim uzliek lielu atbildību. Līdzīga vara un atbildība ir svētā Pētera pēctečiem — pāvestiem, kuriem jāgādā par Baznīcas vienību visā pasaulē. Vairākās vietās evaņģelijā ir skaidri norādīta apustuļa Pētera vadošā loma pārējo apustuļu vidū.

Pētera pēctečis ir pāvests. Pēteris vienībā ar apustuļiem šodien ir pāvests kopā ar biskapiem. Tomēr nepietiek ar to vien, ka ticīgie respektē šo autoritāti, pašiem ticīgajiem ir jāapzinās sava

Ir uzsākta pilsoņu reģistrācija noteiktos punktos. Tur valda īpaša atmosfēra, jo cilvēki nāk reģistrēties saņēmušies svētdienas drēbēs, ar lepnumu un pārliecību seļās. Konkrēti nevaru nosaukt skaitļus, jo es jau ilgāku laiku atrodos Minchenē.

EV: Kā tieši notiek šī reģistrācija?

AB: Reģistrācija notiek uz veidlapām, kurās jāuzrāda vārds, uzvārds, dzīves vieta, dzimšanas gads un pamatojums pilsonībai. Reģistrē pilsoņus, kas saņēmuši 16 gadu vecumu, bet bērnus reģistrē kopā ar vienu no vecākiem. Šajās pat reģistrācijas veidlapās reģistrē arī pilsoņu kandidātus — tas ir, tos, kuri atzīst Latvijas Republiku "de jure" un kuri vēlas dzīvot Latvijas Republikā. Reģistrāciju veic reģistratori, kuru ievēl vietējās rajonu sakaru grupas un kuri ir instruēti šī darba veikšanai. Pēdējā laikā šai darbā iesaistījusies arī Latvijas Demokrātiskā Savienība, kura uzskata par savu pienākumu informēt krieviski runājošo sabiedrību par pilsoņu reģistrācijas jēgu.

EV: Jā, es gribēju jautāt, kā tad būs ar Latvijā dzīvojošiem krieviem un citiem migrantiem? Vai viņiem dos iespēju kļūt par Latvijas Republikas pilsoņiem?

AB: Šobrīd nevienam nav pilnvara kādam piešķirt vai nepiešķirt Latvijas Republikas pilsonību, tāpēc viņi var tikt reģistrēti kā kandidāti, bet tad, kad Latvijas Republika būs brīva, par to lems pilnvarotais valsts iestādes.

EV: Latvieši taču var saņemt Latvijas Republikas pases no Latvijas sūtniecības Londonā. Kā uz jūsu darbu skatīsies sūtniecība?

AB: Viens no šī brauciena nolūkiem tieši ir, lai uzņemtu sakarus ar Latvijas sūtniecībām un Latvijas Republikas diplomātiem pārstāvjiem ārvalstīs. Ceram ar PBLA palīdzību šo jautājumu nokārtot.

EV: Ja tiešām izdosies šī pilsoņu reģistrācija, vai neradīsies konfliktu situācija ar migrantiem Latvijā un, it sevišķi, ar Interfronti?

AB: Nopietns konflikts, domājams, neradīsies, jo tiek veikts izskaidrošanas darbs krieviski runājošo vidū. Cik man zināms, pasaules praksē piedzīvots, ka valsts var pilsoņus izraidīt par kaitniecību. Mēs šobrīd izraidīt nevienu nevaram, bet Interfrontes aktīvistiem Latvijas Republikas pilsonība netiks piedāvāta.

EV: Kādas bijušas Rietumu Latviešu atsauksmes uz jūsu pasākumu?

AB: Tie latvieši, ar kuriem esmu runājusi, šo jautājumu novērtē pozitīvi. Cik strauji ritēs darbs, to rādīs nākotne. Esmu pārliecināta, ka trimdā ir samērā daudz latviešu, kas sevi vienmēr ir uzskatījuši par Latvijas Republikas pilsoņiem. Šis pasākums nav nereāls, jo trimdā pastāv latviešu centri un neskaitāmas latviešu trimdas organizācijas, kas varētu nodarboties ar Pilsoņu Komiteju veidošanu. Ir pienācis laiks uzskatīt praktisku Latvijas Republikas atjaunošanas darbu, un kā pirmo soli varētu uzskatīt Latvijas Republikas pilsonības atjaunošanu un Latvijas Republikas pilsoņu kopuma noteikšanu.

EV: Lai Dievs Jums palīdz!

AB: Lai Dievs mums palīdz!

• Pastāv vēlme, ka šis jautājums būtu sīkāk izdebatējams mūsu sabiedrībā, tādēļ Jūsu komentāri gaidīti. Red.

uzticība Kristum. Katram ir jāatzīst Jēzus kā Dieva Dēls. Dievišķā atklāsme Jēzū Kristū ir šī dārgā manta, ko cilvēki paši nevar iegūt, jo tā ir Kristus dāvana.

Tomēr nekad nav trūcis arī vienības jautājumi. Jau pašā Baznīcas sākumā jūdi izrādīja skaudību, ka pagāni lielā skaitā pievienojās Kristus Baznīcai. Viņi gribēja uzspiest pagānu izcelsmes cilvēkiem jūdu ārējās parašas, tādā veidā darot pagānu pāriešanu kristiānismā gandrīz neiespējamu. Paldies Dievam gadījās apustulis svētais Pāvils un pat daži brīnumi, kas pārliecināja jūdus uzņemt pagānu tautu piederīgos bez aizspriedumiem!

Tiesām cēls un svēts ir Dieva pestīšanas plāns. Visiem ir pienākums dalīties šī plāna īstenošanā. Baznīcas vadībai ir milzīga atbildība, bet no atbildības nevar izvairīties neviens, arī ja tas nepieder pie Baznīcas vadības, jo Baznīca ir visas cilvēces atpestīšanas sakraments, kā to atzina II Vatikāna koncils. Tātad visiem ir jāpiedalās kopējā darbā.

Ir nenoliedzami, ka šīs svētdienas evaņģēlija izskaidrošana ir izsaukusi lielu šķelšanos Baznīcā. Romas bīskapa — pāvesta primātu ir apšaubījuši visi tie, kas nepieder pie Katoļu Baznīcas. Tie negrib atzīt tik lielu autoritāti pāvestam. Šīs šķelšanās pamatā ir pārpratums, jo autoritāte nav ne patvaļa, ne uzkundzēšanās, kā to grib piedēvēt pāvestam tie, kas pāvestu neatzīst. Vara vispār ir ļoti kutelīgs punkts cilvēku sadzīvē. Visos laikos vara ir bijusi saistīta ne tikai ar lieliem laicīgiem labumiem, bet arī ar godu un brīvību.

Laicīgā uztverē autoritāti bieži sajauc ar varu. Bet varētu iebilst, vai arī Jēzus nav runājis par Dieva valstību un to sludinājis? Tikai jāņem vērā, ka Jēzus cīnījās par Dieva autoritāti un diezgan zemu nostādīja cilvēcisko autoritāti, pat reliģisko. Jēzus pieprasīja un izcēla brīvu ticību. Viņš uzrunāja cilvēkus kā Dieva bērņus. Viņš pie tiem griezās tieši, lai viņi izjustu atbildību Dieva priekšā bez kaut kādas aizbildniecības. Jēzus tā izturējās arī pats, un par Viņu teica, ka Viņš māca kā tāds, kam vara, un ne kā rakstu mācītāji un farizeji (Mt. 7, 29).

Jēzus autoritāte nāk no paša debesu Tēva kā no sava pirmavota. Šinī uztverē Jēzus ir Dieva kalps un tautas kalpotājs. Jēzus autoritāte neko neuzspiež, bet gan pieprasa ticību. Tie, kas seko Kristum, Viņu arī pielūdz un atzīst par Kungu, jo Viņā saskata debesu Tēvu — Dievu. Jēzus vienmēr pasvītēja, ka Viņš dara tikai to, ko Tēvs Viņam pavēl. Kas redz Viņu, redz Tēvu. Mīlestība un vienība ar Tēvu raksturo visu Jēzus darbību.

MONS. DR. A. BRUMANIS.

Šīs pārdomas pārspiestas no autora jaunākās grāmatas MĪLESTĪBĀ VIENOTĪ, kas tikko šajā gadā iznākusi Romā un kas veltīta bīskapam Meinardam. Grāmatai 159 lpp. To rotā krāsu fotogrāfiju - Ikšķiles baznīcas mūri un bīskapa Meinarda - krāšņi attēli.

Red.

liku, piedalīšanos LPSR Augstākās Padomes un vietējo padomju vēlēšanās uzskata par svarīgu politiskās cīņas formu Latvijas Republikas neatkarības atgūšanā."

Papildus teikts, ka LNNK atbalstīs savus biedrus, kas tiktu izvirzīti par kandidātiem, kā arī sadarbosies ar citām demokrātiskām organizācijām, lai veicinātu to kandidātu ievēlēšanu, kuŗi atbalsta neatkarības centienus.

Lai gan trimdas latviešiem varētu likties, ka piedalīšanās ir vēlama, jo tā dod vēl vienu iespēju cīnīties par latviešu tautas interesēm, Latvijā pastāv zināma pretestība šai idejai. To labi ilustrēja Radio BRĪVĀ EIROPĀ 6. jūlija saruna ar Jāni VĒVERI Rīgā. Viņš ir Helsinki 86 Rīgas nodaļas biedrs. Viņš arī sevi aprakstīja kā LNNK biedru, kas piedalījies minētajā LNNK padomes sēdē.

Viņš puda uzskatu: LNNK pamatnostāja par okupācijas nelikumību neļauj tai piedalīties okupācijas režīma rīkotajās vēlēšanās. LNNK organizācijas stingro stāju nedrīkstot kompromitēt, tās spēkus nedrīkstot izšķiest. Nobalsojums par piedalīšanos vēlēšanās daudzus neapmierinot. Tie, kas esot bijuši pret, balsošanā esot izdarījuši stratēģisku kļūdu (32 balsis par, 16 - pret).

Viņš komentēja: "Gala iznākumā mēs kā organizācija piedalīsimies... Spriežot pēc iepriekšējām vēlēšanām (PSRS Tautas Deputātu kongresa vēlēšanas šī gada pavasarī), kad no kustības piedalījās tikai divi cilvēki (Juris) Dobelis un (Einārs) Repše, tikai divi... bija paralizēta visa kustība. Neiznāca žurnāls. Darbs tika apstādīnāts. Vieni pēnās tikai ar vēlēšanām. Bija atbalsta grupas, kuŗas visu to rīkoja. Kustības darbs stāvēja uz vietas, jo (vēlēšanās) piedalījās vispopulārākie cilvēki."

"Un kas notiks tagad? Kad deputātu būs nesalīdzināmi daudz vairāk? Kustība faktiski nespēj piepildīt to (delegātu) skaitu, kuŗu mums piešķīr Latvijas Tautas Fronte. Kur nu vēl nodrošināt visas pilsoņu komitejas, visu Latvijas Republikas propagandu? Kad sāksies propagandas jezga sakarā ar vēlēšanām, Latvijas Republika aizbīdīsies otrā plānā. Tas faktiski nozīmē vienreizējas lamas. Mēs esam varenī iekrituši. Tātad vienīgais variants, uz kuŗu vajadzēja spiest, bija uz vēlēšanu ignorēšanu."

Viņš norādīja, ka piedalīšanos vēlēšanās vajadzējis atstāt LTF pārstāvjiem un citiem progresīvi domājošiem, lai LNNK varētu ieturēt savu stingro nostāju attiecībā uz okupācijas varu - "Jo zūd jēga visam organizācijas nosaukumam, zūd jēga Latvijas Republikas deklarēšanai. Tā ir milzīga kļūda. Ir iespējams, ka LNNK sakarā ar šo jautājumu dalīsies."

No Rietumiem skatoties, grūti spriest, cik LNNK biedru ir J. Vēveža uzskatos. So rindu rakstītājam šķiet, ka domstarpībām par vēlēšanu jautājumu ir pozitīvas un negatīvas puses. Negatīvais ir tas, ka LNNK varētu šī jautājuma dēļ sašķelties. Pozitīvais ir tas, ka Latvijā notiek izteikti praktiskas debātes par to, kā panākt valsts neatkarību.

Vēveris nolasīja vairākus dokumentus, kas raksturo šīs debātes.

Viņam bija padoms trimdas latviešiem, kas vēlas palīdzēt organizācijām Latvijā: "Ja iet runa par kādas organizācijas atbalstu kādai konkrētai personai vai organizācijai šeit, vispirms vajadzētu painteresēties, vai šī persona, vai šī organizācija atbalsta 'de jure' pastāvošo Latvijas Republiku, vai šī persona, vai arī

LATVIJAS NEATKARĪBA: PA KURU CEĻU IET?

LNNK lēmums par piedalīšanos LPSR vēlēšanās izraisa domstarpības. Latvijā notiek karstas debātes par praktisko jautājumu: kā panākt brīvu Latviju?

Latvijas Nacionālās Neatkarības Kustības Centrālajā Padomē sēdē, kas notika 2. jūlijā, neoficiāli pieņemti divi lēmumi, kuŗi varētu norādīt neatkarības kustības turpmākās politiskās darbības virzienu. Padomes paziņojums izsaka atbalstu Latvijas Republikas pilsoņu reģistrācijas kampaņai un aicina "visus Latvijas Tautas Frontes un citu demokrātisko Latvijas organizāciju biedrus aktīvi līdzdarboties pilsoņu komiteju veidošanā un darbā."

Cits LNNK padomes neoficiālais lēmums - atbalstīt piedalīšanos gaidamajās Latvijas PSR Augstākās Padomes un vietējo padomju vēlēšanās - to ties izraisīja debātes un pat sašutumu.

Lēmums skan tā: "LNNK kā sabiedriski politiska organizācija par vienīgo likumīgo Latvijas tautas gribas izpausmes aktu atzīstot Latvijas Republikas Satversmi, bet par vienīgo likumīgo valsti Latvijas teritorijā 'de jure' pastāvošo Latvijas Repub-

Šajā organizācijā sastāvošās personas ir reģistrējušās pilsoņu komitejās. Ja nav reģistrējušās un ja neatbalsta, ja viņi tikai runā par neatkarīgu Latviju bez konkrētības, ka viņi piesauc Lāčplēša garu un vicina sarkanbaltsarkano karogu un dzied mūsu himnu, bet, ja viņi nevar pazīpot, ka viņi atbalsta Latvijas Republiku, tad par tādiem cilvēkiem... nu, skaidrs, kas viņi ir.

Arī no Rietumiem brauc šeit cilvēki, kuŗi dažreiz pat ir politiķi. Un viņi saka - jā, esam tikušies ar Tautas Frontes virsotni un ar Gorbunoviem un Ņezberiem, un pēc tam viņi nāk un man saka: zini, vajag tā, un vajag pa labam tur un vajag vēlēt un vajag piedalīties, citādi interfrontisti visu sagrābs. Kauns, taisni, ka nāk un tā runā... Tas ir politisks analfabētisms."

ĒRIKA VĒTRA.

VAJĀ LATVIEŠU ZĒNUS.

Pēdējā laikā bojā gājuši divpadsmit.

Latvijā pēdējā laikā paplašinās kampaņa pret PSRS bruņotajiem spēkiem, it īpaši pret to pārkāpumiem cilvēku tiesību jomā.

VAK pa tālruni no Rīgas 13. jūlijā informē: "Nav garantiju, ka jaunieši, aizejot dienestā, vispār atgriezīsies. Kas notiek? - Vardarbība, piekaušana, reizēm pat līdz nāvei - bieži ar smagām sekām, virgāšanās, pazemošana... Pēdējā laikā Sieviešu Līga ir reģistrējusi 12 bojā gājušus vardarbības rezultātā. Devīpadsmit vardarbības gadījumi ar smagām sekām. Jaunieši neiztur - zaudē prātu un beidz dzīvi pat ar pašnāvību... Tā kā dienests padomju armijā negarantē jauniešu veselību un dzīvību, sievietes - jauniešu mātes, vienkārši nolēmušas savus dēlus nelaist dienestā. Ir savākti 6.000 paraksti ar pieprasījumu par dienēšanu teritoriālajās karyaspēka daļās, vietējos pulkos, kas ir pārrēdzami un kur var garantēt jauniešu drošību."

VAK.

VIEGLS MANEVRS.

PSRS Tautas Deputātu Kongresa Komitejas SLĒDZIENS pēc 1939. gadā noslēgtā Padomju-vācu neuzbrukšanas līguma politiskas un tiesiskas novērtēšanas.

1. 1939. g. 23. augustā Vācija un PSRS parakstīja neuzbrukšanas līgumu, bet tā paša gada 28. septembrī - līgumu par draudzību un robežu starp PSRS un Vāciju. Tiem bija pievienoti slepeni protokoli: pirmajam līgumam viens; otrajam - četri. Abi līgumi stājās spēkā parakstīšanas brīdī, bet tos bija nepieciešams ratificēt. Līgumu ratifikācijas sēdēs, 39. gada 31. augustā un 31. oktobrī PSRS Augstākā padome noklausījās Tautas komisāru padomes un tautas ārlietu komisariāta priekšsēža Molotova ziņojumus, bet debates neatklāja, un Molotova ziņojumos slepeno protokolu parakstīšana nebija pieminēta. Padomju puse izrādījās minēto slepeno papildprotokolu sagatavošanas un parakstīšanas iniciatore.

Padomju valdība abu līgumu novērtējumu izdarīja gan ratifikācijas laikā, gan arī 1948. gadā. Kopš tā laika novērtējums nav mainījies. Slepenie protokoli novērtējumu nekad nesapēma. Iepazīnās ar dokumentim, kas saistīti ar šiem līgumiem, komisija secināja, ka nepieciešams visu novērtējumu mainīt.

2. Pētot šos dokumentus, ir jāatzīmē, ka tika noslēgti, pārkāpjot to laiku starptautiskos likumus (tiesības) un padomju iekšpolitikas ierīniskos principus.

a) Slepeno protokolu politiskais raksturs ir noziedzīgi netaisnīgs pret Austrumeiropas tautām un valstīm, jo tie deva pamatu attiecīgo valstu aneksijai, statusa maiņai un robežu maiņai.

b) Kritiski raugoties, 1939. gada 23. augustā un 28. septembrī datētie vācu-padomju slepenie protokoli un 28. septembrī parakstītais līgums par Austrumeiropas sadalīšanu vācu un padomju ietekmju sfērās - ir līgumi, kas vērsti ne tikai pret ārvalstīm, bet arī pret suverenitāti un neatkarību, un kā tādi tie ir nelikumīgi (netaisnīgi).

c) Klāt pie tā, ka padomju-vācu 39. gada vienošanās pārkāpa PSRS atzītos vispārējo starptautisko tiesību (likumu) principus; ka tās bija pretrunā ar divpusējiem un daudzpusējiem nolīgumiem starp PSRS un Baltijas valstīm (Somiju, Igauniju, Latviju un Lietuvu), šīs vienošanās vistiešākajā veidā pārkāpa: Tautu savienības statūtus; Parīzes paktu (tā saukto Briāna-Kelloga paktu), Tautu Savienības asamblejas 1932. gada 11. marta rezolūciju, 1933. gada konvenciju par agresijas definīciju (tā saukto Litvinova konvenciju). Attiecībā pret fašistisko Vāciju padomju valdība 1939. gadā ķērās pie slepenas diplomātijas: līgumu pamatsaturs bija ietverts slepenajos protokolos. Padomju valdība vadījās no imperiālistiskā principa ietekmju sfēru sadalīšanā starp spēcīgām varām (ie-kārtām, valstīm), nerēķinoties ar trešo valstu suverenitāti. Sākot ar 1939. gadu padomju valdība ar savu rīcību pārkāpa Austrumeiropas tautu pašnoteikšanās tiesības un vēsturiskās izvēles brīvību, tā rīkojoties par spīti pašas agrāk dotajām garantijām. Padomju-vācu sarunās šķīrās citu valstu likteņi pret to gribu; tām iesniedza ultimātus, neatkarīgas valstis pārvērta kara protektorātos, kam sekoja vardarbīga to iekļaušana Padomju Savienībā.

d) Ņemot vērā šīs problēmas aktualitāti Baltijas republiku tautām, Komisija vēlas pievērst uzmanību tam, ka PSRS attiecības ar Baltijas kaimiņvalstīm - Somiju, Latviju, Igauniju un Lietuvu līdz 1939. gadam noteica vesela līgumu sistēma. Šo attiecību pamatā bija 1920. gada miera līgumi, kuŗos padomju Krievija, un pēc tam arī SPRS, bez ierunām atzina šo valstu patstāvību un neatkarību un uz visiem laikiem atteicās no visām tiesībām uz šīm tautām un teritorijām.

Miermīlīgas un labas kaimiņattiecības starp PSRS un Igauniju, Latviju un Lietuvu pamatojās uz neuzbrukšanas līgumiem, kuŗos līgumlēdzējas valstis apņēmās jebkādos apstākļos cienīt viena otras suverenitāti, teritoriālo veselumu un robežu neaizskaramību. 1933. gada jūlijā PSRS ar savām kaimiņvalstīm noslēdza konvenciju, kuŗā bija formulēta agresija un noteikts, ka nekādi apsvērumi - ne politiski, ne saimnieciski nedz jebkādi citi nedrīkst dot pamatu vai attaisnot draudus, blokādi vai otras valsts aneksiju.

3. Padomju Savienības un Vācijas 1939. gadā noslēgtais līgums par ietekmes sfēru sadalīšanu Austrumeiropā Padomju Savienībai nebija vitāli nepieciešams. Kā izriet no dokumentiem un materiāliem, kuŗos atspoguļotas sarunas ar Vāciju, un no KPCK politbiroja, PSRS Augstākās padomes un padomju valdības lēmumiem, padomju valdība saprata, ka politiskā saķeršanās starp vadošajām imperiālistiskajām Rietumvalstīm 1939. gadā bija sasniegusi apogeju, kas savukārt nozīmēja, ka nekādas "vienotas frontes" Rietumos pret Padomju Savienību nevarēja rasties. Padomju valdība varēja izvēlēties, ar kuŗu no savā starpā karojošajām nometnēm sadarboties: vai nu ar Vāciju, vai arī ar Angliju un Franciju. Saspīlējuma augšana Eiropā un visā pasaulē nedeļa laiku pārdomām un manevriem. Padomju valdība izšķīrās par saimniecisko un politisko saišu uzlabošanu ar fašistisko Vāciju, līdztekus īstenojot savus politiskos, saimnieciskos un ideoloģiskos mērķus.

Komisijai nav šaubu par to, ka Staļins sarežģītā starptautiskā situācijā centās iegūt laiku. Bet izvēloties tādu ceļu, kuŗš iemainīja spēku samēru Eiropā par labu fašistiskajai Vācijai. Bez 1939. gada 23. augusta līguma Hitlers nebūtu iedrošinājies iebrukt Polijā. Tāpēc viņš izrādīja nepiere-dzētu (bezprecedenta) neatlaidību, nosakot līguma parakstīšanas datumu un negaidītu piekāpību Sta-

lina teritoriālajām un citām prasībām. Hitlers lika uz spēles kažu. Un Staļins šo likmi akceptēja, piekrīdzams sadalīt Poliju.

Pat pieļaujot to, ka staļiniskajai vadībai nebija skaidras jēgas par eiropiešu spēku savstarpējām attiecībām un izkārtojumu, ir jāatzīst, ka pat tādā gadījumā starptautiskās normas neattaisno fors-major apstākļu izsauktu rīcību, kas turklāt vēl ir visai apšaubāmi. Padomju Savienības un fašistiskās Vācijas tuvināšanās politika no morāli-politiskā viedokļa ir nepamatota. Tā lielā mērā dezorientēja partiju un padomju tautu. Tā demobilizēja un dezorganizēja spēkus, kuri cīnījās pret fašismu un kažu Rietumeiropā un citās pasaules malās; tā sadragāja uzticību Padomju Savienībai un rietumvalstu komunistiskajām partijām.

4. Der piezīmēt, ka slepeno protokolu pirmsarunas starp Padomju Savienību un fašistisko Vāciju notika slepenībā, pēc Staļina un Molotova personiskās iniciatīvas, nezinot ne tautai, ne partijai, ne Augstākās padomes, ne centrālkomitejas deputātiem. Tāpēc slepeno protokolu parakstīšana nekādā ziņā neatspoguļo padomju tautas intereses, no kuŗas arī nevar prasīt atbildību par staļiniskās vadības darījumiem.

5. Ņemot vērā visu augstāk minēto, šie līgumi kopā ar slepenajiem protokoliem uzskatāmi par nederīgiem un neesošiem kopš to parakstīšanas brīža.

Kā redzam, liela skaidrošanās un roku mazgāšana. Visa vaina tiek uzvelta Staļinam un Molotovam. SLĒDZIENS vairs nenoliedz šo protokolu esamību. Ja nu Staļina izdarības bijušas pat starptautiski netaisnas, arī patreizējam komunistu režīmam varam prasīt griezt par labu izdarītās pārestības, kuŗas šis slēdziens atzīst. Šķiet, ka šis ir katrā ziņā debatējams un izmantojams politiskais materiāls, kas nav noliekams plauktā.

Red.

PADOMJU UZŅĒMUMA VADĪTĀJS UN VIŅA NEAPSKAUŽAMĀS LIKTENIS.

Gorbačovs savā saimnieciskajā pārkārtošanā, kuŗā nekādi taustāmi rezultāti pagaidām nav redzami, varētu teikt pat - rezultāti ir ar mīnus zīmi, vēlas, lai vadītāji un ražotāji iemācītos ne tikai vārdos, bet praktiski jaunus saimnieciskos principus, kas daudzos aspektos ir visai miglaini. Vienotas no centra vadības saimniecības vietā padomju līderis grib radīt saimnieciskā aprēķina ekonomiju, kuŗā paši ražotāju direktori izrādīs iniciatīvu kad šī saimniecība pielāgosies brīvā tirgus likumiem. Liekas, pats Gorbačovs vāji izprot gan brīvā tirgus patieso stāvokli, gan to, ka padomju sociālistisko saimniecību, nemainot pamatus, tādā kārtā pārkārtot neizdosies, turklāt vēl saglabājot centralizētās saimniecības pat ne paliekas, bet faktiski to visā pilnībā. Pietiek atcerēties, kādu pretestību izrāda Maskavas ministrijas (un ne jau bez paša politbiroja atbalsta) Baltijas republiku cīņai pret resoru patvaļu un par republiku saimniecisko patstāvību.

Tirdzniecība un ar to saistītā tirgus saimniecība ir spiesta rēķināties vispirms ar patērētāju prasībām un ražošanas iespējām, kuŗu attīstībā arī galveno lomu līdžās vispārējam tehniskam līmenim spēlē patērētāju vēlmes un gaume.

Bet kad un kur padomju varas laikos rūpnīcas vai fabrikas direktors paaugstinājās par patērētāju vēlmēm? Es nerunāju par anekdotisko pircēju pieprasījuma reģistrēšanu, kas vajadzīga tikai preses melīgajiem aprakstiem. Paši direktori uz tādu jautājumu, ja būs patiesi, atbildēs ar izbrīnu: kam tas vajadzīgs? Valsts plāna komiteja noteica, ko padomju pircējs vēlas, ražotnēm bija sūtītas direktīvas, ko un kādā veidā saražot. Galvenais - vairumā. Kādā kvalitātē, kādā dažādībā - tā jau ir nevienam nevajadzīga "buržuāziska" greznība! Pilnīgi pēc anekdotes: - Kāds lektors stāsta, ka ko-

mūnismā nekā netrūks. Viens no klausītājiem uzdod jautājumu - bet ja nu pietrūkst gaļas? Lektors, aci nepamirkšķinādams, atbild: Tad izkārs paziņojumu, ka gaļu neviens negrib.

Cik tālu Valsts plāna un Vissavienības standartizēšanas patvaļa var noiet, apstiprina Latvijas presē minētais piemērs, ka pat Rīgas kafejnīcu kūku receptes bija jāapstiprina Maskavā. Gan receptes, gan, protams, cenu. Tiesa, ar kūku problēmu, liekas, drīzumā tiks galā kā augšminētā anekdotē. Vismaz Rīgas slavenās biezpienmaizītes tagad var būt vienīgi partijas nomenklatūra.

Latvija, mūsu kaimiņi - igauņi un lietuvieši, savā produkcijā dažreiz atļāvās kaut kādu dažādību, kaut vai minētās kūkās vai kabatas mačīnos. Bet arī tādu dažādību vajadzēja izraut gandrīz vai ar zobiem, jo bez dievinātā plāna pastāv vēl, t. s., GOST jeb valsts standarts. Saprotams, ka zināma standartizācija ir vajadzīga. Bet veselīga saprāta pasaulē to attiecina uz mērinstrumentiem, ierīcēm, darbgaldiem, nevis uz kūkām, tasītēm, kabatas makiem, ķemmēm un tā tālāk līdz bezgalībai. Bet Maskavas birokrātiem ir daudz vienkāršāk ar tādu vienveidību: nav jālauza galva par dažādu cenu noteikšanu.

Ja Gorbačovs sapņo, ka uzņēmumu direktori paši sāks ievērot patērētāju gaumi, viņš stipri maldās. Pat ja tāds fantasts atradīsies, viņa priekšā stāv neskaitāmas barjeras. Varbūt vieglāk to varētu iedzīvināt Baltijā, bet kā nu doši viņiem pilnīgu saimniecisku patstāvību, ja jau tagad līdz ar to atskan prasības pēc pilnīgas politiskas patstāvības?

Tagad iedomāsimies sevi direktoru stāvoklī. Ja šie ražotāju direktori patiešām sāks pildīt Gorbačova norādījumus un izrādīs iniciatīvu, paplašinot un dažādojot preču sortimentu, viņiem nāksies noslēgt jaunus līgumus ar tiem uzņēmumiem, kas līdz šim piegādāja rūpnīcai vai fabrikai nepieciešamo izejvielu, atsevišķus mezglus, komplektējošās detaļas, vai arī jāmeklē citi piegādātāji, kas padomju sociālistiskās sistēmas rāmjos ir ļoti grūts, ja ne vispār bezcerīgs pasākums. Piegādātājiem vajadzēs mainīt ražojamo produkciju, tās formu, svaru, krāsu, uzlabot kvalitāti, bet viss tas saistīts ar lielām grūtībām, pārkārtojumiem, kuŗus nemaz nesegs t. s., stimulēšana un pat saimnieciskais aprēķins pašreizējā variantā, it īpaši, praktiskajā izpildījumā. Vienalga, paliek augstāk stāvošie resori: ministrijas, pārvaldes, kas ne tik daudz sekmes, cik traucēs jauninājumu procesu. Pašu kolektīvā tāds pārkārtotājs vadītājs sastapsies ar apslēptu, bet bieži vien atklātu pretestību. Čechu, iecirkņu vadītāji ir pieraduši pie noteiktiem stereotipiem, konstruktoriem un tehnologiem būs vairāk darba. Instrumentālisti arī tagad nekādi netiek galā ar novecojušu jeb bojātu iekārtu. Paši strādnieki, kuŗu izpelņa līdz šim visvairāk bija atkarīga no saražotā daudzuma, būs spiesti mainīt ierastās operācijas, bet, ja to ir viegli izdarīt, strādājot ar modernām ierīcēm, tad ar novecojušiem darba galdiem, kādu padomju rūpnīcās ir nospiedošais vairākums, tas prasīs daudz laika un liekas piepūles. Turklāt nedrīkst aizmirst, ka pašam strādniekam būs jāmaina attieksme pret ražošanu, sociālais stereotips. To ko var vieglāk panākt Baltijā, var izrādīties neatrisināma problēma Krievijas provincē vai Vidusāzijas republikās.

Protams, izeja ir, kaut sāpīga. Tā ir pārīšana uz patiešām brīvām tirgus attiecībām, bet tāds solis draud ar politiskām konsekvencēm. Un tādas komunistu vadība pieļaut nevēlas.

VIKTORS KALNIŅŠ.

VIŅŠ NEBALDĀS STATIES PRETĪM LĀCIM.

Padomju valdnieks Michaels Gorbačovs izskatas norūpējies un apdraudēts, jo prasības pēc

brīvības un neatkarības no Padomju Savienības 100 tautībām un 15 republikām pleaug no dienas dienā. Pirms dažām dienām Gorbačovs padomju televīzijā izteica brīdinājumu padomju impērijā ieslēgtajiem 287 miljoniem.

Viņa vārdi: "Nostādot vienu nacionalitāti pret otru... var novest pie mūsu nelaimes." - "Mums jāatzīst, ka prasības pēc ekonomiskas neatkarības un kulturālas izolācijas ir pretstatā atsevišķa individa un visas sabiedrības pamatinteresēm."

Gorbačova vārdi satur pavisam vāji slēptu draudu padomju iedzīvotājiem, ieskaitot apspiestās tautas, lai tās saprastu - neatkarību nedabūsit, ja turpināsit līdzšinējā garā. Mēs pievilksim grožus!

Ka varas pātagai liels iespaids prātu nomierināšanai, pierāda pēdējie notikumi Ķīnā. Kad komunistu diktatori jūtas apdraudēti no prasībām pēc brīvības, tie ķeras pie metodēm, ko tie pārzina vislabāk - brutālas varas.

Pēdējā laika notikumi man nāca prātā, kad intervēju Balys Gajauskas, 63 gadus veco lietuvieti, kam pieder tas gods būt visilgāk ieslodzītam politiskajam cietumniekam savā zemē. Pretēji Gorbačovam, Gajauskas ir mierīgs, nosvērts un pārliecināts, ka viņa zeme atgūs brīvību un neatkarību.

Viņš saka: "Domāju, ka ar to pietiek, ja saku - es izturēju un mēģinu runāt par tiem miljoniem, kas nepārcieta." - "Mēs redzam, ka padomju impērija atrodas dziļā krīzē - tā drūp, un mēs ticam, ka tās sairšana neapstāsies. Nav apstrīdams, ka Gorbačovs nevēlas Baltijas (Igaunijas, Latvijas un Lietuvas) atdalīšanos un darīs visu iespējamo, lai to apturētu."

Sie draudī Gajauskas neiespaido ne mirkli. Viņš viesojas Rietumos, lai stāstītu par notikumiem tēvzemē - un atgriezīsies mājās, lai ziņotu par rietumu atbalstu.

Gajauskas cīnījies pret padomju okupantiem Lietuvā jau II pasaules kara laikā un turpinājis cīnīties pēc tā. Viņš bijis "Misko Brolija" (Meža brāļu) vidū, līdz 1948. gadā sagūstīts. Notiesāts spaidu darbos, kuņģus izcietis Silikona raktuvēs, Sibīrijas mežos un ceļu būvēs padomju impērijas Āzijas daļā.

1973. gadā beidzot atbrīvots, viens no nedaudzajiem dzīvi palikušajiem 14 miljoniem politiski ieslodzītajiem. Atgriezies Lietuvā un turpinājis darboties tēvijas un bijušo ieslodzīto labā. Par to atkal apcietināts un notiesāts uz 10 gadiem "stingrā režīmā" un plus 5 gadiem izsūtījumā (Sibīrijā).

Tā Gajauskas vēl vienu dekādi pavadījis piespiestā izolācijā. Neskaitāmas apelācijas no Rietumiem, to skaitā daudzas no Kanadas, nosūtītas viņa labā. Tikai pagājušā gada novembrī atgriezies Lietuvā no Sibīrijas izsūtījuma.

Šodien Gajauskas rietumniekiem iesaka vairāk spiest padomju varu ievērot cilvēku tiesības, ja tā grib saņemt Rietumu saimniecisko palīdzību. Tāpat viņš ieteic rietumniekiem stingrāk sargāt savus tehniskos sasniegumus, jo, nonākuši padomju rokās, tie tiks izmantoti tikai militāriem pasākumiem.

"Mans mērķis šodien ir, tāpat kā vienmēr bijis, - atbrīvot manu dzimteni un redzēt to atkal kā lepnu demokrātisku nāciju."

Mums Balys Gajauskas vārdiem jātic. - Viņu no mērķu sasniegšanas nav spējuši atturēt ne padomju tanki, lodes, ne cietumi.

BOB MACDONALD.

No angļu valodas tulkotais raksts publicēts SUNDAY SUN 1989. gada 9. jūlija numurā.

GORBAČOVŠ UN KGB.

Gorbačova Amerikas apciemošanas laikā notika mielasts, kuŗa norisi varētu novietot vispopulārāko grāmatu plauktā. Mielasta rīkotājs bija Vle-

dimirs Kriučkovs, kas ir KGB direktors, atbildīgs par spiegošanu ASV. Starp lūgtajiem ciemiņiem bija Colins Powels, drošības padomnieks agrākajam prezidentam Reganam, un Roberts Geits (Gates), Centrālās Izlūkošanas Aģentūras vice-direktors. Kad Powels iepazīstināja Geitu ar Kriučkovu, pēdējais izsaucās: "Saprotams, mēs viens otru pazīstam, pie tam ļoti tuvu!"

Kriučkova pazīšana ir ļoti svarīga Savienotajām Valstīm, jo tagad viņš ir galvenais politiskās policijas virsnieks Padomju Savienībā. Sakarā ar "perestroiku" viņa uzdevums ir pārkārtot KGB.

Kriučkovs ir 67 gadi vecs, sirmiem matiem. Viņa angļu valoda nav tekoša. Tomēr caur tulku viņš sarunās viegli "slīd" cauri dažādiem sarunu tematiem. No mielasta palika iespaids, ka darīšana ir ar vīru, kas ir daudz lasījis un sīki pazīst Marksa mācību. Kāds no viesiem pierakstīja Kriučkovam "epģelisku ārpusi". Ir jāzina, caur kādiem baismu darbiem viņš tika tik augstā amatā.

1956. gadā, Ungārijas sacelšanās laikā, Kriučkovs bija trešais sekretārs padomju sūtniecībā Budapeštā. Te viņš spēlēja noziedzīgu lomu. Andropovs ielūdza Ungārijas vadopus mielastā, kas bija domātsamierināšanas pārrunām. Pēkšņi mielasta vidū ungāru vadopus apcietināja un dažus no tiem nošāva. Jāņem vērā, ka Kriučkova paaugstināšana stāžā norāda uz padomijas Drošības komitejas modernizēšanu, ko iesāka Andropovs un turpināja Čebrikovs. Tagad Čebrikovu iecēla par politbiroja locekli un sociālo tiesību pārorganizēšanas uzraugu. Liktos, ka Čebrikova pārceļšana nozīmētu viņa stāža pazemināšanu. Laikam, tas tā nav. Būdamis politbiroja loceklis, viņš tagad pārrauga KGB, Tieslietu un Iekšlietu ministrijas. No šejienes viņš var iznirt kā represīvs Gorbačova vietnieks, ja pēdējam neizdotos noturēt grožos vairākas republikas, kas grib atšķēlties no Savienības.

Kriučkovam ir pilna armijas ģenerāļa pakāpe. Viņš komandē 90.000 virsnieku, ko atbalsta 150.000 tehnisko un kanclejas ierēdņu, 350.000 liela sevišķu uzdevumu un robežsargu armija. Viņa darbības budžetam atļauti, apmēram, 10 miljardi dolāru gadā. Šīs darbības aplokā ietilpst spiegošanas materiālu vākšana, pretizlūkošana, valsts iekšējā drošība un atomieroču noliktavu kontrole. Bez tam KGB ir ideoloģijas tulks, sargs un komunistu patiesības glabātājs.

Tagad politbirojs pavēlēja KGB rādīt "laipnu seju", cik tik iespējams, būt neredzamai - sevišķi starptautiskā ziņā. Kāds KGB majors sacījis, ka izlūkiem jāizturās tā, lai ļaudis nejustu viņu klātbūtni, lai nejustu, ka kāds viņos klausās. Tā Kriučkova uzdevums ir rūpēties par to, ka viņa organizācija uzturētu kārtību valstī bez terora un piespiešanas. Šinī sakarībā ir atļauts nepiekrīst valdībai, bet cik tālu - tam robežas nav noteiktas. Pēdējos divi gados Maskavā un Ļeņingradā ir dzirdēta, t. s., pret padomijas propaganda, bet par to neviens netika arestēts. Turpretī komunistu kriminālikuma 190 - 3 panti tika pielietoti pret nacionālajām demonstrācijām Armēnijā, Uzbekistānā un Ukrainā.

Cik zināms, Gorbačovs stiprā mērā paļaujas uz Kriučkovu attiecībā uz nacionālistu kontroli Baltijā, Ukrainā un Azerbeidžānā.

Gorbačovs atturas no Staļina terorisma. Tas viņam pagaidām nav vajadzīgs. Ar Kriučkova palīdzību viņš sasniedz savus mērķus "kulturālā, slīpētā" veidā. Atklātu tiesu prāvas, spaidu darbu nometnes un deportācijas Gorbačovs ir atvietojis ar iebiedēšanu, Islaicīgiem apcietinājumiem un slepenu aģentu ielikšanu nelikumīgajās organizācijās. Tādu pašu taktiku Gorbačovs lieto arī attiecībā uz tām organizācijām, kas ir atļautas "perestroikas un glasnosta" robežās.

Tagad simtiem tūkstošu ceļotāju apciemo Krieviju. Skaidrs, ka KGB nespēj izsekot katram tūristam. Tāpēc izlūki sastāda tikai svarīgāko personu sarakstus, pieraksta viņu tālrunu sarunas, kodificē iespējamus gadījumus un t. t. Savāktos materiālus analizē katru dienu. Neskatoties uz likumu "mīkstināšanu"

KGB netiek daudz kritizēta. Kā tad, tā ir Gorbačova labā roka. Cik zināms, tikai vienu reizi to kritizēja avīzēs, kad Vorosilovgradas KGB priekšnieks Dičenko arestēja žurnālistu Berčinu par "huļīgānismu", jo viņš esot mēģinājis atklāt vietējo orgānu korupciju. Lai priekšlaicīgi atvairītu kritiku, tagad KGB vaiga sviedros cenšas izdaiļot savu seju, mazgāt rokas nevainībā, smaidīt labsirdībā, slavēt čekistus grāmatās un filmās. Par šīs literatūras ražu liecina Kamkina grāmatu katalogi.

KGB nākotne nav zināma. Pašlaik tā pieņem stiprumā, lai gan organizācijas iekšējās drošības darbības tiek asi kritizētas. Tanīs ietilpst tālrunu sarunu uzņemšana lentēs, vēstuļu atvēršana un t. t. Tomēr Gorbačovs nav nekā darījis, lai atvērtu Valsts Drošības arhīvus. Pēc amerikāņu izlūkošanas dienesta ziņām "perestroika" nav ierobežojusi KGB darbību. Taisni otrādi - tā darbojas pastiprinātā veidā, sevišķi tehnoloģijas ziņu vākšanā Amerikā un Rietumeiropā.

Runājot par Gorbačova domu gaudiem, atturējos no to personīgas izvērtēšanas. Tagad, lasot mūsu ALA Vēstis (par ko runāšu citā reizē), tā vien liekas, ka tās locekļi negrib ticēt Gorbačovam, vai arī paši grib maldināt sevi. Vairākas personas jautāja Gorbačovam par viņa nodomiem. Atbilde bija viena un tā paša - perestroika un glasnosts ir domāts komūnisma sistēmas nostiprināšanai, bet ne tās atvietošanai. Vēl Gorbačovs daudzkārt uzsvēra, ka padomijas dzīvi arī turpmāk veidos tikai komunistu partija, kas ir galvenā noteicēja un uzraugs par visām iestādēm. Atklātas asas diskusijas komunistu starpā vēl nenozīmē komunistu partijas sairšanu. No sacītā izriet, ka Gorbačovs pat nedomā atbrīvot mūsu dzimteni no komunistu jūga. Tam ir daudz iemeslu, bet minēšu tikai dažus.

Jau Pēteris Lielais cīnījās par Baltijas jūras neaizsalstošām ostām kā "logu uz Rietumiem".

Padomija Latvijā ir uzbūvējusi daudz fabriku, spēkstaciju un t. t. To visu viņa nevar tik viegli atstāt latviešiem.

Patreiz Latvijā gandrīz puse iedzīvotāju ir iebrāukušie krievi. Pat tagad Daugavpilī būvē mājas krievu iecerotajiem latvieši nespētu saviem spēkiem tos izdzīt no Latvijas un Krievija neietu linčot savus agrākos pilsoņus.

Padomju Savienība nevar ļaut Latvijai atšķelties no Savienības, jo tās piemēram sekotu vai visas republikas, un Padomju Savienībai būtu gals.

Ja komunistu partija pazaudētu varu, kas tad notiktu ar "tērauda" komunistiem? Taču daudzi no tiem kalpoja Staļinam. Kurš no viņiem gribētu kašāties starp diviem kokiem?

Komunistu partija būs pie varas tik ilgi, cik ilgi tā spēs valdīt pār bruņotajiem spēkiem. Liekas, neizbēgams ir sekošs slēdziens: Tuvākā nākotnē nevar būt par tādu Latviju, kādu mēs, vecākā paaudze, pazinām. Tikai viens Dievs var pierādīt šī slēdziena nepareizību!

Tāpēc gribētos lūgt ALAs vadoņus nestumdīt Tautas Frontes locekļus, jo tie dzīvo zem komunistu pātagas un zina labāk par mums, kad pātaga var sākt dancot pa viņu mugurām, vai arī, kad Rīgas ielas var sākt dunēt zem tanku riteņiem.

Mūsu lielajā ilūzijā mēs redzam, kā Amerika pavēl Gorbačovam atstāt Latviju pilnīgi brīvu. Mūsu vecākajai paaudzei būtu jāatceras, kā Amerika mudināja ungārus uz sacelšanos un beigās tos pievīla ar palīdzības solījumiem.

Nesen žurnālists Donaldsons veselu stundu televīzijā runāja par Amerikas valsts vīru meliem, vilšanās un zagšanās. Taču ir zināms, ka Amerika ir lauzusi katru līgumu ar iedzītajiem. Ja kongresa un senata locekļi runā ar latviešu pārstāvjiem, viņiem ir tikai viens nolūks prātā - kā iegūt latviešu balsis nākošajās vēlēšanās.

Ir tiesa, ka Polijas vēlēšanās parlamentā uzvaru ieguva strādnieku kustība. Tas nav sevišķi svarīgi, jo Polijas Sejmai ir visa vara, kur tiek

ievēlēti tikai komunisti - 299 skaitā. Tāpēc Polija vēl šodien ir Varšavas pakta locekle.

Kaut kāda "perestroika un glasnosts" notika Ķīnā. Kad vecajam Cengam sāka šķobīties politiskais krēsls, tanki sāka malt studentu kaulus un lodes urbties demonstrējošo strādnieku pakaušos. Zināms, komūnismā ir krīze, bet nav jāaizmirst, ka komūnisms nekad nevar būt cits kā militārais diktatorisms. Vēl Staļina laikā ģenerālis Lunačarskis sacīja sarkanajai armijai: Tikai uz jūsu durkļiem balstās Padomju Savienība.

JĀNIS LIEPIŅŠ.

VĒSTULES NO LATVIJAS:

MEKLĒ MATERIĀLUS PAR K. ULMANI.

Īsumā aprakstīšu, kādi pasākumi mums ir padomā:

1. K. Ulmaņa dzimto māju vietā uzstādīt piemiņas akmeni (To ir apsoltījies Valmieras rajons).
2. Sakopt viņa vecāku kapu vietu.
3. Pie Bērzes vecās skolas atklāt piemiņas plāksni un uzstādīt mastu karoga uzvilšanai.
4. Ierīkot vecajā skolā K. Ulmaņa piemiņas istabu un, ja tas būtu iespējams, atjaunot arī vitrāžu ar viņa portretu.

Lūk, par šo pēdējo gribētu lūgt palīdzību - materiālus, kā fotogrāfijas, dokumentus, grāmatas, visu, kas saistās ar viņa biogrāfiju un Latvijas vēsturi, pārfotogrāfēšanai vai arī kserokopiju noņemšanai. Būtu labi, ka mēs ar Jūsu palīdzību varētu uzņemt sakarus ar kādu ārzemju biedrību un man pašam vēl nezināmā ceļā - vai uz apmaiņu, jo valūtas mums nav, vai arī izmantojot tūrisma braucienus, Dziesmu svētkus, kur mēs varētu viņiem maksāt ar to pašu mūsu devalvēto rubli, iegūt ārzemēs iespiestos materiālus par Latvijas vēsturi, kā arī par periodu starp 2 pasaules karjiem. Tas, bez šaubām, nav izdarāms ne vienā dienā, ne pat gadā. Arī es ceru, ka laiki mainīsies uz labāku pusi un Vīnes dokumentus vajadzēs ievērot arī pie mums. Es nevaru saprast to, kā mūsu valdība, zinot visu patiesību, kā arī zinot, ka mēs to zinām, nevar saņemties, lai atklāti atzītu Baltijas, Grūzijas un Ukrainas Baltkrievijas rietumu daļas, Moldāvijas un Kaļiņigradas tagadējā rajona varmācīgu okupāciju.

Gaidīšu ziņas uz adresi: 229410 Dobeles raj. Austrumu c. p. n. Bērze "Baltos", tel. Bērze 642.

STANISLAVS ŠTEKELS.

LATVIEŠU KULTŪRAI, LATVIJAS BRĪVEI.

Notikušie astotie vispārējie latviešu dziesmu svētki Indianapolē skaitļos un pārskatos.

INDIANAPOLE (K. Sv.). Kopš notikušiem Astotiem vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem Indianapolē jau pagājis vairāk kā viens gads, bet rīcības komiteja vēl turpina svētku pēcdarbu veikšanu. Vēl vienmēr ienāk aizkavējušies rēķini, ir sagatavojami pārskati un iesniegumi federālām un stata iestādēm. Tāpat turpinās aprēķinu sagatavošana un izmaksas svētkus rīkojot uzstādīto mērķu atbalstam.

Dziesmu svētku sauklī ietvertā doma - Latviešu kultūrai, Latvijas brīvei! - nevar būt tikai tukši vārdi. Ar tajā izteikto svētku rīkotāju mērķi, esam aicinājuši kopā svētku apmeklētājus. Pēc svētku sekmīga noslēguma ir jāgādā, lai šie mērķi tiktu atbalstīti un veicināti.

Dziesmu svētku pēcdarbi ir pavirzījušies tik tālu, ka nupat notikušajā prezidija un nozaru vadītāju sēdē revīzijas komisija sniedza plašu ziņojumu par visas svētku norises dokumentu pārbaudi. Caurskatot ienākumu un izdevumu dokumentus un to ieņēmamojumus, revīzijas komisija konstatējusi,

ka tie saskan ar uzrādītām summām, grāmatvedības principiem un ir atrasti ļoti labā kārtībā. Pārskati rāda, ka dziesmu svētku materiālais apgrozījums gandrīz tuvojas pus miljonam. Šie skaitļi uzliek lielu atbildību katriem svētku rīkotājiem, sevišķi tādēļ, ka ASV Vispārējo latviešu dziesmu svētku rīkošanas "sēklas naudas" fondā līdz šim bija tikai \$ 7.126.-. Šī summa ir pārāk niecīga. Tā nav pat pietiekama samaksai par pirmiem drukas darbiem un iemaksām par svētku sarīkojumiem rezervētām telpām. Visa tālākā svētku plānošana ir jāveic rīcības komitejai uz savu atbildību, uzņemoties arī lielo finansiālo risku.

Ieskatoties agrāk notikušo dziesmu svētku statistikā, atklājās, ka pēc pēdējiem simtgades jubilejas dziesmu svētkiem 1973. gadā, Klīvlāndē, katros nākošajos vispārējos dziesmu svētkos ASV (Bostonā, Milvokos) apmeklētāju skaits ir samazinājies par 8 - 10%. Šī statistika dara uzmanīgus svētku rīkotājus. Ja augošos izdevumus un vienmēr pieaugošo dzīves dārdzību varam kompensēt ar dārgākām ieejas biļešu cenām, apmeklētāju skaita uzturēšanai ir jāmeklē cits atrisinājums. Viens veids varētu būt plašāka jaunatnes iesaistīšana svētku rīkošanas darbā un svētku programmu izpildījumos. Tas šodien ir vissvarīgākais uzdevums ne tikai dziesmu svētku, bet arī visu citu plašāku sarīkojumu rīkotājiem.

Svētku rīkošanas darbos Indianapolē rīcības komitejas sastāvā bijām iesaistījuši turpat vai vienu trešdaļu gados jaunu komitejas locekļu. Jaunie cilvēki veica ne tikai atsevišķus uzdevumus, bet tie vadīja arī svarīgas svētku darba nozares. Ar gandarījumu jāatzīst viņu nopietnā pieeja un arī sekmīgi paveiktais darbs.

Sakopotie skaitļi par dziesmu svētkiem Indianapolē liecina, ka, salīdzinot ar iepriekšējiem svētkiem Milvokos, nav notikusi apmeklētāju skaita samazināšanās. Visos svētku sarīkojumos un norisēs kopā ir bijuši 43.667 apmeklētāji. Uz visiem sarīkojumiem kopā pārdotas 34.432 biļetes. Izsniegta brīvbiļetes vai sagādāta brīva ieeja 3.335 svētku programmu izpildītājiem un viesiem. Bezmaksas sarīkojumus un dažādas svētku norises bez ieejas maksām apmeklējuši 1.900 svētku viesi. Ārpus rīcības komitejas organizētiem sarīkojumiem notikušas konferences, sapulces, sanāksmes, satikšanās, saietu, brokastis, vakariņas, balles, sarīkojumi - kā nu katrs rīkotājs to ir vēlējis nosaukt, - kopā 31 organizēts izkārtojums. No tiem: akadēmiskām organizācijām 11, vispārējām organizācijām 9, profesionālām organizācijām 5, jaunatnei 3 un bijušiem skolu biedriem 3, ar kopēju apmeklētāju skaitu 4.300.

Svētku kopējie ienākumi ir sasnieguši \$ 444,617.13. Ieejas biļetes pārdotas par \$ 319,787.00, no tiem - iepriekšpārdošanā par \$ 180,597.00 un svētku laikā pie kases par \$ 139,190.00. Dažādos iepējumos ienākuši \$ 109,176.95 un aizdevumos saņemti \$ 15,653.36. Ir jāpiezīmē, ka brīvbiļetes izsniegšanas kopsummā par \$ 42,285.00, kas iepējumam un izdevumu pārskatos neparādās.

Līdz šim izdevumos jau izmaksāti \$ 386,252.06. No tiem tiešiem sarīkojumu izdevumiem \$ 239,632.93, dažādiem izdevumiem \$ 62,666.77 un aizdevumu atmaksai \$ 15,653.36. Košu un tautas deju dalībniekiem rīcības komiteja izmaksājusi \$ 29,299.00, kas ir vislielākā atmaksātā summa ASV latviešu dziesmu svētku vēsturē. Puse no šīs summas ir vienlīdzīgi sadalīta uz dalībnieku skaitu un otra puse aprēķināta uz nobraukto jūdžu skaita.

Dziesmu svētku mērķu ietvaros, svētku rīcības komiteja piešķirusi un izmaksājusi Latvijas Brīvības Fondam - brīvības centienu atbalstam Latvijā \$ 15,000.00, latviešu jaunatnes sportistu atbalstam \$ 5,000.00. Nākošās latviešu jaunatnes mūzikas nometnes atbalstam \$ 5,000.00, paviljona būvei Gazezerā \$ 5,000.00. Dziesmu svētku "sēklas naudas" fondā rīcības komiteja papildus iemaksājusi \$ 7,000.00, līdz ar to šajā fondā turpmāk

būs \$ 14,128.00.

PBLA un ALA Kultūras fondi rīcības komitejai bija piešķirušī katrs \$ 1,000.00 pabalstu tēlotājas un lietiskās mākslas izstāžu sarīkošanai. Pēc svētku sekmīga noslēguma rīcības komiteja nolēma atmaksāt piešķirtos pabalstus abiem minētiem fondiem, katram \$ 1,000.00, lai ar šiem līdzekļiem tie varētu atbalstīt tālākos latviešu kultūras pasākumus.

Rīcības komiteja cer visus norēķinus un piešķirumus izkārtot līdz nākošā gada vidum. Komitejas darbu noslēdzot, tīrā atlikuma līdzekļus saņems arī Latviešu Košu Apvienība, Tautas Deju Apvienība, ALA Kultūras birojs un Indianapolē organizācijas.

370 DALĪBNIKU!

8. Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress, kas no 23. - 28. jūlijam notika Haiko muižā, Somijā, pulcināja 370 dalībniekus. To vidū tuvu pie 70 bija no Latvijas. Lielākā jauniešu grupa bija atbraukusi no ASV. Laiks kongresa laikā bija brīnišķīgs. Haiko muiža skaista. Kongresā oma laba. Tikai cenas briesmīgi dārgas.

Viens no Latvijas jauniešiem, kas piedalījās 8. VLJK bija 22 gadus vecais Aivars Provējs no Rēzeknes, konservatorijas students, kas mācās par masu svētku (piemāram, dziesmu svētku) režisoru. Viņš ir Rēzeknes LNNK nodaļas dibinātājs un ELJA Skandināvijas nodaļas krustbērns. Nodaļa viņam samaksāja dalības naudu.

Sekojošā intervija ar A. Provēju notika kongresa otrajā dienā: -

Jautājums: Kā tev radās ideja šajā 8. VLJK piedalīties?

Atbilde: Nu, tāda doma jau sen pastāvēja, piedalīties kopējās pārrunās ar Rietumu latviešu jauniešiem. Vienīgi agrāk nebija nekādu iespēju šādu lietu realizēt.

J.: Kāda Latvijā bija informācija par šo kongresu un cik par to tika runāts?

A.: Neformālu aprindas par kongresu sāka runāt jau pagājušā gada rudenī, vismaz tad es pats par to uzzināju. Oficiālajā presē pirmā informācija parādījās tikai šā gada pavasarī. Un man pat liekas, ka tas notika ar nolūku, lai jaunieši Latvijā nepagūtu pieteikties un izkārtot dokumentus.

J.: Vai tā informācija, ko es Latvijā saņēmu, saskan ar to, ko šeit kongresā esi piedzīvojis?

A.: Par kongresu informācija bija ļoti vispārēja. Bet ja runājam par vispārīgu informāciju par dzīvi Rietumos, tad teikšu tā: nekad neesmu pēmis oficiālo informāciju par "trūdošo kapitalismu" vētrā. Draugu pulkā zinājām, ka Rietumos dzīves līmenis ir daudz augstāks, kā pie mums. Mēs pat viens otram stāstījām tādas brīnumlietas, puspasakas, par visu to, ko Rietumos varētu dabūt un nopirkt. Atbraucot uz šejieni, konstatēju, ka šeit tādu brīnumu nav. Ir briesmīgi viegli pie šejienes dzīves apstākļiem pierast, jo šeit ir normāla dzīvošana, tāda, pēc kā cilvēks tiecas. Pavisam cita lieta būtu, ja kāds rietumnieks mēģinātu pierast pie mūsu dzīves apstākļiem.

Kas man ļoti ir iepatikusies ir šejienes jauniešu atraisība, mēpiespiestā darbība un zināšanu līmenis. Liekas, ka Rietumu jaunieši vairāk domā par savas dzīves iekārtošanu nekā Latvijas jaunieši. Pie mums katrs apzinās, ka nav lielu iespēju un ka viņa prāta spējas nav nevienam vajadzīgas.

J.: Kāds tev līdz šim iespaids no kongresa programmas un jauniešiem, kas kongresā piedalās?

A.: Pirmā diena bija smaga. Kaut gan mēs visi esam tik vienādi, jo visi esam latvieši, tomēr arī esam dažādi, un man bija grūti iekļauties. Varbūt, ka biju sagaidījis, ka mūs saņems ar lielāku sajūsmu.

Bet es redzu, ka šeit ir ieguldīts liels darbs, gan no rīcības komitejas puses, gan referentu. Starp referātiem, kur iet, visās malās notiek dis-

kusijas, Latvijas jaunieši sarunājas ar Rietumu jauniešiem. Es arī esmu daudz jauna uzzinājis, piemēram, par trimdu, tās organizācijām. Līdz šim nezināju konkrēti, ko dara PBLA vai DV.

Latvijā arī nav notikusi tāda paneldiskusija, kāda bija šorīt, kur piedalās gandrīz vai visas Latvijas kustības (LTF, LNNK, H-86, Tēvzemei un Brīvībai, Latvijas Atdzimšanas Partija). Tika meklēti kopēji ceļi turpmākai darbībai, un paneli veiksmīgi vadīja Egils Levits. Tikai nepatika, ka dažādo grupu pārstāvji atbrauca šurpu savu interno "netīro veļu" neizmazgājuši un ka viņi to darīja šeit, klausītāju priekšā. Labāk būtu bijis, ja viņi tās lietas būtu jau Latvijā izrunājuši un šurp atbraukuši ar kopēju darbības platformu.

J.: Kāda, tavā uztverē, ir šī kongresa nozīme?

A.: 8. VLJK ir pirmais kongress, kad esam uzcēlušies tiltu pāri jūrai. Pirmo reizi esam kopā, jaunieši no Latvijas un Rietumiem. Tas, patiešām, ir vēsturisks notikums. Visi iepriekšējie kongresi man bija abstrakts jēdziens. Lemumi, kas tajos tika pieņemti, tieši uz mani neattiecas. Šoreiz esmu līdzdalībnieks. Šis kongress ir kaut kas taustāms.

Ir grūti spriest, kādus lēmumus mēs šeit pieņemsim, bet viens ir skaidrs - kongress mūs tuvinās un dos jaunu stimulu Rietumu latviešu jauniešiem strādāt Latvijas labā. Bet ar to vien nepietiek. Mums vēl vairāk viens otrs jāapciemo, jābrauc uz Latviju un uz Rietumiem. Latvijas jauniešiem Rietumi jāredz tāpēc, lai redzētu, kāda ir brīva dzīve, lai saprastu, pēc kādas Latvijas tie tiecas. Ticu, ka katrs Rietumu apmeklējums arī radīs vairāk dusmu pret to iekārtu, kas valda Latvijā.

J.: Ko tu personīgi nesīsi līdz atpakaļ uz Latviju no šī kongresa?

A.: Es vedīšu vienotības apziņu, jaunus spēkus sev, jaunas idejas un jaunas iespējas, apzinoties, ar kādu neatlaidību un konsekvenču cīņās Rietumu latvieši. Tas viss man palīdzēs.

J.: Vai ir vēl kaut kas, ko tu vēlētos pateikt?

A.: Vienīgais, man vēl, ka šeit pārsvarā ieradušies jaunieši no Latvijas centra, no Rīgas, un tik maz no Latgales. To es nesaku kā pārmetumu rīcības komitejai, bet vienkārši - mēs, Latgalē, visu informāciju saņemam daudz vēlāk.

LINDA.

KANADAS LATVIEŠU JAUNATNES MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLETIKĀ.

Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatletikā notika sestdien, 15. jūlijā, Sidrabenes sporta laukumā. Laika apstākļi bija ļoti labi. Tās vadīja Latvijas Sporta Apvienības Kanadā priekšsēdis Juris Zivtiņa. Viņam bija daudz palīgu. Diemžēl, sacīkstēs piedalījās gandrīz vienīgi Sporta nometnes un Sidrabenes dalībnieki. Nebija arī saulainiešu. Nav attaisnojams, ka meistarsacīkšu dienā citās vietās notiek citāda veida nodarbības, kas atura jaunatni no piedalīšanās. Kaut lai atzīmēju volejbola turnīru Bērzinē. Nakotnē LSAK būtu jārupējas, lai tas neatkārtotos. Ir jau ļoti, ka vasaras nometnēs ietverts sports un sporta sacensības, bet tās nevar atvietot meistarsacīkstes.

Meistarsacīkstes ritēja raiti un lielākais dalībnieku skaits bija jaunāko gadu grupā. 17 un 18 gadu vecuma grupā bija tikai 3, bet 14-15-16 g. v. - tikai 2 dalībnieki.

Sacīkšu rezultāti:

Zēni 8-9-10 gadus veci: 60 m skrējienā - 1. Rolands Huska 10.12 sek., Jamie Andersons 10.5, Tylers Zentiņš 11.76; tāllēkšanā - 1. J. Andersons 2.98 m, R. Huska 2.84, T. Zentiņš 2.72; augstlēkšanā - J. Andersons 1.05 m, 2. R.

Meitenes 8-9-10 g. v.: 60 m - 1. Aimee Teteris 9.87, 2. Leja Ķivlis 10.54, 3. Ilze Godlevkis 11.15; tāllēkšanā - 1. A. Teteris 3.42 m, 2. L. Ķivlis 2.83, 3. Vicki Celmiņš 2.53; augstlēkšanā - 1. A. Teteris 1.10, I. Godlevkis 1.00, V. Celmiņš 1.00; 200 m - A. Teteris 32.30, 2. L. Ķivlis 44.64.

Zēni 11-12-13 g. v.: 60 m - 1. Kārlis Grīnbergs 9.27, 2. Zenons Kvapisinski 9.60, 3. Kristians Ludviks 10.00; tāllēkšanā - 1. Nick Anderson 3.70, 2. Krišs Ķivlis 3.61, 3. K. Grīnbergs 3.57; augstlēkšanā - 1. N. Andersons 1.30, 2. Joe Garegins 1.30, 3. Z. Kvapisinski 1.25; lodē - Z. Kvapisinski 6.81, 2. K. Grīnbergs 6.34, 3. K. Ķivlis 5.89.

Meitenes 11-12-13 g. v.: 60 m - 1. Anita Vilmanis 9.68, 2. Allison Luksts 10.22, 3. Janine Fogels 10.60; tāllēkšanā - 1. A. Vilmanis 3.26, 2. Grietiņa Longins 2.44; augstlēkšanā - 1. A. Vilmanis 1.25, 2. J. Fogels 0.90, 3. Rita Godlevkis un Kate Clement 0.90.

Zēni 14-15-16 g. v.: 100 m - 1. Andrējs Grīnbergs 13.40; disks - A. Grīnbergs 17.36, 200 m - A. Grīnbergs 28.25; augstlēkšanā - A. Grīnbergs 1.35; tāllēkšanā - A. Grīnbergs 4.23.

Meitenes 14-15-16 g. v. Tāpat kā zēniem bija tikai viena dalībniece - Kristina Vilmanis: 100 m 15.51, 200 m - 33.22, augstlēkšanā - 1.30, tāllēkšanā - 3.66, lodē - 6.24.

Zēni 17-18 g. v.: vienīgais dalībnieks Eriks Sudmalis - 200 m - 25.81, tāllēkšanā 4.51.

Meitenes 17-18 g. v.: Lodē - 1. Mona Pāvelsone 6.62, Māra Ozola - 6.38; augstlēkšanā - 1. Māra Ozola 1.25; tāllēkšanā - M. Pāvelsone 2.93; šķēpā - M. Ozola 20.44.

Dalībnieku trūkuma dēļ vērtīgo ceļojošo balvu izcīņā nebija konkurences. 8-9-10 gadu vecuma grupā nav ceļojošo balvu, bet LSAK bija rūpējies par apbalvošanu ar grāmatām. Šinī grupā, uzvarot visās disciplīnās, vislabākos rezultātus guva Aimee Teteris, bet zēniem Jamie Andersons. Kanadas DV balvu ieguva N. Andersons, latviešu kaņavīru balvu - Anita Vilmanis. Andrējs Grīnbergs izcīnīja Kanadas DV un Roberta Plūmes balvu; Kristina Vilmane - Edgara Plūmes un Roberta Plūmes balvas; Eriks Sudmalis - Jāņa Brožes balvu; Māra Ozols - Arnolda Tīcmaņa balvu.

Šīs meistarsacīkstes ir atklātas. Savā laikā tanīs piedalījās arī jaunieši no ASV. Cerēsim, ka nākotnē LSAK izdosies ieinteresēt tajās piedalīties jaunatni ne tikai no Ņonro un Hamiltonas, bet arī no citām vietām, ieskaitot ASV.

Ļoti labi izdevusies LSAK rīkotā Sporta nometne Sidrabenē. Apmierināti ir rīkotāji un nometnes dalībnieki. Nometnes ietvaros bija arī sacīkstes.

Ž. ZENTIŅŠ.

BAIGĀ BILANCE.

"Lauku Avīzē", kas iznāk Rīgā, šī gada 20. janvāra numurā, Latvijas Valsts Universitātes profesors H. Strods publicējis rakstu par Latvijas iedzīvotāju likteņiem skaitļos no 1940.-1949. gadam. Prof. H. Strods materiālus savai publikācijai ņēmis no pētījumiem okupētajā Latvijā, trimdas latviešiem un arī angļu, vācu un krievu izdevumiem. Sniedzu Tsu izvilkumu:

1926. gadā Padomju Savienībā dzīvoja 151.400 latviešu.

1939. gadā Latvijas iedzīvotāju skaits sasniedza 2 miljonus.

1939. gadā latviešu skaits Padomju Savienībā bija 126.900 (25.000 bija iznīcināti - 16.5% - piespiedu kolektivizācijās un Staļina tīrīšanas akcijā 1937./8. gados).

1941. gadā padomju okupanti uz Sibīriju izsūtīja 17.000 Latvijas iedzīvotāju (Pēc dažiem datiem jūnijā un jūlijā bija paredzēts vēl izsūtīt 62.000. To pārtrauca vācu iebrukums Latvijā.)

1940. un 1941. gados padomju okupanti nošāva 1.488. Tānī pašā laikā arestēti un izvesti 6.182 (Gandrīz visi nošauti.).

Tā pirmajā komunistu varas gadā Latvija zaudēja 35.828 iedzīvotājus (Šajā skaitā neietilpst tie, kas, Sarkanarmijai atkāpjoties, tika ar varu jeb brīvprātīgi līdz aizrauti.).

Komunistu varai līdzī aizgāja jeb ar varu aizvesti 40.000 līdz 53.000 (Domājams, ka 20.000 šīdi, kas bēga no vāciešiem, ietilpst šajā skaitā.).

Vāciešiem iebrūkot, nodibinājās latviešu paš aizsardzības vienības ar, apmēram, 6.000 vīru. Kaujās ar bēgošo Sarkanarmiju no tiem krita 103 (Kaujās ar šīm vienībām Sarkanarmija zaudēja 800 kritušo un 1.400 padevās gūstā.).

Pēc prof. Ezerģaiļa un E. Pārūpa uzdotiem skaitļiem, vācieši noslepkavojuši savā okupācijas laikā 101.000 Latvijas iedzīvotāju. To skaitā 66.000 šīdu.).

Latviešu Leģionā un citās vienībās vācieši iesaukuši 146.000 (7.3 % no iedzīvotāju skaita). No tiem krituši un bez vēsts pazuduši, apmēram, 80.000 (55 - 60.8 % no iesaukto skaita). Sešdesmitajos gados rēķināja, ka Rietumos kapitulējuši 25.400 latviešu leģionāri (3.400 no tiem atgriezušies Latvijā, vai 14.2 %).

Komunistu gūstā krituši 36.150 latviešu leģionāri.

Laikā no 1944. gada 12. oktobra līdz 1945. gada 8. maijam Kurzemē 6 lieluzbrukumos piedalījās 5 padomju armijas, kurās tās zaudēja 90.000 kritušo, 300.000 ievainoto, 4.000 gūstekņu, 2.650 tanku, 1090 lielgabalu un 720 lidmašīnu.

1944. gada otrā pusē komunisti Latvijā ieņemtos apgabalos mobilizējuši 57.470 vīru. Latviešu divīzijā sākumā bija 10.000 un rezerves vienībās vēl sagatavoja 33.000 vīru. Pēc kara no tiem Latvijā atgriezās tikai 6 - 7.000. Tā tad krituši bija 35 - 36.000 jeb 83 %.

Sarkanarmijai tuvojoties, no komunistiem bēgot, Latviju atstāja 265.000 līdz 280.000 latviešu. No tiem Rietumvalstu nometnēs nonāca 127.000 (Liekas to skaitā ir arī bijušie karavīri.).

1944. un 1945. gadā padomju okupanti uzsāka latviešu arestus, sodīšanas un izsūtīšanas. Pirmajos pēckara gados nošauto, arestēto un izsūtīto skaitu rēķina pat līdz 60.000 (1.9 - 3.00 % no 1939. g. iedzīvotāju skaita).

Pirmos pēckara gados cīņās ar latviešu nacionāliem partizāniem krituši 1.562 komunisti, aktīvistī un līdzekrējēji. Nav zināmi nacionālo partizānu zaudējumi. Literatūrā (Latvijas likteņgadi) minēts, ka 1944./5. g. sagūstīti vai iznīcināti 5.852. Līdz 1948. g. legalizējušies 4.293. Kopā 10.145. Tomēr okupantiem pareizais nacionālo partizānu skaits nav zināms. Rietumos to lēš uz 25.600.

1949. gada 17. martā komunisti uz Sibīriju vēl izsūtīja 43.231 Latvijas iedzīvotāju - 2.3 %, gandrīz visi latvieši. Pēc prof. A. Švābes domām, izsūtīto skaits bijis ap 50.000.

Kara laikā un arī pēc kara no Krievijas Latvijā atgriezās, apmēram, 10.000 latviešu. Vēlāk atgriezās arī daļa deportēto no vergu darba nometnēm. Tomēr šie sīkie skaitļi nespēj kompensēt milzīgos Latvijas iedzīvotāju zaudējumus.

Divi totalitāri režīmi, latviešu tautai sveši un nepieņemami, no 1940. - 1949. gadam iznīcināja, izsūtīja un izdzina no savas zemes, apmēram, 540.000 (27 %) Latvijas iedzīvotāju; - tiem pieskaitot 1939.-1940. gada repatriantus (63.175 vai 3.1 % no iedzīvotāju skaita un kuņu vidū varēja būt ap 10.000 latviešu), skaits sniedzas pie 30%.

Pēc jaunākiem pētījumiem Latvija šajos gados zaudējusi 720.000 iedzīvotāju, kas ir tuvu 36 % no iedzīvotāju skaita 1939. gadā.

V. TIKIŅŠ,
LNAK Inf. n.

LNAK ZIŅAS:

KAS LNAK PADOME PĀRSTĀV KO?

Bez ievēlētīem 35 LNAK padomes locekļiem tajā ar līdzīgām tiesībām darbojas draudžu un organizāciju deleģētie padomes locekļi. Tādu patlaban ir 43. -

Bīskapa Rancāna Fonds - Konstantīns Boriss,
Toronto latviešu katoļu draudze - Jānis Niedra,
Kanadas latviešu katoļu apvienība - Kornelija Zariņa, DV Toronto nodaļa - Voldemārs Vičs, DV Sv. Katrīnu nodaļa - Augusts Vīksna, Toronto Latviešu Biedrība - Oskars Lepše, Kanadas Latviešu Centrs Toronto - Valdis Vāgners, Hamiltonas Latviešu Biedrība - Arnolds Smiltnieks, Saimniecisko un profesionālo darbinieku apvienība - Staņislavs Vasarājs, Kičīneras-Vaterlū (un apkārtnes) latviešu biedrība - Ausma Upmale, DV Kičīneras-Vaterlū nodaļa - Bruno Bramanis, Latviešu Preses Biedrība - Lolita Gulbe, LNJAK - Harolds Ozols jr., Skolu Fonds Toronto - Mirdza Lejiņa, Londonas Latviešu Kopa - Eriks Bite, Sv. Jāņa ev.-lut. draudze Toronto - A. Zutis, Latviešu Pensionāru Apvienība Toronto - Silvija Vanka, Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudze - Valdis Tikiņš, Toronto Korporāciju Kopa - K. Tannis, Latviešu Lauksaimniecības Biedrība - Ž. Bukovskis, Toronto Latviešu Mednieku un Makšgurnieku Klubs - A. Smāns, Kanadas Atlantijas Piekrastes Latviešu Apvienība - Roberts Dambergs, Latviešu Inženieru Apvienība - Edgars Broders, DV Hamiltonas nodaļa - Edmunds Pulciņš, DV Londonas nodaļa - Zigfrīds Petrovskis, Edmontonas latviešu biedrība Imanta - Zigurds Skribis, Edmontonas latviešu Sv. Jāņa draudze - Klāvs Zichmanis, A/S Latviešu Nams Toronto - Eriks Nāgelis, Vīnipegas latviešu biedrība - Mirdza Rutule, Montrealas latviešu biedrība - Roberts Klaiše, Latviešu Kredītsabiedrība - Alberts Šterns, Latviešu Sporta Apvienība Kanādā - Juris Tērauds, Kritušo Karavīru Pieminēkļu Pārvalde - Arvēds Celms, DV Montrealas nodaļa - Viesturs Hūns, Latvian Arts Trust Society (LATS) - Auseklis Zaķis, Otavas latviešu biedrība - Maruta Voitkus-Lūkins, Otavas ev.-lut. Miera draudze - Mirdza Pārūpe, DV Kesvikas nodaļa - Jānis Melders, Hamiltonas ev.-lut. Kristus draudze - Edgars Dāvidsons, Sv. Andrēja ev.-lut. draudze - Uldis Zommers, DV Bramptonas nodaļa - Jānis Lūsis, Kristus Dārzs - Laimons Kinstlers, Vindzoras latviešu biedrība - Vladislavs Bernāns.

LNAK 1989./90.

GADA VALDES LOCEKĻI, NOZARU VADĪTĀJI UN
REVIZIJAS KOMISIJA.

Valdes priekšsēdis - Dr. Guntis SILIŅŠ, 79 Pegasus Trail, Scarborough, Ontario M1G 3N8, telefons 416-289-2617.

I vice-priekšsēdis un Finanču nozares vadītājs - Alberts UPEŠLACIS, 93 Highland Park Blvd., Thornhill, Ontario L3T 1B6, tel. 416-764-1730.

II vice-priekšsēdis - māc. Māris Ludviks, 3 Hardesty Dr., Rexdale, Ontario M9W 2M9, telefons 416-740-1404.

Sekretāre - Kornēlija ZARIŅA, 53 Haliburton Ave., Islington, Ontario L6L 4Y4, tel. 416-239-3852.

II sekretārs - Dr. Gunārs ŠUBIŅŠ, 15 Mill View St., Kitchener, Ontario, N2P 1W7

Kasieris - Bruno LOGINS, 330 Dixon Rd., Apt. 2304, Weston, Ontario M9R 2M9, tel. 416-248-5856.

Biedrzinis, biroja vadītājs - Raimonds ŠILDERS, 133 Torresdale Ave., Apt. 1708, Willowdale, Ontario M2R 3T2, tel. 416-663-8189.

Valdes locekļi -

Viesturs ZARIŅŠ (arī Politiskās Nozares vadītājs) 342 Maplehurst Ave., Oakville, Ontario L6L 4Y4, tel. 416-842-8849.

Tālvadītājs KRONBERGS, 11 Harrison Rd., Wil-
lowdale, Ontario M2L 1V3, tel. 416-449-3187.

Elma MINIATE, 30 Eleanor Court, Guelph, Onta-
rio N1E 1S8, tel. 519-824-9844.

Valdis TIKIŅŠ, 3 Huntchester Cresc., Scarbo-
rough, Ontario M1J 1W9, tel. 416-431-9716.

Juridiskās nozares vadītājs - Gesta ĀBOLS, c/o
Suite 1900, 700 Bay St., Toronto, Ontario
M5G 1Z6, tel. 416-598-0747.

Kultūras nozares vadītāja - Vizma MAKSINA, 6
Browning Ave., Toronto, Ontario M4K 1V7, tel.
416-463-6613.

Izglītības nozares vadītāja - Aija ZICHMANE, 215
Sandwell Dr., Oakville, Ontario L6L 4P3, tel.
416-847-0341.

Jaunatnes nozares vadītājs - Andis ZILĀNS, 3350
Hornbeam Cresc., Unit 44, Mississauga, Onta-
rio L5L 3Z7, tel. 416-569-1379.

Bibliotekāre - Emīlija BĒRZIŅA, c/o 491 College
St., Toronto, Ontario M6G 1A5.

Revīzijas komisijas loceklis -

Zanis BUKOVSKIS, Box 5, R. R. 1, Egbert, On-
tario L0L 1N0, tel. 705-435-3297.

Harijs JANSONS, 44 Ellis Park Rd., Toronto,
Ontario M6S 2V3, tel. 416-767-1388.

Alberts ŠTERNIS, 492 Brookdale Ave., Toronto,
Ontario M5M 1R7, tel. 416-787-6265.

LNAK birojs - biroja administratore Anda SPRŪDŽS,

4 Credit Union Drive,
Toronto, Ontario,
Canada M4A 2N8
Tel. 416-755-2353

LNAK PADOMES PREZIDIJA KOMITEJAS SĒDE.

LNAK padomes pēdējā sesijā Mārtiņš Štauers
iesniedza vairākus ierosinājumus LNAK darbības
veicināšanai. Padome atzina, ka tai ir nepietieka-
mi laika to iztirzāšanai un uzdeva tās prezidijam
izveidot komiteju šo ierosinājumu apspriešanai.

Šī padomes prezidija komiteja priekšsēdētāja Jāņa
Mežaka vadībā sanāca uz sēdi š. g. 8. jūlijā, pie-
daloties Jānim Briedim, Mārtiņam Štauveram, Guntim
Siliņam, Artūram Zutim un Valdim Liepiņam.

Pie LNAK padomes nodibināja TURPMĀKĀS DARBĪBAS
PLĀNOŠANAS KOMITEJU, kuru vadīs viens no padomes
vicepriekšsēdētājiem. Komitejas 5 - 7 locekļu sastāvam
viņš aicinās iepriekšējos padomes priekšsēdētājus un
kādus padomes locekļus. Komiteja apspriedīs tai
nodotos ierosinājumus LNAK darbības paplašināšanai
un veidošanai, savus atzinumus nododot valdei vai
padomei izlemšanai. Komiteja jāizveido līdz 15.
septembrim. Par savu darbību tā ziņos padomes se-
sijās.

Atzina, ka padomes vēlēšanu komitejas darbam
ir vajadzīgs ilgāks laiks. Tādēļ ierosinās statu-
tu grozījumu, paredzot vēlēšanu komitejas ievēlē-
šanu 2 gadi pirms vēlēšanām.

Tā kā ir iespējamas maiņas organizāciju dele-
ģēto padomes locekļu sastāvā, mandātu komisijai ir
jādarbojas visu padomes pilnvaru laiku, tas ir, 4
gadus. Pašreiz tās sastāvā ir padomes locekļi A.
Sterns, A. Upeslācis, E. Broders un biroja darbi-
niece A. Sprūdža.

Garākas debātes izvērtās par nomināciju komi-
sijas vēlamību, kāda līdz šim statūtos nav pare-
dzēta. Nolēma šo jautājumu nodot apspriešanai
Turpmākās darbības plānošanas komitejai.

Atzina, ka pie padomes nav vajadzīga īpaša
statūtu un rezolūciju izpildes komiteja. LNAK
prakse ir, ka statūtu grozījumu papildinājumu ie-
rosinājumus padomei sagatavo valde. Visi ierosi-
nājumi vispirms iesniedzami valdei. Sekot padomes
pieņemto rezolūciju izpildīšanai ir revīzijas komi-
sijas pienākums. Par to izpildīšanu vai neizpil-

dīšanu komisija ziņo padomes sesijā. Saskaņā ar
padomes lēmumu, valde izstrādās jaunu kārtības
rulli, kas būs pieņemts šai zemē lietotai par-
lamentārai praksei, resp., Rober's Rules of Par-
liamentary Procedure.

Visu LNAK komiteju un komisiju materiāli pēc
darbības nobeiguma jānodod padomes prezidija se-
kretāram (J. Briedim) uzglabāšanai pa visu pa-
domes pilnvaru laiku. Pēc tam tie jānodod LNAK
arhīvam.

Attiecībā uz valdes sastāvu un darbību atzina,
ka tā jāpaplašina vismaz uz 12 locekļiem un būtu
vēlami 3 vicepriekšsēdētāji, kas katrs pārziņātu no-
teiktu darbības lauku, kā administrāciju, finan-
ces un nozares, koordinējot to darbu. Valde iz-
strādās vajadzīgo statūtu grozījumu ierosinājumu.

Atradpar vēlāmu katram LNAK amatam izstrādāt
pienākumu un darbošanās kārtības noteikumus. To
veiks valde.

Komiteja atbalstīja arī M. Štauvera ierosinā-
jumu izveidot LNAK Finanču komiteju. Pašreiz fi-
nanču lietas pārziņā l. vicepriekšsēdis A. Upes-
lācis. Viņam būtu jāizveido Finanču komiteja, pie-
aicinot speciālistus šajā laukā.

J. MEŽAKS,
LNAK padomes priekšsēdis.

DEBATES PAR LNAK:

KOMENTĀRI.

Atsaucoties redakcijas aicinājumam, gribētu iz-
teikt dažas piezīmes LNAK 3. un 4. jūnija sesijas
atferējumam MLB Ziņotājā.

Attiecībā uz revidētām agrāko gadu rezolūcijām,
jāsaka, ka rezolūcija jaunā versijā par LNAK amat-
personu aizliegumu piedalīties dažādos okupācijas
iestāžu aranžējumos ir stipri archaiska un mūsdie-
nu modernām cīņas metodēm nederīga, kā saimniecī-
kā laukā teiktu: neražīga, neefektīga, neekonomis-
ka. Mums nav lielgabalu, pie kuriem stāvēt un ti-
kai "kloķi" paraujot varētu ienaidnieku nolīdzināt
līdz ar zemi. Mūsu vienīgais ierocis ir vārds,
diplomātija, psiholoģiska gudrība. Tāpēc ikvie-
nam ir jāiet iekšā ienaidnieka frontē, tik dziļi,
cik vien iespējams, lai apgaismotu taisnību un kā
Vaira Viķe-Freiberga teica - "vampīram parādīt
spoguļi", lai viņš un viņa kalpi ieraudzītu, cik
briesmīgs un nejauks viņš pasaules acīs izskatās.
Spoguļa parādīšana esot viens no vampīra iznīcinā-
šanas veidiem. Tikai ar stāvēšanu drošā attālumā,
dūri rādot, mēs no ienaidnieka neko nepanāksim.
Mēs esam ar pretinieku garīgā tuvībā. Tāpēc arī
mūsu tautas gaišākie spēki no Rīgas brauc uz Mas-
kavu, lai tur okupantu parlamentā cīnītos par mū-
su tautas dzīvību. Daudziem cilvēkiem to darīt ir
lielas bailes, sevišķi mūsu trimdnieku aprindās,
bet ar bailīgajiem mēs tautas brīvību neizcīnīsim.

Šai sakarībā gribas pieminēt arī R. Damberga
iesniegto rezolūciju, kurā viņš izsaka bažas par
varbūtējām krievu represijām brīvības cīņtājiem
Latvijā. Par šo pašu problēmu arī Latvijā mūsu
tālredzīgākie cīņas plānotāji domā un arī tāpēc
rīkojas tik uzmanīgi, lai neizsauktu jaunu latvie-
šu tautas traģēdiju un tāpēc, kā tur, tā te, daži
šādu rīcību uzskata par necenšanos panākt pilnīgu
Latvijas brīvību un neatkarību. Par to šejienieši
apvaino, piemēram, J. Peteri, kas ir viens no mū-
su izcilākajiem un drosmīgākajiem diplomātiem pašreiz
Latvijā un kurš ir arī viens no pirmajiem gara
darbiniekiem, kas dažāda veida zemtekstos urdīja
uzturēt latviskuma apziņu un savas tautas cieņu
un savas dzimtās zemes Latvijas mīlestību, lai
nepazustu svešu tautu jūrā. Te nav runa par bailī-
gumu, bet gan par ļoti uzmanīgu un tālredzīgu rī-
cību tautas dzīvības pasargāšanā, pie tam pats
riskējot ar visu - ar darbu, ar brīvību un pat
dzīvību, jo, nemaz nerunājot par varbūtējām varas
orgānu akcijām, arī no Interfrontes var sagaidīt
itin visu.

Kas attiecas uz VAK pārstāvja A. Ulmes ziņoju-

mu, kas rādījis, ka viņa politiskā ievirze stipri atšķiras no LTF pārstāvju uzskatiem, jāņem vērā, ka Latvijā situācija stipri strauji mainās, un straujā notikumu progresā arī taktika mainās. No tā laika, kad LTF pārstāvji bija te, līdz A. Ulmes atbraukšanai ir pagājuši daži mēneši. Tas ir pietiekoši ilgs laiks, lai daudz kas jau tiktu darīts citādi. LTF vadība bija un ir ļoti uzmanīga un iet it kā taustīdamās, lai izvairītos no katas-trofas un atrastu pareizāko rīcības veidu. Tāpēc tagad LTF ir pavisam citāda rīcība kā pirms 2 mēnešiem. Ir pacelti citi aktuāli mērķi nekā tas bija sākumā. Galveno atšķirību starp LTF un pārējām grupām es varu saskatīt tikai LTF lielā apdomībā un milzīgā atbildības sajūtā pret latviešu tautu, turpretim pārējām grupām galvenais dzinēj-spēks ir entuziasms, atstājot prāta apsvērumus otrā vietā. Tomēr, visām šīm grupām kopā darbojoties tiek panākts pavisam labs balansējums.

Attiecībā uz R. Damberga rezolūciju, lai vēlētās organizācijas trimdā koordinētu šejienes tautiešu sadarbību ar dažādām mūsu dzimtenes organizācijām, jāsaka, ka tas jau būtu ideāli, bet praktiski tur nekā liels nevar iznākt. Trimdas vēlētās organizācijās visus sabiedriskos darbus veic ievēlētās personas, kas nozīmē attiecīgiem darbiem. Pie tam tās ne katreiz ir entuziastiski noskaņotas. Zināmā mērā darbi tiek veikti tīri ierēdniski, arī tikai no maizes darba brīvajā laikā, kad jau arī ir baudīta zināma personīga atpūta. Turpretim atsevišķi sabiedrības indivīdi jeb neformālās organizācijas, kas veic vienu vai otru pasākumu mūsu dzimtenes tautiešu vai kādas organizācijas labā, ir šai virzienā 100% ieinteresēti, bieži vien ir speciālisti un pār visām lietām pilnīgi entuziasti sava pasākuma realizēšanā. Te nevar būt pat salīdzinājuma par sekmēm, ko gūst šādi cilvēki un ko var panākt mūsu oficiālās organizācijas. Tāpat tas, ja mūsu vēlētie pārstāvji noteiks, kādas organizācijas Latvijā jāatbalsta un kādas ne, ir galīgs absurds. Mūsu vēlētiem pārstāvjiem nav un arī nevar būt visa tā informācija un zināšanas par latviešu darbību Latvijā (vismaz līdzšinējā prakse to spilgti pierāda), kādas ir atsevišķiem entuziastiem, kas Latvijas lietām ir līdzīgi dzīvojuši jau gadu desmitiem. Mūsu oficiālās organizācijas pat šodien lāga nepazīst mūsu gara darbiniekus dzimtenē. Mūsu trimdas vēlēto organizāciju darbība praktiski sabiedriskās dzīves laukā vienmēr ir gājusi nopakaļ atsevišķu indivīdu vai neformālo organizāciju darbībai, faktiski pa to pašu ceļu, tikai ar lielu atpalicību. Piemēra pēc, ja atsevišķi aktīvi cilvēki nebūtu rīkojušies, pie mums nebūtu varējuši būt ne Ave Sol, ne LTF pārstāvju grupa, ne "Labvakar" programmas organizētāji Latvijas televīzijā un vēl citi iespaidīgi latviešu tautas apziņas uzturētāji un brīvības cīnītāji. To arī nemaz nevar paveikt vēlētās organizācijas, un būtībā tām arī tas nemaz nav jādara. Tām ir citi svarīgi darba lauki. Pašlaik Latvijā mums ir atbalstāmas visas organizācijas, izņemot Interfronti, kas pārstāv lielkrievu šovinistus un ir vecā, grībojōšā režīma aizstāvji. Tāpat ir ar politiskās darbības idejām - tur mūsu tautieši uz vietas zin daudz labāk, kas un kā kurā situācija jādara.

Zināma koordinācija, kas vairāk izpaustos informācijā būtu vienmēr vēlama un noderīga, bet ne ierobežošana un strikta diktēšana, jo katrs tautietis atbalstīs tik un tā Latvijā to grupu, kurās darbībā viņš būs visvairāk ieinteresēts un varbūt arī speciālists.

LNAK galvenais un īstais uzdevums ir strādāt politisko informācijas darbu pie brīvās pasaules politiķiem, valstsvīriem un preses pārstāvjiem.

HARALDS OZOLS, sen.

SVECE UZ PŪRA.

Atsaucoties redakcijas aicinājumam "neturēt

sveci zem pūra" un izteikties par LNAK padomes š. g. jūnija sesijā pieņemtajām rezolūcijām, jāpauž pašam sev: kāpēc tikai par rezolūcijām, kāpēc ne arī par lēmumiem, pieņemumiem, noraidījumiem un tā tālāk, kas taču tādas pašas, tikai mazliet latviskāk skanošas "rezolūcijas" vien ir? Jeb vai tās kādas jaundzimušas fantastiskas "rozā" vai "rožu" "Lūcijas" no puķu sugas?

Jāsaskata un jāapzinās, protams, vai jāsapņo, ka LNAK jeb Elenakā notikusi un notiek tāda pate "perestroika", citos vārdos, atklāta pārkārtošanās jeb kārtošanās pāri troikai, kā Maskavā. Neformālā bet jau stagnantā valdošo darbinieku "partija" novecojusi, domāšanā nobirokratizējusies līdz faktiskam bankrotam un tēlo "grožu atlaišanu vaļīgāk", lai sadalītu mantojumu un - kas zina? - pēc tam šos grožus atkal pievilktu stingrāk vai nodotu vēstures mēsainē, kur jau daudz tādu priekšā. Neviena partija nevar nomirt uzreiz. LNAK bieži sekojusi Maskavas paraugam: taču tie paši autoritārie vēži, tikai citā kultūrē. Vienīgā starpība - ka Maskavai vēl ir, ko pārkārtot (kaut arī ar to atklātību tā pusapģērbtāk), bet LNAK, vienkārši, vairs nav: jaunākās paaudzes aizbaidītas viena pēc otras, veči un večas nekādi "cīnītāji" ierindai vairs neder, pretendentiem uz vadību un varu katram pašam savs priekšstats par demokrātiju, visos statūtos un kārtības ruļļos caurvējš. Tradīcijas, protams, jāaglabā (atstumtās jaunākās paaudzes to vairs nedarīs, tām pietiks ar atstumtību), jānodrošina īstajiem pēcnācējiem arī īpašumi un manta, iznāks vēl, varbūt, kopā ar tiem ziedēt otrreiz, jo - viss beidzot iet uz "otrrreiz" pusi... Vai - skaista bija jaunība, kaut kā jāaprok...

LNAK padomes sastāvs, pateicoties organizāciju deleģēto locekļu skaita pieaugumam, esot sasniedzis skaitli 75 (visā Latvijā kādreiz bija tikai nedaudz vairāk - 100 - un tas bija par daudz) un, šķiet, turpināšot augt. Mandātu komisija sesijā ziņojusi, ka no vēlētiem padomes locekļiem ieradušies 32 (pārējie 3, laikam, nokaunējušies), bet no 40 organizāciju deleģētajiem - 39, kopā 71. Un te nu gribot negribot jāpaceļ svece augstāk virs pūra un jākonstatē, ka "perestroikas demokratizēšanas procesā" Maskava aizsteigusies Elenakai tālu priekšā. Lasīts taču avīzēs, ka turienes parlamentārajās parādēs (kaut arī tikai parādēs, ne darba sēdēs) piedalījušies un piedalīšoties 66,6% vēlēto un tikai 33,3% formālās "partijas" iecelto delegātu. LNAK sesijā, turpretim, iecelto delegātu bijuši 55%, vēlēto tikai 45% (gandrīz līdzīgi krievu migrantu un latviešu pamatiedzīvotāju samēram Latvijā, božemot) un to pašu lielākā daļa noziedējuši pirms laika (beigās saskaitīti tikai 29). Būtu jāpauž (bet, varbūt, labāk krieviski) - kāda vairs jēga vispārējām vēlēšanām, ja par padomes locekli var kļūt katrs, arī katrs vispārējās vēlēšanās caurkritušais, kas vēlāk savāc sev 50 parakstu no tiem pašiem, kas jau nobalsojuši un viņu caurkritinājuši, bet ir ar mieru to darīt ottru reizi ar saukli "lai tā būda rūc"? Tādu divreizbalsotāju būdas rūcinātāju, acīmredzot, bijuši vismaz veseli divi tūkstoši (katram no 40 delegātiem bija vajadzīgi 50 parakstu), un tie nāksot vēl klāt pēc vajadzības, jo... Ne mandātu komisija, ne nabaga biroja darbiniece nav spējušas atšķirt, kurš paraksts "likumīgs", kurš nē (katrs vēlētājs drīkstējis dot savu parakstu tikai vienam organizāciju delegātam un - tikai vienreiz - ho, ho, ho.). "Bezkaunīgie veči", nebūdami vakarējie, tad nu arī izskatījušies ļoti apmierināti, dungojuši pie sevis "Jedritvaikociņ, tevi mīlu" un runājuši ļoti pilnprātīgi.

Viszinātniskākais "sapņo tulks" tomēr jāpērk, lai saprastu, kas īsti noticis ar LNAK - kāpēc tā varmācīgi sadalīta divās daļās jeb iespaids sfērās, kā Baltija starp Vāciju un Krieviju 1939. gadā: "Izglītības un Kultūras" daļā un "Politiskajā" jeb - kas no tās palicis pāri. Pirmā daļa it kā būtu privatizēta (neviens nekā neatklāj, kā Krievijā!), nacionālizēta, okupēta vai citādi kādam

kaut kur "iekorporēta", otrā, jādama - politiskā - nav zināms, vai tā palikusi pāri. Agrākie LNAK valžu vīri vienmēr uzsvēruši, ka "kultūra nav šķirama no politikas" vai otrādi, ka "politika nav šķirama no kultūras". Paši tomēr 40 gadus nav nodarbojušies ne ar kultūru, ne politiku, jaukuši tikai trimdinieku sakarus ar piederīgajiem un draugiem dzimtenē un to privātās attiecības. Tā nu padomes sesija bijusi spiesta zaudēt daudz laiku, lai noskaidrotu, kur stāvam un krītam, vai esam dzīvi vai beigti un kādam kungam kalpojam - ja kalpojam. Bet gudrāka netikusi.

Esmu izlasījis 3 dažādas reportāžas 3 dažādās avīzēs (nē, četrās), bet sapratis tikai daudz, ka melnu sveču baltā gaisma dod tumšas ēnas. Jānopērk baltāka svece, kaut vai jāpasūta no Latvijas.

Kautkur vienmēr aust kāda jauna diena. Tā, kuŗu gaidām, tomēr vēl kavējas - liecina mūsu melno domu sveču melnās ēnas. Tai - jaunai demokrātiskās Latvijas republikai ar savu satversmi un parlamentu - arī vēl neesam gatavi. Mums vēl par daudz visādu diktētgrībētāju, jāļauj tiem izmirt. Tāpēc - baudi zaļo jaunību, nebēdā par... Kaut arī tev tāpat. Pērc sveces, kuŗu gaismai ēnu nav.

Turpinot redakcijas pieprasīto izteikšanos ("neturēt sveci zem pūra") par LNAK padomes š. g. jūnija rezolūcijām, jāsaka - ar tām tradicionāli viss labākajā kārtībā, jo... Tās vai nu emocionāli nevainīgas vai praktiski tikpat kaitīgas, kā skandalozākās iepriekšējo padomju "rozālūcijas", resp., LNAK 40-gadīgā jaukšanās trimdinieku personīgajās attiecībās ar piederīgajiem un draugiem dzimtenē un uzpūtīgā dižošanās ar mušpapīra aizkaru darināšanu un bīdīšanu trimdas un dzimtenes sabiedriski kultūrālo vēsmu, vēju un statisko notikumu starpā.

Nē, tas nav par stipru teikts. To pašu, kaut mazliet juceklīgi, tagad pateikusi pate LNAK padome ar savu rezolūciju Nr. 3, ko iesniedzis M. Lorbergs un kas pieņemta ar 34 "par", 13 "pret" un 2 "atturējušamies" balsīm. Blakus minot - kur "aizziedējuši" pārējie 22 delegāti? 34 "par" balsotāju nav pat puse no visiem "klātesošajiem" sesijas dalībniekiem.

Šo 22 "klātesošo" klātnebušana, ja arī to nevar uzminēt un ja tai nevar uzminēt, tomēr kļūst saprotama, jo rezolūcijai šķiet daudz trūkumu. "Trūcīga" jau tās ievadmotīvācija, neskaidrs un pretrunīgs tās teksts b, c, d un f punktus. A un e punkti līdzšinējo stāvokļa izpratni, resp., neizpratni gan mazliet uzlabo, bet joprojām kāra psichožē dzīvojošajiem, nepatiesību, sagrozīto faktu un pat ķēngu paudējiem atstāj plašu jo plašu cīņas lauku. Punkts d praktiski aizliedz Latvijas māksliniekiem, rakstniekiem un sabiedriskajiem darbiniekiem trimdas sabiedrībā uzstāties bez LNAK "atļaujas" un "cenzūras" (nav iebildumu... ja tas notiek sadarbībā ar LNAK). Kas ir šī sadarbība, tomēr paliek "tumsā tīts", kā līdz šim.

Rezolūcija Nr. 4, ko iesniedzis V. Upešlācis, kritizē PBLA par pasivitāti krievu migrantu atvairē un izsaka cerību, ka PBLA "nekavējoties iedzīvinās" plānu, kā latvieši brīvajā pasaulē PBLA vadībā varētu "atvieglot" tautas stāvokli. Cildināma vēlme, skaisti vārdi, kā vienmēr... Kautko "iedzīvināt", laikam, tomēr nav tik viegli, kā vēlēties. Sevišķi, ja nekāda plāna nav, ja briesmas nav apzinātas laikus, ja ilgus gadus bijis jānodarbojas ar kautko vieglāku, patīkamāku, piemēram, izolēšanos no dzimtenes, trimdas atšķiršanu no tās, sevis celšanu, "tur" palicēju niecināšanu, nicināšanu un nomelnošanu. Vai V. Upešlācis pats nav bijis viens no šīs "izolēšanās politikas" aizstāvjiem (nesarakstīties, nesūtīt palīdzības sainīšus, nebraukt un neaicināt ciemos, nelasīt turienes grāmatas, avīzes utt, utt), viens no kļūmīgo, tagad ar mainītiem tekstiem aizstāto 1970., 1974. un 1977. g. "rozālūciju" autoriem?

Atzīsimies: trimdas un dzimtenes privāto sakaru kritizēšana, denuncēšana un bieži vien smieklīgā to apkarošana lielākajai daļai trimdas, tā sauktajiem, "politiķiem" bijusi neatbildīgi lēta, pat ērta... Valsts atjaunošana gan skandināta, bet ne satversmes grozījumi (kas neapšaubāmi atzīti par vajadzīgiem), ne citi jaunūzbuves plāni nav ne debatēti, ne citādi kustināti. Liekas, tie tīši aizmirsti. Un uz šī ērtā stagnācijas jeb "nekā nedarīšanas" ceļa šie "politiķi" grib palikt vēl šodien, kad pat okupētā dzimtene saka: ja ne tagad, tad - kad? Paldies Dievam, 34 no 71 sesijā atzinuši, ka šī "politika" bankrotējusi. Tas nav absolūtais vairākums, tas nav arī nekas ne tuvu līdzīgs dzimtenē pieņemtajām rezolūcijām uzdrošināšanās ziņā, tomēr solis uz saprāta un godīguma pusi.

Pagriezies tomēr nav nācis bez smagām vilšanās sāpēm. Novocojušās paudzes domājušās "mums nav vairs daudz laika" un, acīmredzot un ausīmdzirdot, nolēmušās "ja nebija mums, tad lai nav arī mūsu pēcnācējiem". Ka tā, par to liecina šīs pašas avīzes slejās lasītā reportāža: "Problēmas radījis LNAK Kultūras un Izglītības fonds, kas inkorporēts un darbojas kā atsevišķa un neatkarīga vienība. Padome lūdza fondu uzņemt savā vidū visus 35 vēlētos padomes locekļus, lai tādējādi paplašinātu tā bāzi! Citiem vārdiem, nekas jau nav noticis, iepriekšējā padome izdarījusi tikai kautko tādu, kas šad tad notiek Dienvidamerikā, kādē 15. maijā reiz notika arī Latvijā, bet par to tikai "steitos" vairāki Niksona un Kēgena malači sēdināti cietumā (un vēl sēdināšot - raksta svešvalodu avīzes): vismaz pusi no LNAK struktūras tā jaunievēlētajai padomei nav nodevusi, bet otru pusi, kas it kā kaut kur esot, okupējuši citu organizāciju migranti (ja jau 35 ievēlētajiem padomes locekļiem jālūdzas kā dziesmiņā "Pie Kremļa vārtiem"...).

Jācer, ka neviens viņus (kas saslimuši ar neaizstājamības slimību) par to cietumā neliks. Bet jaunās padomes jaunievēlētajai LNAK valdei gribot negribot būs jāskatās viss no gala, resp., no paša sākuma: ar darbības noteikumiem... Sirdsdedzei esot, tas nebūs grūti. "Pūt, vējiņi" un "Gaismu sauca, gaisma ausa" visi dziedāsim līdz. Jābrūņojas vēl nākamajiem gadu desmitiem vai tā...

VECAIS SANTĪMS.

MANAS DOMAS.

Es uzskatu, ka mūsu organizāciju vadītāji un tautieši ir daudz darījuši mūsu politiskā, diplomātiskā un sabiedriskā dzīvē. Daudzi tautieši ir izdarījuši arī lielu kļūdu, ignorējami kultūras sakaru darbu. Tas kaitēja mūsu tautiešiem dzimtenē un mums pašiem, jo sašķēla mūs divi naidīgās daļās. Šis naidīgums vēl nav izbeidzies un nevar zināt, kad tas beigsies. To nevar mazināt arī LNAK šī gada sesijā mirstīgam grūti saprotamās rezolūcijas.

Ir nožēlojami, ka atrodas tautieši, kas demonstrē pie Ave Sol koncerta zāles durvīm. Tie jau bija latvieši, kas tur uzstājās. Nav arī saprotams, kādu iemeslu dēļ citi ignorēja lielo Ave Sol koncertu Roy Thompson zālē šī gada 10. jūnijā. Lielajā auditorijā sēdēja visas mūsu mūzikas zvaigznes. Tur bija Tālvāldis Ķeniņš, tur bija Artūrs Ozoliņš, tur bija diriģents A. Purvs, tur bija Tūtera kundze. Tur bija Sandra Mogensena un citi. Un kad Ave Sol diriģents Imants Kokars atgriezās ar seju pret publiku un aicināja visus kopā dziedāt Pūt, vējiņi, gribējās raudāt.

Nav arī saprotams, kādu iemeslu dēļ mūsu laikraksts par šo svarīgo notikumu neveltīja nevienu rindiņu.

ĀDOLFS SVENNE.

TĀPAT - PĀRDOMĀJOT.

Šī gada pavasarī notika LNAK vēlēšanas. Ievēlēja 35 pārstāvjus. Kad jūnija sākumā sanāca sesija, tad bez, kā saka, tautas ievēlētiem pārstāvjiem, pāri par 40 bija organizāciju sūtītie pārs-

tāvji. Tiem tāpat bija pilnas balstiesības, kā arī tiesības tikt ievēlētiem valdē. Te nu vienkāršam tautietim uzņācas jautājums, kāda vilka pēc tad jāsludina, jādarbojas un pat jāstrīdās, lai ievēlētu mazāk par pusī no padomes. Vai tad nevarētu tāpat sasaukt dubultīgi no organizācijām, un - kārtībā! Nebūtu demokrātiski? - Arī tagad nav. Tā nu ir tikai tāda Gorbačova demokrācija, kad partijai noteikts savs balšu skaits, un tad tikai tautas ievēlētie. Šīs pārdomas varbūt ir ķecerīgas, bet ķekīgas gan nē.

Kaut kā ienāk prātā: sak', ir katoļu draudzes, katoļu biedrības, katoļu apvienības, bet luterāņiem - tikai draudzes. Un kur tad biedrības? Vot, i nav (kā krievs teiktu). Kāpēc tas tā?

DAUGMALIS.

PILS SVĒTKI.

Lieliski izdevušies Sidrabenes nometnes svētki.

Svētdien, 30. jūlijā, notika 37. Sidrabenes jaunatnes nometnes svētki jaukos laika apstākļos. Pārpildītā brīvdabas baznīcā bija ieradušies arī saulainieši. Svētku dievkalpojumu vadīja māc. M. Ludviks. Dievkalpojumā dziedāja Sidrabenes bērnu koris, Sidrabenes meiteņu ansamblis, Saulaines bērnu koris. Trompetists Jānis Ginters no Rīgas, kas šovasar vada nometnes mūzikālās nodarbības, pavadīja korāļus uz sintezatora ērģelēm.

Svētku programma notika uz brīvdabas skatuves, ko čaklas rokas bija pārvērtušas par teiksmaino Sidrabenes pili, apjožot to ar apcietinājuma sētu, ietverot tajā skatu torni, no kuŗa novērotājs ar taures signālu var brīdināt par ienaidnieka tuvošanos.

Visa programmas norise bija pakļauta kopējai temai - stāstam par seno Sidrabeni, par dzīvi pilī un par cīņām ar krustnešiem. Tā bija senlatvju pils, mežu aptverta, Sidrabenes upes krastā, kas pēc simtsgadu ilgām cīņām nodega 1289. gadā, un tūkstošiem latvju atstāja dzimto zemi, lai nekļūtu par ienaidnieka vergiem.

Ar šo seno stāstu teicēja - Sidrabenes komandante Biruta Kvapinsinskis ievadīja programmu un nobeidza savu stāstu ar Viļa Plūdona dzeju - Teiciet man zemi... ļoti izteiksmīgā skandējumā.

Taurētāja J. Gintera trompete vēstīja karavīru pārnākšanu no kara gaitām. Tos sagaidīja tauta. Sidrabenes bērni - pils iedzīvotāji sveica pārnācējus, diriģenta J. Gintera vadībā, ar teicami nodziedāto tautas dziesmu, Anitas Kuprisas apdarē, - Ģērbies saule, sidrabota. Cālīšu kalna bērnu pulciņš, vadītāju - Simonas Kugli Kugličas, rīdzinieces Mārites Laiviņas un Elizabetes Ludvikas vadībā, iepriecināja ar rotaļu - Gulēja saulīte ābeļu dārzā. Jauki skanēja 4 koklētāju atskaņotā tautas dziesma - Tek, saulīte, tecēdama. Raiti ritošā programmā dzirdējām arī saulainiešu dziedātas 2 tautas dziesmas. Sekoja gan lielo, gan mazo bērnu interesanti vingrojumi ar stīpām. Jauka bija Zigurda Mieziņa choreografijā dejotā tautas deja - Māmiņa, meitiņa.

Sidrabenes pils iedzīvotāju ikdienas dzīvi pārtrauca taurētāja trauksmes signāls, vēstot ienaidnieka tuvošanos. Iesākās kauja ar vācu ordeņa pulkiem, krīt pils aizstāvji un nodega, šī vārda īstajā nozīmē, pils apcietinājumi.

Uzvedumu nobeidza sidrabeniešu koris ar Brigītas un Andŗa Ritmaņu kopēji uzrakstīto dziesmu - Latvija lai nepazustu.

Ir tiešām jāsaka liels paldies skolotājam, nometnes komandantei Birutai Kvapinsiskai par oriģinālo un jauko domu atzīmēt senās Sidrabenes krišanas 700. gada dienu ar bērnu uzvedumu. Uzveduma detaļu izstrādāšana un tā sagatavošana talkā nāca pārējie nometnes vadītāji, pat ciemiņi no Latvijas - Skrastiņu pāris, palīdzot būvēt pils

apcietinājumus.

Uzvedumam beidzoties, Jānis Ginters pārsteidza sirmo komponistu Jāni Norvili, atskaņojot viņa komponēto Sidrabenes dziesmu.

Nometnes atbildīgais vadītājs māc. M. Ludviks pateicās visiēm darba darītājiem. Skatītāji uzgavīlēja B. Kvasinskai, kas saņēma krāšņus rožu ziedus. Suminājumus un rozēs saņēma arī saimniece Rasma Gaile, kas nometnei uzticīgi kalpojusi 25 gadu.

Vienreizēji bagāta bija nometnes bērnu izstāde kalna ēkas lielajā zālē. Neparasti bagāto bērnu gleznojumu skati bija sakārtojusi gleznotāja, mākslas skolotāja no Liepājas - Sandra Freiberga, kas bija paņēmusi līdz arī savu audzēkņu darbus, kas savkārt liecināja, ka viņi ir labas audzinātājas rokās. Krāšņs bija Arnolda Treiberga un Ādolda Kerāna vadītās stikla glezniecības darbu klāsts. Jāatzīmē, ka šovasar Sidrabenē kā vadītāji darbojās daudz mākslinieku ar Mākslas akadēmijas izglītību - Silvija Ludviks, Simona Kuglīviča, Sandra Freiberga, Mārite Laiviņa no Rīgas, Arnolds Treibergs no Filadelfijas un gleznotājs Ādolfs Kerāns no Toronto.

Pēcpusdienā dzīva kustība bija pie nodarbību stendiem. Sportā sidrabenieši un saulainieši sacentās futbolā, spēlējot jauktām vienībām. Rezultāts bija 1:1. Parasti sīvā cīņa volejbolā izpalika. Augumu un gadu starpība deva Saulainei vieglu uzvaru, uzvarot abus setus.

Nometnes žurnāls "Zils un balts" redkolēģijas vadība bija nodota Dacei Veinbergai. Žurnāls bagāts ar bērnu zīmējumiem un dažāda satura rakstītiem un asprātībām. Sevišķi interesants ir nometnes atbildīgā vadītāja M. Ludvika raksts, pieskaroties arī valodas jautājumam. Rakstā "Saruna ar zēnu" iepazīstamies ar Jāni Ginteru no Latvijas. Žurnālā ir arī daži uzņēmumi no Sporta nometnes. Katrā ziņā, to var lasīt ar patiesu interesi.

Bagāta laimestiem bija nometnes svētku lotereja.

Interesanta bija apmeklētāju tikšanās ar dzejnieku G. Freimani, kas vergu nometnē pavadījis 20 gadu.

Daudzi svētku apmeklētāji šķīrās no skaistās Sidrabenes tikai vēlā vakara stundā. Daudz darba bija kafejnīcas dāmām. Tur ritēja nepārtraukta kustība visu dienu.

Ž. ZENTLĪŠ.

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

APKĀRT PASAULEI DEVINĀS DIENĀS.

Patlaban tas iespējams Toronto Karavānas laikā. No 16. - 24. jūnijam te varēja apciemot un iepazīt 38 zemju galvas pilsētas. Šķiet, šis ir vienīgais šāda veida festivals plašajā pasaulē. Tajā piedalās ap 45 etniskās vienības.

Karavānu iedzīvināja Zena Kosara 1969. gadā, lai popularizētu dažādo Kanadā dzīvojošo etnisko grupu bagātīgo kultūru un tradīcijas. Karavānā apmeklētājus iepazīstina ar tautību ierašām, parašām, tautas dejām, tautas apģērbiem, mūziku, mākslu, rokdarbiem, grāmatām un, protams, arī ēdienu. Piemēram, ar latviešu Jāņu sieru, karašas maizi, svaigi žāvēto šķiņķi, kulteni un kvasu. Ar ungāru gulašu, austriešu šniceli, poļu skābētiem kāpostiem ar Krakavas desiņas piedevu un daudziem citiem kulināro ēdienu gardumiem, kas īpatnēji katrai tautai pašai par sevi.

Katru gadu jūnija mēnesī dažādo tautību sarīkojumu telpas vai klubi pārvēršas par paviljoniem ar katras tautas dzimtenes galvas pilsētas nosaukumu. Tā latviešiem radās sava Rīga, igauņiem - Tallina, ungāriem - Budapešta, lietuviešiem - Viļņa utt.

Arvien uzsāku Karavānas apmeklēšanu ar Rīgas paviljonu. Vienmēr bija milzīga labsajūta virs paviljona durvīm ieraudzīt lielos burtus - RĪGA un karogmastā plīvojam Latvijas brīvvalsts karogu. Šogad Rīgas paviljons bija izdomājis atpūsties uz

lauriem un savus vērtus apmeklētājiem neatvērt. Tā nu šogad Rīgu atvietoja Belgrade, kurā rīkojās serbi, viena no Dienvidslāvijas tautām. Toronto viņu ir ap 15.000. Viņu vidū ir katoļi un grieķu ortodoksie. Belgrades pilsētas galva mani iepazīstina ar tikko iegādāto baznīcas kroglukturi. Tas tiešām ir liela apmēra. Zemākā apla caurmērs ap 10 pēdu un tas bagātīgi izrotāts ar krāsainiem ikoniem. Kroglukturis gatavots Grieķijā un izmaksājis \$ 15.000.-, vai caurmērā vienu dolāru uz galviņu. Man pastāsta, ka serbi visu dievkalpojuma laiku stāvo kājās. Pie tam vīrieši baznīcas vienā pusē, sievietes - otrā. Soli gar baznīcas sienām domāti veciem ļaudīm, kas to nevarētu izturēt.

Gaumīga ir plašā Belgrades paviljona sarīkojuma telpa, kurās grīda klāta ar skaistu cietkoķu. Telpas jauki vēsinātas. Ap galdiem mīkstie krēsli. Skatuvei bieži tumši aizkari. Elektrisko pogu piespiežot, tie lēnām paceļas un nolaižas, itin majestiski. Šāda veida aizkari esot serbu izgudrojums.

Pavisam īpatnēji serbiem ir pie tautiskiem apģērbiem piederšie kāju apavi. Tie viegluma un veida ziņā līdzīgi latviešu pastalām, tikai purngali izbeidzas saliektā, akveidīgā saskrullējumā uz augšu. Kad nu izrādu par tiem interesi, serbu tautas deju grupas vadītāja man pastāsta, ka par to izcelsmi esot divi nostāsti. Serbi vairākus gadu simtus atradušies cittautu apspiestībā. Apspiedēji centušies serbu zemi pievienot savējām un mēģinājuši viņus uzstūkt un asimilēt. Serbos radusies pretestība, vēlēšanās visu to aizkavēt un paturēt savas tautas īpatnības un parašas, ar šo apavu īpatnību uzsvērt piederību savai tautai un tautības atšķirību no svešajām.

"Deja bez mūzikas" - tas izklausās ausij tā drusku neparastāki, bet šādu deju apmeklētājiem uz skatuves itin raiti nodejo serbu tautas deju grupa. Un tiešām dejo bez mūzikas, takti gan braši un spēcīgi piesitot skatuves grīdai ar kājām un ķermeni izteiksmīgiem, vijīgiem deju kustību pavadījumiem. Tas jau gluži dabīgi, ka pa Karavanas laiku dzird, redz kaut ko savādāku un arī nogaršo neparastākus ēdienus. Bet serbiem šāda deja bez mūzikas radusies viņu tautas apspiestības laikos, kad apspiedēji viņiem aizlieguši pulcēšanās brīvību. Šādu sabiedriskās dzīves jaukšanu un ārdīšanu visrūgtāki izjutusi serbu jaunatne. Tā nākusi ar atrisinājumu. Par spīti nelikumībai, tā nolēmusi tomēr uzturēt un turpināt savu saiešanos un sabiedrisko dzīvi. Tā pulcējusies. Pat dejojusi savas tautas dejas, bet bijusi tik prātīgi un piesardzīgi, ka to visu darījuši bez skaļuma, un tad, protams, bez mūzikas. Tā nu radusies deja bez mūzikas. Jaunieši nepalikuši bez priekiem. Varenī stiprinājuši serbu tautas apziņu un izturību.

Rīgas paviljonā lielu jautrību arvien pēc priekšnesumiem izraisīja sarīkojuma vadītāja aicinājums paviljona apmeklētājiem piedalīties kādas latviešu dejas (parasti Tūdaliņ, tēgadiņ) dejošanā. Vispirms viņš izskaidroja dejas kustības. Tad gāja vaļā praktiskā izpildīšana. Zēni, ķerbušies tautas tērpos, steidzās uzlūgt daiļās dāmas un kautrīgās meičas, bet tautu meitas uzlūdzta kungus. Viss tas pacilāja apmeklētāju labsajūtu un gara stāvokli. Un vēlāk tie steidzās pie letes, lai par jaunu uzpildītu savas glāzītes ar Lāčplēša markas dzidro, tā apslācinot savu lielo māku un dejošanas varēšanu. Tā prieki un labumi tika visiem.

Tajā ziņā Belgrade nepaliek Rīgai iepakā. Arī tajā notiek interesanta dejas rotaļa, kas apmeklētājus iesaista uz ilgu laiku un kuplā skaitā. Ar savu jautrību izkustina ļaudis no mīkstajām sēdvietām. Deju priekšnesumu izpildītāji sadevās rokās un izveidoja ripkveidīgu lielu dejojāju loku un pie mūzikas skapām dejo apla virzienā, uz ripi vien. Rotaļas izpildītā-

jiem rokās ir skaisti sarkani lakatiņi. Tie noskata un izvēlas apmeklētāju saimē sev deju partnerus. Uzlūdzot uz deju, apliek savu sarkano lakatiņu uzlūgtajai personai ap kaklu un ar to ievēl dejojāju apla pašā vidū. Tur sarkano lakatiņu noklāj uz grīdas. Dejojāju pāris uz tā notupas uz ceļgaliem viens otram pretim. Zēns liegi saņem dāmas galvu savās rokās un noskūpst viņu uz abiem vaigiem. Tas notiek sadraudzības un iepazīšanās zīmē. To pašu dara arī dāma, noskūpstot savu partneru uz abiem vaigiem. Zēns atgriežas dejojāju lokā, bet sarkanais lakatiņš nu paliek dāmas rīcībā ar uzdevumu izvēlēties sev jaunu vai nodomātu partneru. Te nu ir daudz izdevību. Omulība kāpinājas, un rotaļa iesaista daudz paviljona apmeklētāju. Tie nu izbauda Belgrades paviljona gaisotni, nogaršo serbu plūmju vīnu jeb dzer stipro serbu pupiņu kafiju, klāt piekožot garšīgu tortes gabaliņu.

Mana kārtā pienāk, kad braša un smidra serbu meiča apliek man sarkano zīda lakatiņu un smaidīdama velk mani uz apla vidu, kur pa godam izpildām rotaļas noteikumus. Tagad lakatiņš paliek manā ziņā. Ilgi nedomādams, steidzos to aplikt ap kaklu pašai Belgrades paviljona princesei. Nu, labi ka tā, jo dejojot ar princesēm iznāk tikai labi ja Karavānas laikā, un mulķis būtu tas, kas palaistu šādu izdevību garām.

Šogad austriešu Vīnes paviljonam galdiņi aplāti ar dubultiem galdautiem. Apakšējam sarkanam galdautam šķērsām pārklāts baltais, un galds nu ir aplāts austriešu karoga krāsām. Rīgas paviljonā atceros skaistu puķu sakārtojumu sarkanbaltsarkaniem ziediem. Vai daudzie apmeklētāji šo sakārtojumu ievēroja un uzminēja tā nozīmi? - Nezinu, bet es to papēmu līdz nofotografējot. Vēl pēc trimdā pavadītiem 40 gadiem Rīgas paviljona gaisotne bija eiropiska. Bija arī laiks, ka galdi tur bija klāti ar īsta audekla baltiem galdautiem pretstatā citu paviljonu plastmasas pārklājumiem un papīra šķīvjiem.

Mūzika Vīnes paviljonā iet pie sirds. Tā ir labāka par visiem paviljoniem. Te var nogaršot īsto Vīnes Sachera torti, piedzeļot Vīnes pupiņu kafiju. Iespējams, ka servētājai vārds ir Heidi.

Visgarākais karogs šogad, apmēram, 60 pēdu garš, šogad piederēja Viļņas paviljonam un tā skatuvei. Lielākā priekšnesumu zāle ir ungāru Buda-peštai. Milzīgajā telpā paralēli viena otrai saliktas gaŗu gaŗās galdu rindas, kas neapklāti. Vienkārši krēsli. Ēdienus var atstāt uz paplātēm. Omulīga šī telpa nav, un ungāru čigānu vijoļu spēle, manā uztverē, skan monotoni, lūdzoši, vaidoši. Gaŗu tas neudzautrina. Toties ungāru gulašs ir garšīgs. Pār ēdēju galvām karājas milzu, karaļa kronim līdzīgs, kroglukturis, labi atšķiroties no tumši zilīem krāsas griestiem.

Apmēram, stundu ilgais filipiniešu Manilas paviljona priekšnesums ir absolūti jauks un valdzinošs. Tas būtu jāredz katram Karavānas apmeklētā-

jam. Manā uztverē, labākais no visiem. Ēdiens filipīniešiem tāds pieticīgāks. Viņi lieto cūkas gaļu, rīsu un makaronus. Kad nu esmu nonācis pie ēdienu kartes, jāpiemin, ka Krakovas paviljona skābie kāposti ar desīgas piedevu un saldskābo maizi garšas ziņā vēl nekur nav pārspēti. Kāposti maigi, drusku saldi skābi, absolūti bez taukiem.

Poļu paviljona priekšnesumi arvien interesanti, bagāti kostīmu ziņā. Kad poļi dejo, līgojas visi skatuves dēji un dreb zāles sienas.

Davsonas-Jukonas (Yukon) paviljonā var nogaršot alņu gaļas gatavotus hamburgerus.

Volgas paviljonu rīko trešās paaudzes trimdās krievi. Karoga krāsa - balts, zils un sarkans...

Visu Karavānas sarīkojumu apraksti piepildītu labu grāmatīgu. Ceru, ka mani īsie apraksti dos mazu priekšstatu par šī pasākuma būtību un norisi.

FREDIS LINDE.

• Zīmējums autora tušas skice - serbu pāris tautiskā apģērbā.

PĀRI KONTINETAM - UZ DZIESMU
SVĒTKIEM!
=====

Gatavojanos uz dziesmu svētkiem Kalifornijā iesākām agrā pavasarī, kad parādījās pirmais paziņojums par Rietumkrasta dziesmu svētkiem. Pasūtītajām biļetes.

Pitsburgas lidlauks 1. jūlijā bija ļaužu pilns. Skatījamies, vai neredz kādu latvieti. Uz mums skatījās kāds vecāks pāris. Arvīds teica, ka izskatoties pēc latviešiem. Meklēju pēc latviskām rotām, bet tās neieraudzīju. Beidzot vecais kungs izņēma no somas "Laiks" avīzi. Šaubu vairs nebija. Gājām klāt un iepazīnāmies. Lidmašīnā viņi spēlēja kārtis. Es lasīju vai šuvu savu rokdarbu - spilvenu. Lidojums likās ļoti garš. Pa logu redzēju tuksnesim līdzīgu dabu - viss dzeltens un izkalts. Vietās, kur kaut ko kultivē, saimnieki ierīkojuši sistēmu, kas aplaista apaļus laukus. Tie izskatās kā mazi aplīši dzeltenā fonā.

Pēcpusdienā nolaidāmies Losandželosā. Nonācām Longbičā, kur notika svētki. Te nevarējām atrast viesnīcu, jo tā bija slikti identificēta.

Jau sestdienas pēcpusdienā redzējām "Tas vakars piektdienā". Patika labi, bet nebiju sajūsmināta. Pārāk amerikānisks ar dažiem jaukiem, aizkustinošiem brīžiem. Libreta autors Dr. Ritmanis iedūra adatiņu tautiešiem par latviešu valodas nerunāšanu un večiem - par dzeršanu. Līdz asarām aizkustināja vecs vīrs, kas dziedāja par Siguldu.

2. jūlijā bijām baznīcā. Negribēju savām acīm ticēt, ka tik lielā ļaužu barā tik maz gājēju baznīcā. Dievkalpojumā piedalījās prāv. Aboliņš un divi jauni mācītāji. Tas likās tik pareizi, ka mums nāc klāt jauni draudžu gani, kuņus vada vecāki mācītāji.

Vakarā aizgājām klausīties ķelnas prāģerus. Jau puslaikā aizmukām. Man tāda klaigāšana nemaz negāja pie sirds. Saprotu, ka tā vecos laikos dziedāja un ūjināja ganu meitas, bet man nepatika.

3. jūlijā apskatījām Holivudu. Izbraucām Sunset bulvāri, iegriezāmies Bel Air rajonā, kur dzīvo aktieji. Pusdienas laikā braucām skatīties vietas, kur uzņem filmas, kuņas mēs skatāmies kino teātros. Ļaužu bija kā jūra. Ilgi lielā karstumā stāvējām rindā lai nopirktu biļetes. Pirmais, ko redzējām filmām trenētu dzīvnieku izrādi. Bija ko izsmieties. Ar trolījam līdzīgu autobusu mūs izvadāja pa dažādām vietām. Redzējām, kā deg mājas, kuņām tikai fasādes, bet kas izskatās kā īstas. Apjēdzām, ka visu nevarēsīm apskatīt, un devāmies atpakaļ uz Longbiču, kur pēcpusdienā notika tautas deju uzvedums. Tas notika uz skatuves. Dejojāji sūdzējās, ka esot bijis jādejo par daudz saspīesti, bet man sagādāja lielu prieku tas, ka jaunā paaudze turpina mūsu tradīcijas. Vislielā-

kais prieks bija par 5 un 6 gadīgiem dancotājiem. Dažs tīri labi mācēja polkas soli. Starpbrīdī un vakarā - buršu ballē - tikkos ar vairākām paziņām. Ar dažām nebiju tikusies 40 gadus!

4. jūlijā apskatījām angļu kuži Queen Mary, kas tagad pārvērsts par viesnīcu. Ak tavu greznību! Bet nekas nav mūžīgs. Turpat tuvumā bija H. Hughes projektētā un maz lidojusi koka lidmašīna - Egles zoss (Spruce Goose). Tanī dienā aizgāju arī uz lietiskās mākslas izstādi. Gribēju dēliem nopirkt latviskus kreklus, bet tie maksāja katrs \$ 300, un tas likās par daudz. Nopirku līnu drēbi. Sūšu pati.

Pēcpusdienā notika kopkoņa koncerts. Piedalījās arī Ave Sol koris. Kantāti "Tēviņa" dziedāja mana bērniņas draudzene Olga Pētersone-Griķe no Vancouveras.

Aizmirsu pastāstīt, ka biju uz Imerias brokastīm. Tās bija neizdevušās, lai gan Longbičā bija daudz imeriešu.

Ave Sol koncerts neaizrāva tā kā pirmajā reizē "Dievs, Tava zeme deg!" bija lielisks dziedājums. Koncerta beigās Kokars uzsāka "Dievs, svētī Latviju!". Esam tālu tikuši no tās dienas, kad viņi šeit ciemojās pirmo reizi.

Vakarā notika "Tautas balle" lielā izstādes telpā. Sietlas latvieši, kas uz kaliforniešiem skatās tā kā uz leju, kritizēja zāles izvēli. Balle notiekot suņu būdā, jo tajā tikko kā bija bijusi suņu izstāde, kuņā izvērtēti skaistākie no skaistākkiem. Draudzene teica, ka zāle smirdot pēc suņiem. Es nejutu, kaut man labs deguns.

Vēl aizgājām uz atvadīšanās brokastīm. Pie mūsu galda apsēdās 3 Ave Sol dziedātājas, kas bija lielā sajūsmā par ciemošanos Brazīlijā.

Pēc brokastīm devāmies tālāk pēcsvētku ceļojumā. Losandželosa nemaz nepatika. Tā ir dūmakā apsegta. Ceļa malā vindas lēni cilā eļļas akas. Palmas sausumā apvītušas. Biju priecīga doties uz ziemeļiem gar Kalifornijas krastu, lai San Simeon pilsētiņā apskatītu avīzes magnāta Hearst pili. Tā stāv kalna galā ar skatu uz Kluso okeānu. Bagātnieks to izdaiļojis ar mākslas vērtībām no Spanijas un Itālijas. Vecos, labos laikos pili apmeklēja filmu zvaigznes un slavenības, tagad mēs, mirstīgie. Vecos laikos liftus lietojuši viesi un apkalpe gājusi kājām. Tagad īpašums pieder Kalifornijas štatam. Liftus lieto apkalpe, un mēs, viesi, kāpām pa trepēm. Lielo peldbaseinu dekorē baltas marmora statujas. Tās, ūdenī stāvēdamas kļūst netīras. Parka apkalpe gumijas laiviņā braukā pa baseinu un statujas berž ar birstīti...

Kalifornijas krasta skaistums neapprakstāms. Zaļš okeāna ūdens met viļņus pret klintīm. Vientuļas cipreses aug pret ūdeni. Netālu no krasta stāvi, saulē izdeguši kalni un ganības, kuņas gannās govīs, slēpdamās no karstās saules zem kropļiem ozoliem. Dienvidkalifornijā lietus nav lijis trīs gadus.

Iebraucām Santa Barbara pilsētiņā. Tā ir reti skaista. Ielas greznotas ar tropiskiem ziediem. Jūmalā skaista. Kalna malā spāņu stila mājas ar dakstiņu jumtiem. Šur tur banānu lauki. Līdzenukos sakņu lauki. Tur audzina salātus un saknes mums, austrumkrasta iedzīvotājiem. Salinas pilsētā redzēju, kādas izskatās sievietes, kas strādā dienām ilgi saules svelmē. Mugurā ķitelis. Kājās garas bikses, galvā lakatiņš un cepure. Uz acīm saules brilles. Daudzas strādātājas iebrauc no Meksikas. Daudzas paliek Kalifornijā. Tāpēc Losandželosā daudzi cilvēki izskatās pēc Meksikas indiāņiem, lieliem palīkiem deguniem un matiem ogles melnumā.

Sanfrancisko pilsētas apskate ir piedzīvojums. Pilsēta celta jūras līcī un apkārtējos kalnos. Dažas ielas tik stāvas, ka braucot lejā aizvēru acis. Ar slaveno CABLE CAR izbraucām vienu stāvu ielu. To esot izgudrojis kāds vīrs, kas novērojis kā zirgi klūp, smagus vezumus pret kalnu velkot. Ielā iebūvēts kabelis, kas pastāvīgi kustas. Pie

tā ar āķi pieķer troleja vadītājs, un tas tiek uzvilktis kalnā. Kad grib apstāties, palaiž kabeli vaļā. Apskatījām ķīniešu kvartālu, kas ir paradīze tiem, kas grib tikt vaļā no naudas. Es nopirku sev pērlēm izšūtu vakara somiņu. Tagad nožēloju, ka nenopirku vairākas. Ostā (Fisherman's Warf) pārdām pusdienas. Ar autobusu, kas izskatās kā tramvājs, apmetām līkumu pa pilsētu. Braucējs tenkoja par notikumiem Sanfrancisko, par baznīcu, kurā Marilīna Monro laulājusies ar sporta zvaigzni Dimāžio. Apskatījām slaveno Zelta Vārtu tiltu. Vīrs uzstājās, ka jāiet pāri kājām. Es protestēju, bet kā vienmēr kapitulēju. Sākām iet. Pūta nejēdzīgi auksts vējš. Teicu, ka tālāk neiešu. Griezamiem atpakaļ. Apskatījām japāņu tējas dārzu, kas izdaiļots ar sarkanām pagodām, ūdens dīķīšiem, lielām zelta zivīm un Japānā pazīstamiem stādiem.

Pēdējā vakarā bijām Tibaronas pussalā. Saules riets no turienes ir neapprakstāmi skaists. Iegriezamiem arī Belvederas salā, kur dzīvo Sanfrancisko bagātņieki. Ielīgas te šauras. Mājas būvētas ar lielu izdomu un gaumi. Visur redz Eiropas pēdējo modeļu autiņus.

8. jūlijā bijām Napa ielejā, kas pazīstama ar saviem vīnu dārziem. Tur audzina arī mandeļu kokus un dažādus augļu kokus. Braucām gar saules puķu laukiem un aitu ganāmpulkiem. Rozā un baltu olianderu krūmi atdala ceļa vienu pusi no otras.

Kad tuvojamies Oregonas štatam, redzējām koku pārstrādāšanas fabriku. Gaiss nejauki smird pēc pūstošiem kokiem. Līdzināmos rīsu noliktavas, kaut gan rīsus neredzēju. Skaistākais skats ir caur egļiem redzamais Šasta kalns. Tas vasaras vidū vēl sniega segts.

9. jūlija pievakarē sasniedzām Portlandi. Taisni 40 gadus vēlāk ierados pilsētā, kurā bija paredzēts apmesties 1949. gadā. Bokumi mūs sagaidīja ar laša vakariņām. Kāpēc tik vēl pie viņiem ieradamiem? Braucām gar Oregonas krastu, apbrīnojām augstās kāpas, briežu barus, egļu mežus un straujās upes. Vienai nobraucām līdz no tās vietas, kur tā pa oļiem rotājās līdz kļūst dziļa vietā, kur ietek okeānā. Oregonas dienvidi man atgādina Katskiļu dabu, kas man tik mīļa. Okeāna malā apstājamiem, lai apskatītu roņu alu. Tā esot lielākā tāda veida pasaulē. Ar liftu nobraucu 200 pēdas zem zemes un iznācu tumšā koridorī. Tas veda tādā kā nišā, no kurienes dziļi lejā varēja apskatīt roņus, kas no okeāna viļņiem izpeldējuši atpūtās uz akmeņiem. Viļņos tie mēģināja spēkus, viens otru kozdami. Vieta, kur bija roņi, bija vēl kādas 200 pēdas zem mums. Skatījos ar savu mazo binokli. Skats un iespaids bija neregāls. Skatījos kā gleznā. Traucēja vienīgi zivju smaka. Lifti uzcelti laikā, kad roņi turpina savu migrāciju vai nu uz Meksiku vai ziemeļiem.

10. jūlijā apskatījām slavenos Portlandes rožu dārzus. Uzbraucām stāvā kalnā, no kuŗa var redzēt lielo Kolumbijas upi. Tā atdala Oregonu no Vašingtonas štata. Skats aizrāva elpu. Ieleja zaļā miglā tīta. Netālu no kalna skaists ūdenskritums.

11. jūlijā caur Takomu sasniedzām Sietlu, kur apskatījām pilsētā izdaudzināto "Adatu", no kuŗas paveras skats uz pilsētu un jūras līci. Tik daudz skaistuma, ka nevar visu nemaz tik pamatīgi aptvert. Vēlējies ar kuŗi pārbraukt līcim, bet priekš tā vairs neatlika laika. Izstaigājām pilsētas centru un aizbraucām uz zivju trepām - tā sauc vietu, kur laši peld pret straumi, lec pāri rumbām, lai atgrieztos dzimtajā straumē dēt olīpas un, to izdarot, mirt. Ja zivis jūt tādu nepārvaramu spēku, kas tās velk atpakaļ uz dzimto vietu, kā gan lai mēs, cilvēki, to nedarītu. Paldies Dievam, apstākļu maiņa Latvijā atļauj to vieglāk izdarīt. Cerams, ka tas nemainīsies. Šodien ziņo radio, ka ukraiņu ogļrači streiko. Nevar nekāda vara apspiest cilvēka sniegšanos pēc labākas dzīves un brīvības.

12. jūlijā, 3 stundu braucienā, sasniedzām Vankuveru, Kanadas pilsētu, Britu Kolumbijas provincē. Tā ir viena no skaistākām pilsētām, kādu

esmu redzējusi. Gandrīz no visām pusēm apņemta ar ūdeni, moderna, vitāla, kopta, ar ūdens strūkļakām izdaiļota. Mums laimējās dzirdēt brīvdabas koncerta beigas pilsētas centrā.

Pēc vairāk kā 2.000 jūdžu ceļošanas atpūtamiem Garibaldi miestīgā, ziemeļos no Vankuveras. Visapkārt kalni ar sniegotām galotnēm, kā Alpos, tikai mājas kalnu pakājē liecina par "jauno pasauli". Blakus viesnīcai mazi dzīvokļi, kuŗos vairums Kanadas indiāņi. Pie mums, ASV, tie saprecējušies ar baltajiem, tur paturējuši savu identitāti, kaut vai nabadzībā. Vairums nodarbojas koku ciršanas darbos. Egles uz fabrikām nogādā ar smago autiņu, vilcienu vai plostiem. Mūsu viesnīcai naktī gayām brauca vilciens, skaļi pūsdams savu svilpi. Tas gar ezera malu dodas uz Vankuveru. Jābrīnās par tām rokām, kas tik grūtos apstākļos šo dzelzceļu uzbūvēja.

13. jūlijā apskatām Šanona (Shannon) kritumu. Ūdens nāk no kalna galā kūstošā sniega, dzidrs, auksts un dzeļams. Te netrūka japāņu turistu, kas uzvalkos sēdēja pie parka galdiem un ar kociņiem ieturēja pusdienas.

Attīstīju pāris filmiņas, atpūtamiem un 14. jūlijā atgriezamiem Sietlā, no kurienes 15. jūlija agrā rītā izlidojām atpakaļ uz Pitsburgu. Šoreiz lidmašīna lidoja pāri Amerikas ziemeļu daļai, kas daudz auglīgāka un zaļāka. Mājās bijām pievakarē. No lidlauka ārā nākot, dzirdēju piezīmi par to, cik gan maziņš esot mūsu lidlauks. Maz gan, bet tomēr MĀJAS! Nekur citur nav tik labi.

Vakarā jau pakoju koferi braucienam uz Katskiļiem, bet tas jau nu ir cits stāsts.

ZINTA KŪLĪTIS.

KARA KALPA PIEZĪMES.

Drēzdene.

Drēzdene - vācu lepnums. Muzeju un mākslas pilsēta. Kultūras centrs. Tas arī bija viss, ko par šo pilsētu zināju, izkāpdams Drēzdenes preču stacijā. Stacija plaša, bumbu neskārta, jo īsti bumbota pilsēta vēl nebija. Kamēr mēs kārtojamiem un staipījamiem, jo divas diennaktis lopu vagonā nav joks, piebrauca vēl viens ešalons ar jauniem zēniem. Tie izbira kā zirņi, droši vien, tik garu ceļu nebija mērojuši. Salēca mašīnās un prom bija. Mums esot jāpagaida, kad atbraukšot pakaļ. Letiņu dabā vienmēr ir bijis pētniecības gars. Sākām apstaigāt staciju. Peronu daudz, arī vagonu daudz. Vairums tādu pat kā mūsējie, bet bija arī vaļejas platformas, uz kuŗām vācu slavenie tīģeři slēja savus stobrus. Arī visādi citādi kaķam derīgi darbarīki čupu čupām. Nospriedām, ja visu to grūž krievam virsū, tad dziesma ciet. Beidzot arī mūs sabāza mašīnās un aizvīzināja uz paredzēto darba vietu. Mūsu apmetne atradās Elbas kreisajā krastā, senlejas virsējā malā.

Šī bija tāda kā militāra pilsētas daļa ar daudzām gan ķeizara, gan vadoņa celtām kaķavīru mītnēm. Tā, pavirši rēķinot, 100 tūkstošus zaldātiņu varēja ērti sabāzt, droši vien, bija vairāk. Un visus tos te trenēja un mācīja kara mākslās. Vēlāk, kad iepazināmiem ar apmācību laukiem, jāsaka - pirmās šķīras. Mūsu letiņi, kas palika Polijas tīrumos, par tādiem varēja tikai sapņot.

Vēlāk, pēc lielās bumbošanas, vācieši atkal uzlika savu propagandas plati, izbāva pasaulei, ka Drēzdeni angļi kā gangsteři notīrījuši, jo tā nekad nesot bijusi militāra pilsēta, tur neesot ne kara rūpniecības, ne citi militāri objekti. Jāsaka, katra propaganda, nemitīgi atkārtota, beidzot iesēžas smadzenēs, un mazāk saprātīgie to uzņem kā patiesību. Protams, Drēzdenē neražoja ne tankus, ne lidmašīnas. Toties tādas lietas, kā uniformas, medāļus un zaldātus frontei piegādāja pēc vajadzības. Var jau uzskatīt, ka tā ir kaķam maznozīmīga prece un ka briesmīga netaisnība notikusi, iznīcinot šo maznozīmīgo bāzi.

Mūs šajā zaldātu fabrikā novietoja kādā tukšā

tanku garažā - milzīgi lielā šķūnī, protams, kārtīgi no betona būvētā. Aizpēmām tikai nelielu daļu, jo mūsu bataljons nebija neko lielais, labi ja sanāca 500 deguni, tikai trīs rotas.

Atrodāmie tādā kā izolētā cietoksnī, ko no ārpuses nožogojā kārtīgi žogi ar sardzi pie vārtiem. Ar pilsētu mūs saistīja 3. līnijas tramvajs - jaunlatviešu mēlē - ielu dzelzceļš. Mūsu bataljons bija tikai niecīga grupiņa visā tai jauncējam zaldātu fabrikā. Visas ēkas, kas, laikam, ķeizara laikā celtas, bija pilnas. Vairumā vecāki gada gājumi. Pēdējā rezerve.

Tā kā mēs skaitījāmies SS, baudījām dažas priekšrocības. Bez mums bija arī dažas vācu SS vienības. Pārējie - vācu zemessargi. SS vīriem virtuve bija atsevišķi, uzturs labs. Normālos apstākļos pietiktu, bet mēs nebijām normālos apstākļos. Jauni zēni, visu dienu trenkāti, kuņģiem bieži vien prasīja pēdējo piepūli, lai veiktu uzdevumu. Sevišķi tas sakāms par pāļu dzīšanu un tiltu būvi sasodīti straujajā Elbā. Arī ar to, ka katru dienu pusdienās dabūjām gaļas ēdienu, nepietika. Nezinu, kā vācu vērmachts tika ar mācībām galā, jo viņu vīri pusdienās saņēma litru zupa.

Dabūjām jaunus ancukus, šaujammīkus un citus loriņus, kas vajadzīgi kārtīgam firera izlases zaldātam. Apmācības vadīja un kārtvoja vācu virsnieki un instruktori. Bija viens latviešu virsnieks, tāds kā sakarnieks, bet to tikpat kā neredzēja. Pazemošana vai nicināšana no vācu virsnieku puses nenotika, kā tas bija parasts civilā pārvaldē, kur vācu ierēdnis spēlēja kungu. To nevarēja teikt par dažiem instruktoriem - kaprālīšiem, kas demonstrēja savu pārākumu. Dzīvē jau tā ir, ka mazvērtīgums mazāk attīstītiem liek demonstrēt savu pārākumu, kad vien iespējams. Lielam tas nav jādara.

Te gribu pieminēt gadījumu, kas notika 3. rotas 4. vadā, kur viens šāds vācu lielummāniju apsēsts kaprālis, kas letiņus uzskatīja par tādiem kā meža kustoņiem, dabūja biksēs koceni. Tas notika meža cīņā apmācībās, kur latviešu zēnam gadījās pa šāvienam šī kaprāļa sēdamvieta. Kaprālītim bija paradums par mazāko sīkumu nolamāt letiņus par muļķa galvām, cūku suņiem vai citādi. Neviens jau šādu sprukstiņu par pilnu neņēma, bet arī nekaunība, kaut muļķības autiņos tīta, reiz apnīk. Tā arī zēns bija nodomājis, es tev letiņa cūku parādīšu un ietrieca koceni friča sēdamvietā. Tie, kas nezina, kas tā kocene ir, varu paskaidrot. Apmācību patronās svina ložu vietā bija koka, ar nelielu caurumu vidū. Izšaujot viņas saplīsa šķēpelēs, kas ir bīstamas līdz 10 soļu attālumam. No 5 soļu attāluma šāda kocene ņem katru bikšu dibenu un sēdamvietu cauri. Ja kaprālītis dabūja šādu koceni sēdamvietā, tas nozīmēja labu čupu skabargu zem ādas. Brēka šoreiz bija liela. Arī friču oficiēris nenocietās un izgāza savu sašutumu. Ja kautkas tāds būtu noticis vācu vienībā, karāties kā likts, bet ar letiņiem? Ej tu sažini, kas viss var sanākt. Tā kā vainīgo atrast neizdevās, visam vadam uzlika administratīvo. Fricis veselu nedēļu nogulēja ar sēdamvietu pret griesītiem. Pēc tam bija kā no diķa izvilkts kucēns. Sānāta izkrita no rokas. Ko nu darīt? Pārējie izlec ka saprast, ka letiņiem dumji joki nepatīk. Iemācījās pieklājīgi uzvesties un runāt.

Arī angļi bieži traucēja mūsu labsajūtu. Pavisam nejauks papēmiens šiem džentlmeņiem. Pusdienas laikā pārlidot Drēzdeni. Tas notika regulāri gandrīz vai katru nedēļu pāris reizes. Kad mēs saņēmuši savu pusdienas devu, sāk kaut sirēnas. Mums bija labi iekārtotas ēdamtelpas. Pusdienas mums, kā jau SS vīriem, izsniedza uz šķīvjiem siltas. Celies nu no galda un ar visu šķīvi skrien uz bunkuru. Parasti angļi tikai pārlidoja, nekāda bumbošana nenotika. Darīt jau tā var, bet godīgi gan tas nebija. Šāda pusdienas miera traucēšana var saniknot pat vismiermīlīgāko kanaku. Tā pati nabaga stunda, kas mums bija paredzēta paikošanai un atpūtai tika izniekota skriešanās un rīšanās. Mēs neteiktu neko, ja apmācību laikā šādi

gājieni notiktu, bet apmācībās - nekad. Nē, angļi tomēr nav džentlmeņi.

Runājot par mūsu apmācītājiem, arī man iznāca tāda maza saskaršanās ar mūsu grupiņu. Fricis dabūja ar blankas galu pa žokli. Nekas liels jau nebija, žoklis pat netika pārlauzts. Pēc pāris minūtēm zēns bija atkal uz kājām, un darbi ritēja tālāk. Tas notika mūsu ūdens apmācību laukumā. Drēzdenē bija labi iekārtots sapieņu ūdens apmācību lauks. Tur mūs trenēja dažāda veida tiltu būvēm, kā arī citiem darbiem, kas saistīti ar upju forsēšanu. Bija dažādi pontoni. Sākot ar vieglām gumijas laiviņām līdz smagiem dzelzs pontoniem, kuņģus lietoja smagai satiksmei, tanku tiltiem. Kaprālītim sevišķu prieku sagādāja šie smagie pontoni. Tos mums bija jāstiepj no novietnes uz Elbu, jāaķē kopā, jāpārklāj ar dēļiem, lai mašīnas un tanki tiktu pāri. Kas jādara, tas jādara, pret to mums iebildumu nebija. Iebildumi sākās, kad mūs gribēja pakert uz muļķi. Laikam, kaprālītis savā laikā tāpat tika āzēts un tagad to demonstrēja mums. Pontoni bija smagi, vairāk kā tonnu katrs. Nesām uz pleciem. Panest varēja. Tā nejdzība sākās, kad kaprālis, uzkāpis uz pontona, liek arī sevi nest. Tas arī vēl nebūtu tik traki, ja stāvētu mierīgs, bet šis ar kāju dauza marša takti. Katrs tāds kāju piesitiens ir arī sitiens pa mūsu pleciem. Tā kā tas atkārtojās pārāk bieži, nolēmām šai lietai darīt galu. Viens, kam tā vācu mēle padevās labāk, godīgi pateica, lai tādus pekstīgus izbeidz - mums tas nepatīk. Kaprālītis tikai nosmējās; zaldātam jāpieņem pie tādām lietām. Viņu arī tā trenējuši, un tas esot labi. Vai ar tādu ūdens galvu ir vērts rūkoties? Nospriedām to lietu nokārtot pa savai modei. Pontonus pārklāja ar 2 collīgu dēļu grīdu. Šie dēļi atradās sakrauti kaudzē nostāk no krasta. Zēni tādā zosu gājienā stiepa tos uz pontoniem. Kaprālītis atkal rīko, kur un kā likt, un tikai skubina - ātrāk, ātrāk. Man gadījās šim tā tuvāk pieiet un, metot blanku zemē, viens gals aizķērās puikam aiz žokļa. Kaprālītis plakani zemē. Es ļoti atvainojos par nemākulīgu rīcību. Vai nu viņš ticēja, vai neticēja manai nevainībai, no tās reizes vairāk uz pontoniem nekāpa. Sagaidīju, ka nu dabūšu izjust viņa varenību, bet nekā. Tanī ziņā viņš bija puika uz goda. Laikam saprata, par ko tas tā ir, neteica ne vārda. Turpinājām darbu it kā nekā nebūtu noticis. Šādus gadījumus, kas atgadījās šad un tad, varētu pieskaitīt humora klasei, bet bija arī traģiski.

Viens šāds traģisks gadījums notika ar 1. rotas zēnu. Rota tika apmācīta rokas granātu lietošanā. Tās ir tāds spridzeklis, kas pareizi lietots var sagādāt galvas sāpes pretiniekam. Lai to iemācītos pareizi lietot, ir jātrenējas. Jāsaka, ka mēs, sapieņi, ar kājnieku cīņas papēmieniem un ieročiem samērā maz nopējamies. Mums pašiem bija savs darba lauks. Kājnieku cīņās mūs apmācīja samērā vāji, arī ar rokas granātām. Mūs gan iepazīstināja, kā tās jālieto un kā tās darbojas, bet izmēģināt dabūjām tikai reizi. Teorētiski no granātas degļa atbrīvošanas līdz sprādzienam ir 5 sekundes. Tā arī toreiz zēni no ierakumiem apmētā pretinieku (no finieņa izgatavotas figūras). Vienam zēnam uztraukumā grānāta izkrita no rokas. Ko nu darīt? Pārējie izlec no grāvja. Zēns apjukumā gudro, beidzot izgudro, ka granāta jāsviež ārā. Pakert to, bet 5 sekundes bija apkārt. Tā eksplodēja rokā.

Cīņu laikā katrā nokavēta sekunde izšķīst būt vai nebūt. Tiem, kam tā lēnā domāšana, varēja izvēlēties, vai nu pie Pēterja vai Belcebula, un, ja vēl tad vajadzēja padomāt, varēja pasildīties Dantes elles priekškabam un pagaidīt, kad nāks atpestīšanas stunda.

Drēzdenē mēs apgūvām 3 mēnešos to, ko normāli zaldātiņiem iezubī gadā. Dienu un nakti mūs trieca, līdz bijām gatavi cīņai par Lielvācijas vadoni. Drēzdeni atstājot, mēs bijām labi sagatavota tehniska vienība. Bez sapieņiem nav iespējams ne sekmiņš uzbrukums, ne nodrošināta atiešana, tā rakstīta instrukcijās, bet vai tā tas bija ierakstīts mūsu virsnieku galvās?

A. MEMENIS.

NĀKOTNES MODELIS

Maza detaļa no kādas Latvijas un Klaidas sabiedrisko darbinieku sanāksmes:

"... atbildes nedabūja I. Bērziņa 'Kāds būs trīnādas modelis' un I. Spilnera 'Kāpēc esam nonākuši pie pēdējā miljona?' jautājumi." Sanāksme bija veltīta pārrunām par Latvijas nākotni un tanī piedalījās 20 Latvijas Tautas Frontes (LTF) locekļi un 100 sabiedriski darbinieki no Ziemeļamerikas, katrs ar padomu un ar \$350. Sanāksmī, kas notika Gananoque, Canada (Gananokve, Kanādā), bija labi dokumentējis MLB Ziņotāja redaktors Mārtiņš Štaubers 1989. g. maija izdevuma 4. lapas pusē.

Vēstule no Latvijas taja pašu Ziņotāja izdevumā ziņo: "... Man ļoti sāp sirds, brīžiem gandrīz krītu izmisumā par mūsu dzimteni, bezcerīgo nākotni (...) bet krievu valoda jau tik iesakņojusies tautā, ka, ja viņu liks blakus kā valsts valodu, tad jau izmirs latviešu valoda, un līdz ar to nomirs latviešu tauta. (...) Nu esmu par daudz aizrāvusies ar šo tēmatu, bet es nevaru to izmest no galvas ne dienu, ne nakti." (12. lpp.)

Jautājumam par Klaidas modeli nāk klat otrs: kāds būs Latvijas nākotnes modelis? Vai ar pieminekļiem, puķēm, plīvojošiem karogiem un gājieniem uz kapiem? Vai ar LTF runām, globalām konferencēm un pilīm? Vai ar diplomātijām un apellācijām pie pasaules sirdsapziņas? Vai ar revolūcijām un kontrrevolūcijām? Vai modelis būs ar dziesmu svētkiem un tautiskām dejām?

Izdarot nopietnus pētījumus pasaules tautu un sabiedrību vēsturē, esmu nācis pie atziņas, ka, ja latvieši vēlas pastāvēt un augt kā tauta, tiem nav alternatīvu, Latvijas un Klaidas nākotnes modelis var būt tikai viens: IEKĻAUSĀNĀS RADĪTĀJA NĀKOTNES NOLŪKOS. Līdz šim latvieši kā sabiedrība, ir cīnījušies pret Kristu un pret Tēva nākotnes nolūkiem.

Visi divdesmita gadsimta latviešu sekulāro un garīgo vadītāju līdzšinējie plāni un rīcība sabotējusi Kristus pravietojumus. Sevišķi pārsteidz mūsu garīgo vadītāju neizpratne par tautas lomu Radītāja mērķos. Kādā vietā Svētos Rakstos sacīts, ka, ja trūkst pareizas nākotnes izpratnes, tauta iet bojā *1) Pareiza nākotnes izpratne ir viens no galvenajiem elementiem, lai sabiedrība vai tauta pastāvētu. Par Radītāja nolūkiem latviešu sabiedrībā ir apbrīnojama ignorance.

Visai pazīstams ir izteiciens, ka tautas balss esot Dieva balss. Lielāku absurdu grūti iedomāties, bet šķiet, ka tūkstoši latviešu sabiedrība tam notic. Pirmais PSRS pārkārtošanās laika vēsturnieks Uldis Ģermanis rakstīja, ka Maskavas pārvalde demoralizē savus pilsotus un visu sabiedrību. Negribu apšaubīt vēsturnieka vērtējumu, bet konstatēt, ka latviešu sabiedrību demoralizē

tautas-balss-ir-Dieva-balss ideoloģija. Mūsu sabiedrību demoralizē denomināciju mācītāji, kas baidās mācīt Kristus noteikumus.

Sešdesmito gadu sakuma devu apmēram simts latviešu ģimenēm dažādas vietas Wisconsinā, kā arī Chicago un Indianapolis apkārtnē NĀKOTNES MODELĪ. Lieki teikt, ka latvieši šo Kristus (ne manis) izstrādāto nākotnes modeli noraidīja. Kad šo Kristus izveidoto modeli piedāvāju amerikāņu ģimenēm, tās to pieņēma. No diviem cilvēkiem 1975. gadā modelis 1989. gadā pieaudzis uz 17. Raksurīgākā modeļa īpašība ir, ka tas iekļaujas Radītāja nolūkos ar cilvēci, nevis darbojas pretī.

Par modeļa formātu lasītājs var spriest no klat pieliktas informācijas pilsētas telefona grāmatā. Informācija ir angļu valodā, jo latvieši līdz šim no Dieva svētības apsolīta Kristus nākotnes modeļa ir atteikušies.

If you love me keep my commandments.

- Keeping and teaching Christ's original commandments
- Scripture study with the Bible from 26 Translations, Hebrew and Greek word meanings
- Books and articles of interest to the Body of Christ concerning education of children, prayer, healing, marriage counsel, etc.

God's Church in the Appleton Area. Meeting in obedience as Christ commanded us. Additional info. Box 1, Little Chute 54140 or call 414-733-5271.

Turpinājuma telefona gramatas informācijas tulkojums tiem, kas lasa šo rakstu zemēs, kur nerunā angļu valodu:

- Ja mīliet Mani, tad ievērojiet Manus nosacījumus (baušļus).
- Ievēroti un mācīti Kristus oriģinālie nosacījumi.
- Svēto Rakstu kurss, salīdzinot 26 Bībeles tulkojumu tekstus un vārdu nozīmi ebreju un grieķu valodās.
- Grāmatas un raksti Kristus kopībai par bērnu izglītību, lūgšanām, dziedniecību, laulības padomiem u. c.
- Adrese: Dieva Draudze Little Chute, Wisconsin, P. O. Box 1, Little Chute 54140 U. S. A., tel. 414-733-5371.

Kristus draudzes nākotnes modelis prasa ievērot Viņa nosacījumus. Šis modelis virzās uz kopsaimniecību. Ģimenes mājas iepirkta viena bloka radiusā. Kad vienai mājai jumts novalkājies, visi iet palīgā. Kad vienam mobilis streiko, citu mobilī iet palīgā. Kristus modelī kopējas sanāksmes ir vismaz trīs reizes nedēļā. Lielā uzmanība veltīta bērnu mācīšanai un izglītībai.

Kāda ir kopsakarība starp ticīgo nākotnes modeli un Latvijas vai Klaidas nākotnes modeli? Pēc tam, kad Kristus sekotājiem ir pareizs nākotnes modelis, pārējiem – pustiģiem un noticģiem – ir vieglāk orientģties. Kā Kristus saka, runģjot par saviem sekotģjiem, jģs esat kā pilsģta kalnģ, uz kuru pie-

vērsti visu skati. Kaut pusticīgo un neticīgo skati daudzreiz ir zaimojoši un naidīgi, pilsēta kalnā ir kā gaisma apkārtējai sabiedrībai. Pašreizējās latviešu denominācijas organizētas draudzes, jaucot paganu parašas Kristus macība, ir slikts piemērs apkārtējai sabiedrībai.

Zinu, daudzi denomināciju mācītāji būs pret šo Dieva Draudzes modeli. Viņi teiks: "Tiek veidota jauna sekte." Nē, ne jauna sekte tiek veidota, bet izbeigta pret Kristus nosacījumiem pastāvoša situācija. Ja pagātne dažas denominācijās organizētās draudzes cilvēkiem daudz palīdzēja, tad tagad redzam pagrimumu.

Latviešu Kristus sekotājam jākļūst par paraugu citu tautu ticīgajiem, nevis jāiet nepareizus ceļus. Nakotnes modelis prasa, lai Kristus draudzes, līdzīgi pirmajām draudzēm, nebūtu sašķeltas. Atšķirība vienai draudzei no otras drīkst būt vienīgi sanakšmes vietas ziņā. Kristus, kā arī viņa pirmie mācekļi, draudzes uzruna ar vietas nosaukumu: Dieva Draudze Filadelfija, Korinta, vai Koloseja. Sekosim

Kristus pieminējam: Dieva Draudze Rīgā, A. namā, vai Chicago (Čikāgā) *2) N. namā.

Kristus nakotnes modelis prasa, lai latviešu mācītāji pirmie radītu paklausību Kristus nosacījumiem. Tiem, kas izglīto ti Svētos Rakstos, jāmostas pirmajiem.

Dieva Draudze Little Chute Wisconsinā ir iekļāvusies Kristus nakotnes modelī. Tā nav pakļauta nevienai denominācijai. Tā nav pakļauta nevienai organizācijai ne Romā, ne Rīgā, ne Toronto, ne Salt Lake City vai citur. Dieva Draudze, kā Kristus to nosacījis, padota tieši Kristus, kas savukārt padots Tēvam. Draudzes locekļi ir labās attiecībās un cienojas pie citām draudzēm. Arī pie tām, kas vēl līdz šim dzīvo neziņā par Kristus nosacījumiem.

Jānis Purviņš Jurjāns

*1) Salamana Pamācības 29:18

*2) Ja negribam, lai latviešu īpašvārdus raksta citas valodas sagrozītus, neklājas to darīt arī mums ar līdzīgiem vārdiem svešvalodās. Mūsdienā latviešu valodā šie vārdi jāraksta latīņu alfabeta oriģinālrakstībā ar iekavās dotu latvisku izrunu.

Microfilms confirm fact of 1939 Hitler-Stalin pact

On the evening of 26 October, 1988, an icy wind blew the snow through the streets of Moscow.

It was even colder just outside the city in Uspenkoye, where the snow seemed to fall more heavily.

Bonn Chancellor Helmut Kohl and his host Mikhail Gorbachov were more than pleased to be in the snug warmth of the Soviet leader's dacha.

The discussion which developed in this atmosphere could almost be described as friendly. It was frank, even on topics which were extremely delicate.

Kohl and Gorbachov discussed, among other things, the agreements drawn up between Stalin and Hitler, including the protocols in which the two dictators specified the details of the occupation of the three Baltic states of Estonia, Latvia and Lithuania.

As Gorbachov explained to the Congress of People's Deputies after the talks he asked Kohl whether the Federal Republic has the original documents of the agreements.

The Chancellor said "yes", and it was agreed that Soviet scientists should visit Bonn to examine and photocopy the documents.

But Helmut Kohl was mistaken. Although, together with all unbiased historians, Kohl is certain that these agreements did exist, no one has been able to base this certainty on the examination of the original documents.

It was this fact which allowed the Soviet Union to dispute the existence of the agreements for many decades.

This began with the refusal by the Soviet principal prosecutor at the Nuremberg war crime trials to recognise the presented documents as evidence.

The statement by the Soviet Union's former ambassador in Bonn, Valentin Falin, that any assessment must be extremely cautious, since the existing documents might be fake, is undoubtedly only the most recent attempt to cast doubts upon the existence of such documents.

In the meantime, however, views to the contrary have been expressed in the Soviet Union, and not just in the Baltic republics.

The vice-chancellor of the Moscow College of History and Archives Science, Afanasyev, for example, wrote that western and Soviet researchers do not have the "slightest" doubt about "the authentic character of these texts" in view of the source situation.

Bonn government spokesman Hans Klein announced on 2 June that, on the basis of the talks between Gorbachov and Kohl, Soviet historians had visited the Bonn Foreign Office's political archives on two occasions to examine documents.

The archives contain a wealth of material, the content and history of which is described in an article by Helmut König published in the specialist journal *Osteuropa*.

According to König's research the entire German-Soviet pact signed on 23 August and 28 September, 1939, is recorded on microfilms made of the roughly 10,000 pages of the most important records of the Office of the Reich's Foreign Minister, Joachim von Ribbentrop.

There are originals of some of these records. These microfilms were compiled and then classified as a *Geheime Reichssache* (secret matter of the Reich) following the growing number of air-raids on Berlin in 1943 and 1944.

There were 20 rolls of film altogether. A legation official at that time by the name of Carl von Loesch deserves

the credit for the fact that these films still exist today.

In March 1945 Loesch was transferred from Berlin to Mühlhausen in Thuringia, together with the Foreign Ministry records. This included the 20 rolls of microfilm.

A short while later the order was given in Berlin to destroy the archives. Loesch only partly obeyed orders.

He packed the rolls of film in a biscuit tin, wrapped them in cloths soaked in oil and then buried them.

Loesch later divulged his secret to a British officer. On 14 May, 1945, the tin was dug up in the presence of that officer and an American diplomat.

Its content initially remained in the hands of the western allies, but was then handed over to the political archives of the Bonn Foreign Office during the 50s.

This is where the documents are today: the nonaggression pact between Germany and the Soviet Union of 23 August, 1939, in the German and Russian languages, its "Secret Supplementary Agreement", also in two languages, and the associated Soviet ratification document of 24 September, 1939.

Furthermore, there is a supplementary protocol with the exact description of the boundary demarcation in the partitioned Poland of 4 October, 1939, and, finally, a number of maps outlining the content of the agreements. Original documents with the notes of the discussions supplement this material.

Three aspects are of particular significance to the discussion about the Secret Supplementary Agreement which sealed the fate of the Baltic states. First, the text of the protocol itself in its photocopied form.

There is reference to a "strictly confidential discussion" of "the question of

the demarcation of mutual spheres of influence in Eastern Europe."

The text continues: "In the case of a political and territorial reorganisation in the areas belonging to the Baltic states (Finland, Estonia, Latvia, Lithuania) the northern border of Lithuania at the same time represents the border of the spheres of influence of Germany and of the USSR."

According to the wording of this agreement Poland was to be partitioned along the line demarcated by the Narev, Vistula and San rivers.

In South-East Europe the German Reich declared its "complete lack of interest" in Bessarabia.

The Soviet side has repeatedly expressed its doubts about the authenticity of the document because the then Soviet Foreign Minister, Molotov, signed in the Latin instead of in the Cyrillic alphabet. This argument overlooks the fact that the existing Russian version of the protocol bears Molotov's signature in the Cyrillic alphabet.

Apparently, Molotov intended the Latin signature as a special gesture.

Second, the original documents of notes made by the German diplomats involved allow the conclusion to be drawn that the Secret Supplementary Agreement was viewed by the Soviets as a *conditio sine qua non*, an imperative requirement, for the conclusion of the Border and Friendship Agreement signed in September 1939.

Third, there is an original document of a German map of the eastern part of Central Europe on a scale of 1:1,000,000 (1cm = 10km) showing the demarcation of the German and Soviet spheres of influence as specified in the Secret Supplementary Agreement.

Soviet Foreign Minister Molotov signs the non-aggression pact in 1939. Behind him, from left: German Foreign Minister von Ribbentrop, Stalin and another Russian, U. Pavlov

(Photo: dpa)

This map is a part of the Border and Friendship Agreement of 28 September, 1939. It was signed by Stalin and Ribbentrop.

One of the diplomats in the German delegation led by Foreign Minister Ribbentrop was the former German consul in Kiev, Andor Hencke.

Hencke's notes headlined "With the Reich Foreign Minister in Moscow" describe in detail how the border agreement was drawn up in the Kremlin.

"After full agreement was finally reached I presented the draft of the map to the Foreign Minister of the Reich and Stalin.

"Stalin wrote his name in big letters and jokingly asked: 'Is my signature also clear enough for you?'"

The signature is 58 centimetres high and therefore covers a large section of the map, which is 126cm by 110cm.

Dietrich Möller

(Der Tagesspiegel, Berlin, 3 June 1989)

17 Wren Road
Gloucester, Ont.
KLJ 7H5

June 6, 1989

Mr. Alan P. McLaine
Director General
U.S.S.R. and Eastern Europe Bureau

Dear Mr. McLaine,

At the meeting organized by the Ottawa «Baltic Friends» on June 3, following your address you invited questions and comments from the audience. During this segment, I asked you a question which I felt was not answered - probably because I did not express myself clearly enough. I am therefore accepting your invitation to the participants to get in touch with you if they wished to bring any additional concerns to your attention. I would like to restate, in more detail, the question I raised at the meeting.

It is now generally recognized - even by the present Soviet government - that Stalin's administration committed mass murder or what in Canada are referred to as «crimes against humanity». In many instances this was done by shooting the victims, but in many more by deporting them to concentration camps in Siberia. What happened in these camps has been abundantly documented by survivors. Recently there have been reports in Soviet newspapers, thanks to *glasnost*, of mass graves being uncovered, graves containing Soviet not Nazi victims, as has been substantiated by people living in the vicinity of such sites. There are hundreds of thousands of families - including many now in Canada - whose members were murdered in this fashion during the Stalin era. Mine is one of them.

Although the present Soviet government is trying to put all the blame for these crimes on Stalin - as if he personally could have murdered millions - the fact remains that many of his willing helpers are living in the Soviet Union as honoured senior citizens. They have not been called to account in the way that Hitler's henchmen have been. Yet they must be. The wrongs of Stalin's era - and they are such that most people in the West are unable to grasp their magnitude, conditioned as they have been to viewing Stalin as a valiant ally - cannot be swept under the carpet any more than the wrongs of the Hitler period in Germany can be. They cry out for redress. In the Soviet Union there is some

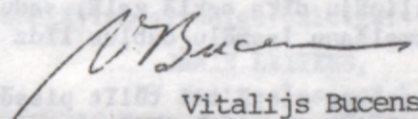
talk of compensating people for some of the injustices they have suffered (for example, restoration of confiscated property in the case of the Baltic States) but from what I have read, there has been little in the way of concrete action to date. But that can only be one aspect of redress. The other, as in the case of former Nazis suspected of murder, will be to call these people to account. The very least that Balts expect of the Soviet authorities is that the medals and pensions of these persons be taken away and that they be publicly identified and condemned for what they did.

When I asked you for the Canadian government's position on this subject and referred to the Deschênes Commission, I did not imagine that our government could institute proceedings against suspects residing in the Soviet Union. I am well aware that the Deschênes Commission can only investigate whether persons in Canada are guilty of «crimes against humanity». Incidentally, so far the Commission has been focussing on the activities of former Nazis; presumably it will go on to investigate other Canadian citizens and residents who may be guilty of such crimes - whether in the service of Stalin, Pol Pot or Idi Amin. It must do this, if all Canadians are truly equal.

Having said that by way of background, I would like to state my question. If a person from the Baltic States (or any part of the Soviet Union for that matter) generally regarded by the population as guilty of mass murder, whether because he carried out the acts or gave the orders for them or facilitated their commission, wanted to emigrate to Canada or to meet Canadian government officials or to benefit from Canadian aid or support in any way, what would Canada's reaction be? If, for example, Alfons Noviks (one such individual in Latvia) wanted to meet a Canadian diplomat - for whatever reason - how would the diplomat react? Would he have been briefed on the subject? That is what I meant when I asked if Canada had adopted a position in this matter and if the position had been communicated to Soviet officials.

I would be interested in receiving your comments.

Yours very truly,

Vitalijs Bucens

Tautieši !

palīdzu pirkt un pārdot mājas
un citus nekustāmus īpašumus

Jānis Spurmanis

REMAX aģentūras latviešu pārstāvis

d. (514) 483-6400

m. (514) 694-1986

PATEICĪBA.

Izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas iepriecinājuši manu mīļo Ligitu viņas grūtajā slimības laikā, viņu apciemojot vai atsūtot uzmundrinājuma vārdus un ziedus slimnīcā.

Tāpat gribu izteikt pateicību tiem mūsu draugiem, kuŗi piedalījušies Ligitas izvadīšanā aizsaules ceļos šī gada 4. jūlijā no latviešu ev.-lut. Miera Draudzes nama Otavā.

N. ZOLDNERS.

Pēc ilgas slimošanas un grūtām ciešanām
Dieva mierā aizgājusi mana sirdsmīļā
sieviņa Ligitiņa, mūsu māmiņa un vecmāmiņa

L I G I T A Z O L D N E R S,

dzim. Sanders.

Dzīmusi 1921. gada 3. jūnijā, Liepājā Latvijā.
Mirusi 1989. gada 30. jūnijā, Otavā, Kanadā.

Mīļā piemiņā viņu paturēs

vīrs,
abas meitas
un mazbērni.

P U S M Ā R C I Ņ A.

Jau no paša sākuma tā bij lielāka par citām, reizes trīs smagāka. Mēneša laikā tā bij jau saņiegusi krietnu pus mārciņu, un tā es arī to nokristīju - Pusmārciņa. Varas apziņa tai sakāpa galvā. Kā ģenerālis tā lepni peldēja pa dīķi, par adjutantu paņemdama nākošo pēc lieluma, kas tai uzticīgi turējās gabaliņu aiz muguras. Gar pārējām nelikās ne zinis. Vai tik tā bij? Manī pamodās nelāga aizdomas. Neatminu, cik zelta zivtiņu tiku ielaidis dīķī, bet mailiņu bija sešas. Viena nobeidzās jau otrā rītā, divas vēl šodien dūšīgi turas, trīs mīklainā kārtā pazudušas bez vēsts.

Lietas labā nolēmu Pusmārciņu pārvietot uz otru, lielāku dīķi. Grūdīsi taksim taukus! Kā laižu ķeseli ūdenī, šī tik pasmejas, un prom. Labu laiku velti izcīnījies, izdomāju viņu piemānīt - ievīlināju dīķa seklā galā, sadūļoju ūdeni un ar smelšanu izsmēlu dubļus līdz ar Pusmārciņu.

Jaunā dzīves vietā tai tūlīt piesējās viena, divas, pēc Īsa laika 5 vietējās zivtiņas. Kā dēles piesūkušās Pusmārciņas sāniem, tās ne mirkli no viņas neatstājās, vai nu drošību meklēdamas, vai prom dzīdamas, kā to mēdz darīt sīki, mazi putniņi, vārnas trenkādami. Cik ilgi tas tā gāja, nezinu. Pāris dienu vēlāk Pusmārciņa, no sekotājiem atbrīvojusies, lielīgi un vīzdegunīgi "cierēja" pa jauno vidi. Ar pilnām tiesībām - arī šeit tā ir lielākā un varenākā, cerēdama vēl šoruden kļūt par pilnu Mārciņu.

E. RUPNERS.

P A T Ī K A M S P Ā R S T E I G U M S.

Tērvetes bērnu nometnes atklāšana izrādījās patīkams pārsteigums uz visas līnijas. Sadarbojās laiks - saulains, ne par karstu, ne mitru. Pa 180 grādiem pārkārtota brīvdabas baznīca. Baznīcēni vairs neskatījās uz vakariem, bet pret rītiem, uz aizupes kalniem un mākoņu gubām vīrs tiem. Triju draudžu, divu mācītāju dievkalpojumā ev.-lut. Miera draudzes mācītājas Sarmas Eglītes sprediķis bērniem piemērots, pieaugušus intriģējošs, laikmetīgs, humora pilns: ... jūs zināt, kad TV McGivers?... jā! Kad kartūni?... jā! Kad atklāj Tērvetes bērnu nometni?... jā! Tā pamazām, soli pa solītim tā noveda savus jaunus klausītājus pie žēlsirdīgā samarieša un sava tuvākā mīlēšanas kā sevi pašu: ... gulējis ceļmalā karstā saulē, piekauts un aplaupīts vīrs, sāpošiem locēkļiem. Gažām gājis mācītājs, nav apstājies, bijis jāsteidzas uz baznīcu; gājis gažām pārminderis, arī tam nav bijis laika apstāties, darīšanas. Tad nācis samarietis, ko neviens tai pusē nav varējis ciest... Prieks bij vērot viņas atraisīto stāju un veiklo darbošanos ar bērniem - bīra jautājumi, nāca arī atbildes... Par to mācītāju un pārminderi viņa vēlāk piebilda, ka tas esot tikai līdzība.

Ar divām dziesmām, svaigām un skanīgām balsīm dievkalpojumu kuplināja Otavas sieviešu an-

samblis, dziedādams nekļūdīgi bez notīm. Dievkalpojumā vēl piedalījās mācītājs G. Hūns un ar ģitāri smalkjūtīgi pavadīja Jānis Mateus. Manām ausīm šis instruments ir patīkamāks kā ērģeles, kuņas bieži vien taisa lielu troksni un parasti aizsteidzas draudzei priekšā.

Pēc pamatīgas piknikošanas Lielās mājas pagrabā notika apvienotā jautā koņa koncerts. Dinamiskais diriģents Andris Gūtmanis ir labi pratis iekayot savu sieviešu kārtas dziedātāju ja ne sirdis, tad balsis un uzmanību gan. Interesanti bij vērot, ar kādu uzmanību tās seko-

ja katram diriģenta žestam un cik precīzi tos tulkoja. Ja arī viena otra augša neizdevās tik augsta un dzidra, kā cerēts, tas nekas! Liels dziedāšanas prieks izskanēja cauri katrai dziedātai notij. Šī bij jaunā, vēl nekristītā koņa (pagāni?) pirmā un sekmīgā uzstāšanās, pirmizrāde. Klausītāju atsaucība liela, neveltota, tā kā pēdējo dziesmu atkārtoja. Vai tas bij labi darīts, ir debatējams jautājums. Atkārtojumi bieži neidodas! Tā tas bij arī šoreiz...

Skepticisms, ar kādu gāju uz koncertu, izkūpēja kā mīgla vasaras rītā. Ja tā dzied, gribas dziedāt līdz. To domāja arī pāris citi Otavas dziedātāji. Nešaubos, ka uz rudens pusi koņa sastāvs manāmi pieaugs. Labas sekmes!

E. RUPNERS.

O R N A M E N T S.

Tūlīt pēc koncerta pie manis pienāk ansambļa pieteicējs Viktors un prasa, kā man esot patīcis. Atrumā nezinu ko teikt, celt vai pelt? Mēģinu kaut kā izlocīties, līdz nonākam pie kopējas problēmas: pavadījuma skaļuma attiecībām ar solista dzirdamību. Vienojamies, ka pavadījums bijis par skaļu, ka klausīšanās prasījusi lielu koncentrāciju, lai varētu no kopējā skaņu jūklā izlobīt solistu dziedātos vārdus. Ar šo vainu slimo vai visi ansambļi: bet ko tu darīsi, katram sava "štrumente" pirmā vietā, un cietējs vienmēr ir solists un klausītājs. Ja tas kāds mierinājums, Vāgneru operu solistiem un klausītājiem jācieš vēl vairāk. Laimīgi programmas pirmiem pieciem numuriem pāri tikuši, iepelēdējām rāmākos ūdepos: Silvijas Silavas, ansambļa "lielākā dārguma" priekšnesumā. Pati sevi ar ģitāri pavadīdama, viņa nevainojami prata ar instrumentu sadziedāties. Emocionālā kāpinājumā sarindotās dziesmas kulminēja ar Sibīrijā izsūtīto latviešu dziesmu - "Tur ziemeļos". Dziļš klusums valdīja klausītājos vēl labu brīdi pēc tam, kad Silvija ar rokas uzlikšanu apklusināja stīgu izskaņu... tikai tad sākās sirsnīgs aplausu PALDIES!

Lustīgi gāja programmas otrā daļā, veltītai mūsu visvecākai paaudzei. Tā sākās ar "Ermopikas spēlē, kontrabase dūc" un beidzās ar "Garu, garu, uzmet garu, lai es labāk pērties varu!" Pa vidu vēl deviņi citi šļāģeri, kuņus gan līdzī dziedājam, pa starpām smiedamies par ornamentiešu taisītiem kumēpiņiem. Priecīgs koncerts, priecīgi klausītāji - patīkama pārmaiņa.

Uz galda zāles malā liels lentu un plašu klāsts. Paņemu vienu rokās un lasu: TALIVALDIS DEKSNIS, zem tā, krievu burtiem, TALIVALDJIS DJEKSNIS. Apskaišos. Parādu vienam ornamentietim un prasu, kādēļ tie nevajadzīgi ļauj izķēmot mākslinieku vārdus. Tas esot krieviski. Zinu. Bet krievu alfabētā ir arī cietie patskaņi, kas ļauj uzrakstīt un izrunāt latviešu vārdus NEMĪKSTINATUS! Viņš pateikšot citiem. Bez tam, turpmāk uz platēm vairs krievu uzrakstu nebūšot. Cerēsim.

E. RUPNERS.

Lūdzam paziņot katru adreses maiņu! Red.

MLB Ziņotājs, 1989. gada augusts

LATVISKAS SERVJETES

Kafijas servjete - 2 paciņas (katrā 18)	\$ 5.00
Viesību servjete - 2 paciņas (katrā 18)	\$ 7.00
4 paciņas kopā	\$ 12.00
pa paciņai no katras	\$ 6.00
Pasta izdevumi 2 paciņu sūtījumam	\$ 1.00
Pasta izdevumi 4 paciņu sūtījumam	\$ 2.00
Viesību servjete saietiem un godiem (150)	\$ 20.00
Pasta izdevumi par katru lielo paciņu	\$ 3.00

Rotāriet galdus svētkos, saietos, godos un sarīkojumos ar šīm latviskām SERVJETĒM.

Tās iegādājoties, Jūs atbalstiet Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes darbu.

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un līdz ar pasūtījumu nosūtīt - Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomei

291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2 tel. 514-457-9832.

PATEICĪBA.

DV Montrealas nodaļas valde izsaka sirsnīgu pateicību visiem atsaucīgiem ziedotājiem, kas ar savu ziedojumu atbalstījuši šā gada DV 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju.

Ziedojumus līdz šim pavisam kopā ir nodevuši 103 ziedotāji.

\$ 5.- V. Vaivods, I. Valdmāne un O. Teteris.

\$ 10.- K. un E. Irbītis, I. Klaiše, H. Bērziņa, I. Zdanovskis, N. Zariņš, L. Lapa, K. Timermanis, J. Sprudženieks, L. Varslavāns, anonīms, L. Kalniņš, P. Gasparovičs, A. Sestakovskis, Z. Kušila, L. Rudzāte un A. Skujiņš.

\$ 15.- Kristis Ozols, M. Štaubers, A. Tiltiņa un Irma Reicholds.

\$ 20.- J. Gributs, E. Lipomanis, A. Ābrams, L. Ulmanis, M. Kalniņa, J. Kalacis, E. Balulis, A. Laizāns, E. Krūmiņa, A. Sproģis, E. Leimanis, I. Rambachs, L. Dedeļis, O. Rozentāls, A. Leitass, L. Grīns, E. Skujiņš, I. Dekmeiers, J. Terasts, E. Reveliņš, H. Ulmanis, J. Odiņš, G. Smilga, V. M. Valdmāne-Demandt, U. Lūsis un H. Romans.

\$ 25.- Valija Joste-Horka, A. Ērglis, P. Gerge, Rita Bungay, V. Tomsons, J. Peičs, J. Mūrnieks, E. Krūze, O. Kreišmanis, J. Tērauds, A. Pušpurs, A. Bremze, V. Grunde, I. Laimīte, A. Vikmanis, J. Greizis, E. Spurmane, P. Zujevs, H. Zvīgulis, E. Bārdiņš un J. Leitens.

\$ 30.- L. Ceriņš, R. Leimane, K. Ivanovskis, E. Āboliņa, A. Krievs, B. Krūmājs, U. Valters un J. Ļavs.

\$ 35.- Arvīds Krauklis, F. Gūtmanis un E. Platups.

\$ 40.- J. Norvels, J. Birze, J. Bilinskis, V. Hūns un J. Ķivītis.

\$ 50.- J. Začs, J. Metums, V. Paegle, K. Čaks, V. Klētnieks, A. Apinis, V. Jānfelds, Z. Bērziņš un E. Ribakovs.

\$ 55.- A. Apse.

\$ 75.- Alberts Skuja.

\$100.- Jānis Skrastiņš, R. Stelps-Kirsteina, Arnolds Zariņš, B. Innus un P. Efferts.

\$125.- Kārlis Kirmušks.

Ziedotāji ziedojusi šādiem norādītiem mērķiem:

Informācijas darba atbalstam	\$ 1.280.00
Bez norādījuma	\$ 775.00
Aprūpei - palīdzībai	\$ 300.00
DV Montrealas nodaļai	\$ 395.00
Daudz bērnu ģimeņu atbalstam Latvijā	\$ 100.00
Brīvības cīņītājiem Latvijā	\$ 100.00
Jaunatnei	\$ 40.00
Minsteres ģimnazijai	\$ 20.00
Cīņai pret komūnismu	\$ 20.00
<u>Pavisam kopā</u>	<u>\$ 3.030.00</u>

Visiem ziedotājiem sirsnīgs paldies!

JĀNIS LEITENS,

DV Montrealas nodaļas

Aprūpes daļas vadītājs.

MONTREALAS PENSIONĀRU DĀVĀTAIS KAROGS PLĪVO DOMA BAZNĪCĀ.

Nesen Montrealas pensionārs St. Opolnieks, viesojoties Latvijā, aizveda Pensionāru Apvienības dāvāto karogu (apmēram 3 1/2 X 7 pēdas), lai nodotu LTF vajadzībām. Nodotāna izvērtusies par iespaidīgu ceremoniju, un dāvātais karogs plīvo Doma baznīcā.

Kā pateicību St. Opolnieks saņēma ziedainu tautas tērpa jostu. To, mājās pārbraucot, viņš atdāvināja apvienības priekšniekam Agrumu Pēterim lietošanai.

Ir zināms, ka daži pensionāri ir pasūtījuši Latvijas karogus, lai tos nodotu pēc savām vēlmēm lietošanai Latvijā (skolai, organizācijai u. c.). Jāpiezīmē, ka Montrealas Latviešu Organizāciju Padome nolēma, ka būtu vēlams, ka organizācijas savu biedru miršanas gadījumā puķu vietā ziedotu Latvijas karogu, lai aizgājēja pavadītāji, pēc savas izvēles, šo karogu varētu nodot vēlamam saņēmējam Latvijā. Līdz šim gan tas, laikam, nav vēl iedzīvināts, bet būtu vēlams.

Aizvadītās pensionāru sanāksmēs rosība bijusi kā parasti. Jāpus svinējām ar Jāņa tēva un Jāņa mātes sagaidīšanu, Tomsona pāra laipnībā. Netrūka ne siera, ne alus, ne ozolu vainagu Jāņiem, ne ziedu rotu meitām. Jāņu bērnu pulks bija ap 70 ar 2 Latvijas viesiem.

Pēdējā sanāksmē jūlija sākumā ar 12 dzimšanas dienu bērniem pulcējās atkal pāri par 65 dalībnieku. Divi ciemiņi no Latvijas - Varakļāniem.

Ar sērām jānožēlo divu apvienības dalībnieku - Alfrēda Timbera un E. Steinertes aiziešana mūžībā. Uz Toronto pārcēlusies Dauksta.

Vēl viena pensionāre - Irma Strazdiņa - teica ardievas Montrealai un 2. jūlijā aizbrauca dzīvot Latvijā, lai būtu pie meitas un mazbērniem. Viņa Kanadā ieradās pirms 13 gadiem, atbraucot ciemos

VĒLOS

Piedalīties Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes Mūzikas nometnes

LABVĒĻU FONDĀ

kā

GODA LABVĒĻIS – \$ 250 un vairāk _____

VEICINĀTĀJS – \$ 100 un vairāk _____ ATBALSTĪTĀJS – \$ 50 un vairāk _____

Ziedoju Fondam – _____

Līdzekļus izmantos III Mūzikas nometnes sagatavošanas izdevumu segšanai, II Mūzikas nometnes iztrūkuma deldēšanai, kā arī stipendijām, lai nometnē varetu uzņemt katru interesentu, kas tajā vēlētos piedalīties.

Čeki rakstāmi uz **LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL**

vārda un adresējumi – 291 Lorraine Drive
Baie d'Urfé, Qué.,
Canada
H9X 2R2,
tel. 514-457-9832.

pie vīra un palika. Tagad saņēma Kanadas pensiju un vairākas reizes, pēc vīra nāves, ciemojās Latvijā.

AGRUMU PĒTERIS.

JAUNS LAIKRAKSTS.

Nupat dienas gaismā Montrealā parādījās jauns izdevums – "TĒRVETES TAURĒTAJS".

Izdevumam 5 lapas, mašīnraksta novilkums. Rakstu pirmā izdevumā maz un visi anonīmi. Materiālus aicina sūtīt Gintam Hūnam.

Labas sekmes!

AGRUMU PĒTERIS.

LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBA MONTREALĀ

maksā par noguldījumiem virs \$ 2.000,00 8 1/2 %, bet par noguldījumiem zem \$ 2.000,00 – 7 1/2 %.

Par personīgiem aizdevumiem jāmaksā 13 1/2 %.

Māju hipotekas maksā 12 3/8 %.

Kredītsabiedrības birojs atvērts otrdienās no plkst. 17 – 20. Tel. 637-4082.

Adrese: 3955 Provost ielā, Lachine, Qué., H8T 1M1

IEVĒROJAMA ATZINĪBA.

Kanadas pārtikas zinātnu un tehnoloģijas institūta (Canadian Institute of Food Science and Technology) gadskārtējā kongresā šogad iepriecinošu pārsteigumu piedzīvoja Mārtiņš Štauers. Par ilggadēju un sekmīgu darbu institūtā viņš saņēma mūža biedra (Member Emeritus) diplomu.

Kongress ar 840 dalībniekiem notika Kvebekas pilsētā, un M. Štauers ir pēc skaita 46. dalībnieks, kas saņēmis šādu institūta pagodinājumu. Pārtikas industrijā viņš darbojies jau 40 gadus. Astoņdesmito gadu sākumā tika ievēlēts arī par institūta prezidentu.

Pašreiz ir Pārtikas zinātnu un tehnoloģijas 8. vispasaules kongresa rīcības komitejas finanču daļas vadītājs. Kongress notiks 1991. gada rudenī Toronto un paredzams, ka tajā piedalīsies ap 3.000 pārstāvju no visas pasaules.

Latviešu sabiedrībā Mārtiņš Štauers pazīstams kā rosīgs sabiedrisks darbinieks, LNAK pa-

III MŪZIKAS NOMETNE

notiks 1990. gadā, no 17. – 27. jūnijam, Orfordas Mūzikas Centrā, Mt. Orfordā, Kvebekā, Kanadā.

Reģistrācija – \$ 50; dalības maksa – \$ 500.

Lūdzam mūziķus un kamerkoristus, kā arī citus interesentus jau tagad atlicināt laiku šim svarīgajam notikumam, kuŗā vēlas piedalīties arī lektori un dalībnieki no Latvijas; kā arī parūpēties par stipendiju sagādi, lai varētu nometnē piedalīties. Sekojiet tālākai informācijai presē.

Plašāka informācija: –

Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomē,
291 Lorraine Dr.,
Baie d'Urfé, Qué.,
Canada H9X 2R2
Tel. 514-457-9832.

Šajā nometnē orķestris un kamerkoris sagatavos programmu, ar kuŗu piedalīsies 9. Latviešu Dziesmu Svētkos Kanadā, kas notiks 1991. gadā, Toronto.

PADOME.

domes loceklis, it īpaši Montrealā, kur vada vietējo latviešu biedrību un rediģē mēnešrakstu "Montrealas Zīgotājs", tomēr vislielākie nopelni ir Jaunatnes dziesmu svētku organizēšanā un pēdējos gados arī iecienītās mūzikas nometnes izveidošanā.

R. N.

LATVIEŠU SIMFONISKAIS ORĶESTRIS CEĻOS.

Laikā, kad liekas, ka viss latviešu kulturālā dzīvē ir piedzīvots, Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku padome nāk ar pārsteigumu. Tautieši Toronto, Bostonā un Ņujorkā š. g. 17., 18. un 19. augustā varēs pirmo reizi dzirdēt latviešu simfonisko orķestri.

37 jaunie mūziķi, kuŗu lielākā daļa pirmo reizi kopā spēlēja 1987. gadā 6. Jaunatnes Dziesmu Svētkos Šerbrukā, Kanadā, šovasar apbraukās 3 latviešu lielos centros. Koncertturnejas ideja radās diriģentam Edgaram Karikam, kuŗa dzīves vieta ir tālā Austrālija. Viņš sekmīgi sastādīja dziesmu svētku orķestri nedēļas garā mūzikas nometnē 1987. gadā un to pašu atkārtos mēģinājumos, kuŗi sāksies Toronto 11. augustā. Mūziķu sastāvā, bez Kanadas un ASV

latviešu jauniešiem, būs arī izpildītāji no Austrālijas un Eiropas, ieskaitot Latviju.

Sevišķi iepriecina, ka šim pasākumam nekavējotī atsaucās pasaules klases pianists Artūrs OZOLIŅŠ, kas, kā viesis - solists, piedalīsies Jāņa Kalniņa "Koncerta klavierēm un orķestrim" izpildījumā. Programmā būs arī Tālivalža Keniņa Otrai mūzikas noņemnei veltītais gabals "Mazais koncerts". Šajā darbā soliste būs pianiste Sandra Mogensena.

Programmā būs divi pirmatskaņojumi. Orķestris izpildīs Daces Stauveres-Aperānes "Raudīmes" un Austrālijas komponista Dāvida Galloša veltīto darbu diriģentam Karikam "Sinfonia Aleatika". Bez tam klausītāji dzirdēs I. Ramiņa "Svītu par piecām latviešu tautas dziesmu temām" un J. Mediņa "Poēmu pie baznīcas".

Koncertu atbildīgā rīkotāja ir Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Paome ar Daci Aperāni, kā mūzikas daļas vadītāju. Lielais jauniešu mūziķu skaits un attālumi starp pilsētām prasa milzīgus izdevumus. Palīdzība nāk no dziesmu svētku atlikuma un \$ 3.000.00 piešķiruma no Latviešu Fonda un \$ 2.000.00 no PBLA Kultūras Fonda. Tomēr pasākums izdosies tikai tad, ja būs plaša publikas atsaucība.

Biļetes koncertos maksās \$ 20 un \$ 15. Toronto koncerts notiks Toronto Universitātes MacMillan teātrī. Biļetes var pieprasīt Robertam Klaišem, 237 Fairview Avenue, Toronto, Ontario M6P 3A6.

U. GRAVA.

PAČALA AR LASĪTĀJIEM.

Pēdējā laikā redakcija iemantojusi jaunu lasītāju saimi - Latvijā. Skaits pamazām pieaug. Jautājums, kā segt abonementu maksas. Patlaban pasūtījumi nāk no radniekiem šeit. MLB Ziņotāju vēlas pagremt līdz arī ciemiņi, kas atbraukuši šeit. Tas ir patīkami, bet reizē rada sava veida problēmas, kuŗas risināt varētu palīdzēt Jūs, lasītāji.

MLB Ziņotājs ir viens no nedaudzajiem šāda veida izdevumiem, kas iznāk visus mēnešus, neņem vasaras brīvdienas. Tādēļ tam izdevumi lielāki, jo nāk klāt vismaz divi pasta sūtījumi. Tādēļ vairāk kā svarīgi, ka lasītāji kārto savus maksājumus regulāri un laicīgi. Aicinām Jūs to darīt.

Kā jau esam agrāk ziņojuši, nesen iegādājāmies jaunu iespēšanas mašīnu, kas bija vajadzīga, lai samazinātu patreizējā darba slodzi. Šis izdevums ir iztukšījis izdevējas - Montrealas Latviešu Biedrības kasi. Tādēļ Jūsu, lasītāju, atbalsts parāda dzēšanā ļoti gaidīts. Sakām paldies ikvienam, kas līdz šim atsaucies, un gaidām talkā citus.

Laipni lūdzam tos lasītājus, kas līdz šim saņēmuši paraugburtnīcas vai brīveem-plārus, nākt palīgā ar ziedojumu - pasta izdevumu un parāda segšanas vajadzībām.

Izdevumi nemazinās. Tie pieaug. Redakcija varētu paaugstināt maksājumu likmes, bet no tā gribam pagaidām izvairīties, cerot uz Jūsu atsaucību brīvprātīgā ceļā.

Esam centušies Jums dot iespējami vairāk vispusīgas lasāmvielas. Nu ir pienākusi Jūsu kārta izpalīdzēt, lai to varam darīt arī nākotnē.

Ar sirsnīgu pateicību

REDAKCIJA.

17. augustā, plkst. 20:00,

McMillan teātrī, Toronto
Universitātē, 80 Queens Park
Crescent, Toronto, Ontario.

Informācija un biļetes: Roberts KLAIŠE,
237 Fairview Ave., Toronto, Ont. M6P 3A6,
tel. 416-762-8689.

18. augustā, plkst. 20:00,

Tafta Universitātes Koena
auditorijā, Medfordā, Bos-
tonā, Masačusetā.

Informācija un biļetes: Māra DOLE, 6 Bond
Street, Cambridge, MA 02138, U. S. A.,
tel. 617-547-2010.

19. augustā, plkst. 16:00,

St. Bartholomew's baznīcā,
Park Ave. (pretim Waldorf
Astoria viesnīcai) Manhetenā,
Ņujorkā.

Informācija un biļetes: Uldis GRAVA, P. O.
Box 371, Leonia, NJ 07605, tel. 201-947-1296

TURPMĀKIE SARĪKOJUMI.

15. oktobrī, plkst. 15:30, Lat-
viešu Centrā, REFERĀTA VAKARS.
Plašāka informācija vēlāk.

11. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu Centrā,
gadskārtējais MAJAS CEPUMU un GARDUMU un DAZĀDU
PRIEKSMETU TIRDZIŅŠ.

Tirdziņam būs vajadzīgi dažādi mājas cepumi, ie-
vārījumi un citi gardumi, kā arī dažādi citi priekš-
meti.

Lūdzam visus līdzšinējos dalībniekus un jaunus
labvēļus šī gada talciniekos!

Gatavojaties šim notikumam, ar kuŗu reprezentēja-
mies vietējā sabiedrībā. Līdzekļi, ko mūsu viesi iz-
dod mūsu vidū, daudz palīdz MLB nākotnes mērķu īste-
nošanā.

Plašāka informācija turpmākajos MLB Ziņotāja nu-
muros.

MLB Ziņotāja tehnisko izdevumu segšanai jū-
lija mēnesī esam saņēmuši sekojošus ziedojumus:

Ieva Bolšteina, Gaitersburgā, MD, ASV, \$ 4.70,
R. Bērziņš, Islingtonā, Ontario, \$ 2.50, Pauls Gerge
\$ 5.00, H. Ulmanis \$ 7.50, K. Valkers, Oakville, On-
tario, \$ 5.00, Natālija Baumane (brāļa Alfrēda Tim-
bera nāves gadījumā) \$ 100.00, Viesturs Šķidra,
Otavā, Ontario, \$ 7.50, Voldemārs Antiņš, Bradfordā,
Ņūhampšērā, ASV, \$ 9.28.

1989./90. darbības gada trešajā mēnesī no 8 lasī-
tājiem \$ 141.48. Darbības gadā no 33 lasītājiem
\$ 479.98.

Spiestuves mašīnu iegādei ziedojuši:

Eižens Ribakovs \$ 50.00, Juris Kalacis \$ 25.00,
Natālija Baumane \$ 32.50, Elizabete Kirstukas
\$ 50.00.

No 4 lasītājiem kopā \$ 151.50. Darbības gadā no
15 lasītājiem kopā \$ 1.192.50.

Abās kategorijās no 48 lasītājiem pavisam kopā
\$ 1.672.50 pirmos trīs mēnešos.

Sirsnīgs paldies ikvienam mūsu darba atbalstītā-
jam.

Aicinām iestāties Montrealas Latviešu Biedrībā. Nav šaubu, ka biedru skaits varētu būt daudz lielāks, jo tajā sastāvēt var taču katrs latvietis, kas dzīvo Montrealā un apkārtnē.

Iestāšanās maksa ir \$ 5.-, bet biedru maksa - \$ 10.- gadā. MLB biedri saņem MLB Zīpotāja abonementu par pazeminātu likmi - \$ 17.50 gadā. Gaidām uz Jūsu atsaucību!

Jaunieģādātās MLB Zīpotāja spiestuves mašīnas parāds šobrīd vēl ir \$ 5.097.-.

Aicinām lasītājus un labvēļus nākt talkā tā dzēšanā, lai nebūtu jāmaksā aizņēmuma augļi. Jūs to varat izdarīt vairākos veidos:

1. samaksājot savu abonementa maksu par tekošo un nākamā gadu;

2. Dāvinot MLB Zīpotāju tuviniekiem un paziņām citās pilsētās un Latvijā;

3. Atvēlot īpašu ziedojuma artavu; atceroties kādu notikumu un t. t.

Jeb kurš paveids ievērojami palīdzēs redakcijai risināt izdevuma saimniecības jautājumus.

Maksājot LNAK dalības maksas caur MLB, MLB biedriem turpmāk jāmaksā \$ 10.-, bet pensionāriem \$ 5.- gadā. LNAK operatīviem izdevumiem ļoti vajadzīgi līdzekļi, tādēļ laicīgs maksājums tai ļoti palīdzēs. Pievienojiet savu LNAK dalības maksājumu, kad sūtiet MLB kasieri savu MLB saistību samaksu.

Visi maksājumi sūtāmi MLB kasieri Anitai Porietei-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5.

Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society varda.

Lūdzam ievērot, ka manuskripti, ziņas, lasītāju vēstules un adrešu maiņas sūtāmas uz MLB Zīpotāja redakcijas adresi:

291 Lorraine Dr.,
Baie d'Urfé, Qué.,
Canada H9X 2R2

Šis MLB Zīpotāja numurs aizkavējies par vairākām dienām. Varam to nodot Kanadas pastā tikai 8. un 9. augustā.

MOLOTOVA - RIBENTROPA
SLEPENĀ PAKTA 50 GADU ATCERI

Š. g. 23. augustā, plkst. 19:30, de Musée ielā, pie Padomju Savienības konsullāta, rīko

MELNĀS LENTAS DIENAS rīcības komiteja.

Programmā: protesta raksta nodošana padomju konsulam.
Dažādas uzrunas.

Piedalīties aicina RĪKOTĀJI.

DV MONTREALAS NODAĻA un LATVIEŠU CENTRS
r ī k o

15. septembrī, plkst. 18:00, Centrā,
3955 Provosta ielā,

dzejnieka un disidenta
Gunāra Freimaņa

VAKARU.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina RĪKOTĀJI.

LASĪTĀJU VĒSTULES:

IZPOSTĪTĀS AGLONAS ATJAUNOŠANA.

Aglona ar Sv. Jaunavas Marijas svētbildes gleznu ir bijusi un ir latviešu katoļu svētceļojuma vieta. Ik gadus 15. augustā tur pulcējas vairāki desmiti tūkstošu ticīgo, lūdzoties Sv. Jaunavas Marijas brīnumdarītājas palīdzību dvēseles mieram, veselībai. Kopš senajiem laikiem Aglona kalpojusi kā ievērojams kultūras centrs Latgalē. Ar 1920. g. 3. oktobri tur sāka darboties garīgais seminārs. 1924. gadā to pārcēla uz Rīgu. Seminārā studentu skaits caurmērā bija 40.

Ar otro komunistu ienākšanu Latvijā (1944. g.) Aglonas baznīcas apkārtnē un saimniecība ir nežēlīgi izpostīta. Klosteņa, semināra un vidusskolas ēkas nacionalizētas, pieblīvētas ar iemītniekiem. Parka mūris vietvietām izlauzts, parka koki nocirsti un tajā uzcelts šķūnis. Neskarta palikusi tikai baznīca.

Kā stāsta nesenie Aglonas apmeklētāji, baznīcas dekāns Onskulis plānojis Aglonas baziliku atjaunot, ja ienāktu līdzekļi no trimdas katoļiem.

Pie labas gribas latviešu katoļu organizācijas un tautieši līdzekļus Aglonas bazilikai varētu savākt, jo pulka latviešu katoļu līdzekļi tiek izniekoti, bez testamentiem aiziet valsts kasē u. t. t. Piemēru te netrūkst.

Kā savākt nepieciešamos līdzekļus?

Ja ikviena trimdas latviešu katoļu organizācija iegādātos un uz Aglonu nogādātu vienu video aparātu, izpostītās saimniecības atjaunošanai nepieciešamie līdzekļi būtu sagādāti. Pēc atbraucēju informācijas, viens šāds aparāts Rīgā kvotējoties no 8 - 10.000 rubļiem! (Piezīme: ar elektrību darbināmiem aparātiem elektrības kontakti jāpielāgo Latvijas voltāžai.)

Nelaiķis Vladislavs Locis līdz savai nāvei 1984. gada 31. decembrī, Minchenē, Vācijā ar A. Jūrdža fonda līdzekļiem nodrukāja vairāk kā 100 grāmatu latgaļu valodā. Tās tagad glabājas Minsterē. Gaida, tiklīdz atvērsies muitas slūžas, lai tās varētu pārsūtīt uz Latviju, A. Jūrdža fonda vēsturiskai bibliotekai. Rīga vai Rēzekne nav drošāka vieta šo grāmatu novietošanai.

Nākotnē latgaliski-katoliskais centrs var būt tikai Aglona. A. Jūrdža fonda vadība plāno lūgt Aglonas draudzes prāvestu dot 2-3 istabas Aglonas saimniecībā grāmatu novietošanai un uzņemties bibliotēkas pārzināšanu.

Informatīva piezīme: nupat, šo gadu bīskaps V. Nukša Latvijā sācis izdot žurnālu "Katoļu Dzeive", kuŗa izdošanai no trimdas latviešu katoļu organizācijām visvairāk ziedojis A. Jūrdža fonds. Jātic, ka tas jūtamī atbalstīs arī Aglonas atjaunošanu.

J. DIMANTS sr.
AJF biedrs.

• Testaments būtu vajadzīgs katram. To var uzrakstīt dažādos veidos. Lai testamentu varētu labāk izpildīt, ieteicama notāra palīdzība. Testamenta trūkums rada visādas problēmas tā izpildītājiem un mantiniekiem. Būtu vēlams, ka latvieši savos testamentos atcerētos arī latviešu kultūras pasākumus un organizācijas. Pēdējā laikā daudzos gadījumos piederīgie aizgājējiem vēlīto ziedu vietā aicinājuši atvēlēt artavu kādam fondam vai pasākumam. Šāds izkārtojums itin bieži devis pārvādas summas nozīmīgu pasākumu īstenošanai. Katram būs sava izvēle. Nevajadzētu to atstāt uz citu dienu, bet izdarīt tagad. Ja domas mainās, to var vienmēr mainīt.

Red.

Padomju iestādes dažkārt pielieto jaunu triku: ceļotājiem uz ārvalstīm iesaka iegādāties tikai vienvirzienu biļeti; lai otru pārķot tuvinieki! Ar to ciemiņu saņēmējiem jāuzmanās, jo atpakaļbiļete bieži vien maksā dubulti! Viena otra naudas maks tā jau ievērojami iztukšēts.

N.

S A B I E D R I S K Ā S D Z Ī V E S L A I K R Ā D I S :

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek ev.-lut. dievkalpojumi, 4345 Marcil.
telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudze nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

9. augustā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, pēdējās v i d e o lentas no Latvijas televīzijas I Z R Ā D E. Lentē uzņemti Jaunatnes Dziesmu Svētki Jāpos ar 12.000 dziedātājiem, Cīkāgas piecīšu izrāde Meža parkā ar 40.000 klausītājiem, Raimonda Paula dziesmu un dzejas vakars un montrealieša A. Krauļa laivas iebraukšana Rīgā. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Šī ziņa saņemta vēl un to Centrs izziņo pa savu telefona tīklu.
10. augustā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
13. augustā, plkst. 11:00, DV lauku īpašumā Dzintaros, DV Montrealas nodaļas Latvijas brīvības cīņu atceres dievkalpojums. Māc. G. Hūns.
13. augustā, plkst. 14:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
16. augustā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Centra valdes sēde.
19. augustā, plkst. 15:00, Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes Tērvetes gada svētku atceres dievkalpojums, Tērvetē.
plkst. 18:00, turpat Tērvetē, saviesīgs vakars ar video lentas izrādi.
20. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
23. augustā, plkst. 19:30, pie Padomju Savienības konsulāta de Musee ielā, Melnās lentes dienas rīcības komitejas noorganizētā PROTESTA DEMONSTRĀCIJA ar protesta raksta iesniegšanu konsulam. Būs arī uzrunas. Demonstrācija notiek sakarā ar Molotova-Ribentropa slepenā pakta 50 gadu atceri.
27. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
29. augustā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Organizāciju Padomes darba sēde. Padomes dalībnieces aicinātas uz sēdi sūtīt savus pārstāvjus. Pārrunās 18. novembra sarīkojuma sarīkošanu un citus jautājumus.
7. septembrī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
10. septembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
15. septembrī, plkst. 18:00, Latviešu Centrā, DV Montrealas nodaļas un Latviešu Centra izkārtojumā, dzejnieka un disidenta Gunāra F r e i m a ņ a VAKARS. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.
17. septembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sirds kapelā, St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
17. septembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
21. septembrī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
24. septembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
1. oktobrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
14. oktobrī, plkst. 18:00, Latviešu Centrā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes gadskārtējais B A Z Ā R S.
15. oktobrī, plkst. 15:30, Latviešu Centrā, MLB Referāta vakars. Plašāka informācija vēlāk.
11. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu Centrā, MLB gadskārtējais Mājas cepumu un gardumu un dažādu priekšmetu tirdziņš. Vajadzīgas dalībnieces un darbinieki.
-

Ziņas SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDĪM iesniedzamas rakstiski līdz ik mēneša 15. datumam. Pēkšņo sarīkojumu paziņojumus var nodot arī pa tālruni. Lūdzam ziņu sniedzējus paziņot iepriekš izziņoto sarīkojumu grozījumus, ja tādi rodas, nekavējoties! Lielāku saietu un salidojumu rīkotāji lūgti savas ziņas iesniegt vismaz 3 mēnešus iepriekš. Ja vien iespējams, pat ātrāk!

Neskaidrību gadījumos lūdzam sazināties ar rīkotājiem, jo dažādu iemeslu dēļ nevaram garantēt laikrāža absolūtu pareizību.

DAŽĀDAS ZIŅAS:

Kā zinām, pie Latviešu Kultūras Centra Kanadā pastāv Stipendiju fonds, kas piešķir līdzekļus latviešu jauniešiem, kas apmeklē mācību iestādes, lai paplašinātu savas zināšanas latviskajā dzīves ziņā. 1989./90. mācību gadā fonds piešķīris \$ 10.000 7 stipendiātiem, kuŗu vidū ir divas montrealietes - Kristīne Gūtmane, kas saņēmusi \$ 1.500, un viņas māsa Larisa Gūtmane, kuŗai piešķirti \$ 1.000. Kā jau agrāk ziņots, abas saņēmušas arī Montrealas Latviešu Organizāciju Padomes Izglītības fonda piešķirumus. Kristīne Gūtmane jau devusies uz Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā, bet Larisa Gūtmane apmeklēs Rietummičigenas Universitāti.

I.

LNK valde iecerējusi atjaunot LNAK VĒSTIS izdošanu. Šim projektam saņemts Kanadas federālās valdības pabalsts. Redaktora pienākumus uzņēmis montrealietis Mārtiņš Štauers. Izdevumam paredzētas 8 lappuses un tas informēs par LNAK pasākumiem un vajadzībām. Iznāks 4 reizes gadā, ik pa trīs mēnešiem. Pirmais atjaunotā izdevuma numurs paredzēts septembra vidū. To iespiedīs ap 3.000 eksemplāros.

Raksti un ziņas iesūtāmas redaktoram līdz 20. augustam - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Québec H9X 2R2, tel. 514-457-9832.

Red.

TORTES godiem, viesībām un pašu priekam.

PASŪTINĀJUMI:

tālrunis 457-9832.

Personas, kas vēlas iegūt ātru un pareizu informāciju par jaunākiem notikumiem Latvijā, var zvanīt latviešu sūtniecībai Vašingtonā - tel. 202-726-8213. Sarunu izdevumi jāsedz pašam informācijas pieprasītājam (ai).

1989.VIII 1.425 e.

MŪZIKĀLĀ TEĀTRĀ

TANGO LUGANO VIDEO LENTAS \$75

Pasūtīnājumi: Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku padomē - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2

- DOMU TALKA
- ALTERNATIVES
- (Think Tank)
- KOMUNIKĀCIJA
- DEMOKRĀTIJAS PAMATS
- T. T. ALTERNATIVES
- P. O. Box 998
- HAMILTON, ONT.
- L8N 3R1

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0312017121

LATVIEŠU NACIONĀLĀ JAUNATNES APVIENĪBA KANADĀ (LNJAK)

rīko konkursu

jauna zīmoga realizēšanai.

Zimogam jābūt piemērotam žetoniem, sludinājumiem, kā arī vēstulāpām. Zimogā jābūt LNJAK akronimam.

Interesenti var sūtīt vienu vispārēju metienu vai vairākus līdz 1989.g. 31. decembrim uz LNJAK

c/o Latvian Center
4 Credit Union Dr.
Toronto, Ont.
M4A 2N8

Godalga: mākslas piederumi \$200 Kan. vērtība.

**COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE**

FLOWERS
by
Florigraphics

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal - Business Office
514 - 483-1870

MLB ZINOTĀJA administrātorai A. Porietei - Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Québec, Canada, H9R 2X5, telefons 514-697-6624.

Ar šo nosūtu abonementa samaksu (\$22.50 vai 17,50 ak. likmesī) par _____ gadu/iem \$ _____

Gaisa pasta piemaksu ASV - \$5,-, citos kontinentos - \$12,- \$ _____

Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai \$ _____

Ziedoju spiestuves mašīnu iegādei \$ _____

Vēlos saņemt sekojošus agrākos MLB Zinotāja numurus: _____ à \$ 2,- \$ _____

Dēvinu MLB Zinotāju \$ _____

Iesaku nosūtīt paraugburtnīcas \$ _____

Ar šo nosūtu iestāšanās maksu Montrealas Latviešu Biedrībai - \$ 5,- \$ _____

Ar šo nosūtu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu (à \$ 10,-) \$ _____

Ar šo nosūtu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (à \$ 5,-) \$ _____

Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai \$ _____

Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

Pavisam kopā \$ _____

(Maksājēja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

(paraksts)

MLB ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štauers. **ADMINISTRĀTORE:** Anita Poriet-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada, H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624. **EKSPEDICIJA:** Valta Ozols. **DARBINIEKI:** Jānis Bīrzs, Elga Cops, Edgars Kajaks, Māra Kajaka, Austra Konovalova, Anna Kreipāne, Pēteris Kreipāns, Voldemārs Ozols, Ilga Štauvere un vēl daudzi citi.

MLB ZINOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 22.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 17.50 gadā; gaisa pasta piemaksas uz ASV - \$ 5,-, uz citiem kontinentiem \$ 12,-. Ateevišķas agrākas burtnīcas pret \$ 2,- ziedojamu. Lappušu maksa: 1/4 lpp. - \$ 20,-, 1/3 lpp. - \$ 25,-; 1/2 lpp. - \$ 30,-; 3/4 lpp. - \$ 50,-; pilna lpp. - \$ 55,-; klīšeju un paziņojumu sagatavošana \$ 15,-. Iespējams arī foto uzņēmumu publicēšana. Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZINOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums; visus ienākumus redakcija izmanto tā izdošanas vajadzībām.

MLB ZINOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tokošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. dienu. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsēt. Raksti un ziņas nopauŗu no MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY AUGUST 1989 AOŪT MONTHLY BULLETIN MLB ZINOTĀJS
SOCIÉTÉ DES LETTONS DE MONTREAL BULLETIN MENSUEL MLB ZINOTĀJS

Envoyé par la Société des Lettons de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society: 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Canada H9X 2R2, telephone 514-457-9832.